

UFUK

KONYA İMAM HATİP LİSESİ YAYIN ORGANI YIL: 3 SAYI: 5 ARALIK 1993

MEHMET AKİF ERSOY ÖZEL SAYISI

UFUK
KONYA İMAM HATİP LİSESİ YAYIN ORGANI

YIL: 3 • SAYI: 5 • ARALIK 93

Sahibi:
Okul Adına Okul Müdürü
BEKİR YİĞİT

Yazı İşleri Müdürü
ABDULLAH TEKİN

Genel Yayın Yönetmeni
HAMİT TURANALP

Yayına Hazırlayan
İBRAHİM ATAÇ

Yazışma Adresi
İ.H.L. KONYA
Tel: 351 28 02

Dergimiz 2140 sayılı tebliğler dergisinde yayınlanan esaslara uygun olarak hazırlanmıştır.

Yayınlanan yazılardan yazarları sorumludur.

Dizgi: **Literatür Ltd. Şti.** - Tel-Fax 237 00 64
Baskı: CEYLAN OFSET

İçindekiler

• Ömer KAYA / İl Milli Eğitim Müdürü

Mehmet Akif Ersoy

Türk Tarihinde insanlığa mal olmuş büyük fikir ve sanat adamları vardır. Bunların değerlendirilmesi, gelecek nesillere tanıtılması, Türk Kültürünün gelişmesi ile yakından ilgilidir. İstiklâl Marşımızın yazarı Mehmet Akif Ersoy böyle şahsiyetlerden biridir. Sarsılması imanını nazma koymak bakımından Türk Edebiyatının en seçkin ve en büyük şairlerinden biri olan Akif'i çok yönlü kişiliği ile ele alıp değerlendirmek sınırlı bir yazı ile mümkün değildir. Akif'in yaşadığı dönemler Birinci Dünya Savaşı'nın en yoğun şekilde yaşandığı, milletimizin bir savaş içerisinde topyekün ayakta kalma mücadelesi verdiği dönemlerdir. Akif, bu savaşa kalemi ile katılır. bu savaş, şairin milli heyecanını bütün kudret ve heybeti ile meydana çıkarmıştır. Türk milletinin tarihi, mifahirle doludur. Bu mfahir içinde Çanakkale Savaşları seçkin bir yer tutar. Akif'in mübarek Çanakkale Şehitleri için yazdığı, şiir, gerek milli gerekse dini bakımdan emsalsizdir.

Ey bu topraklar için toprağa düşmüş asker
Gökten ecdat inerek öpse o pâk alnı değer
Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın
Gömelim gel seni tarihe desem sığmazsın

Birinci Dünya Savaşından mağlup ve perişan çıkmıştık. Galip devletler en haksız ithamlarla Türkiye'yi parçalamaya karar vermişlerdi. Akif; yirmibeş asırdan beri hiçbir zaman istiklâlsiz yaşamamış olan Türk'ün elinden istiklâli alınamaz. Buna kimsenin gücü yetmez diyor, isyanını şiir haline getiriyor, camilerde vaaz ediyordu. İstanbul'un itilaf devletlerinin askerleri tarafından işgali üzerine derhal Anadoluya geçmiştir. Milli Mücadeleciler safında şerefli yerini alan Akif, Türk'ün er veya geç muzaffer olacağı inancını hiçbir zaman kaybetmedi.

Ey benim her taşı bir mâbed-i iman yurdun
Seni er geç bana bir gün verecek mabudum

diye haykırmıştı, şiirlerinde.

Ben ezelden beridir hür yaşadım nür yaşarım
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış şaşarım

diye haykıran milli şairimiz ezelden beri hür yaşamış büyük ve asil Türk milletinin hiçbirzaman esir olamıyacağını gür ve erkek sesiyle ilan etmişti.

Akif her karış toprağı şüheda kanı ile sulanmış olan güzel Vatanımızın düşman çizmeleri altında ezilmemesi için milleti şehadet rütbesini ibraza çağırırken:

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda
Şühedâ fışkıracak toprağı sıksan şühedâ

diyordu. İşte bu inançlar eşsiz İstiklâl Marşını doğurmuştur.

Atatürk'ün direktifleri ile açılan İstiklâl Marşı güftesinin yazılması yaraşmısanda Atikf'in yazmış olduğu şiir Hamdullah Suphi Tanrıöver tarafından Mecliste kürsüden okunmuş, vekiller tarafından çok beğenilerek ayakta alkışlanmış, bir kaç kez tekrar ettirildikten sonra ittifakla Türk Milletinin İstiklâl Marşı olarak kabul edilmiştir.

Akif, dini ve milli geleneklerine bağlı büyük bir Türk şairi olarak daima sayılacak ve sevilecektir. Türk Milleti onun adını ve hizmetlerini unutmayacaktır. Rahmetle ve minnetle anıyoruz.

Kanayan bir yara gördümmü yanar tâ ciğerim
Onu dindermek için çifte yerim, kamçı yerim

• Mustafa TÜRKASLAN / Karatay İlçe Milli Eğitim Müdürü

Ölümünün 57. Yılında Milli Şairimiz Mehmet Akif Ersoy

Safahat ve Milli Şairimiz, Büyük insan abide şahsiyet Mehmet akif Ersoy'un ölümünün 57. nci yılını idrak ediyoruz. Ömrü boyunca iman ve İslâm olarak ölümsüz eseri olan Safahat'ında Milletimizin hislerine tercüman olan bu büyük şair, 27 Aralık 1936'da İstanbul'da hayata veda etmiştir.

Kendisi, İslâm dininin prensiplerine sadık, Hz. Peygamber (S.A.V.)'in ahlâkı ile ahlâklanmış örnek bir müslümandır. Ömrü boyunca mertliği, hayası, hayırseverliği, alçak gönüllülüğü, azmi, vefakârlığı, kanaatkârlığı, imanı ve vatanseverliği ile kemale ulaşmıştır.

Edebi düşünce yönüyle san'atını İslâm'ın ilerlemesi ve yücelmesine hasretmiştir. Ona göre: "Milletimizin maddi ve manevi yönden kalkınması için iki temel unsura ihtiyaç vardır. Onlardan birincisi; İslamın prensiplerine sık sıkıya sarılmak, ikincisi; batının İlim ve Teknolojisini sosyal bünyemize süratle almaktır. Bu düşüncelerini şu şiiri ile ifade etmiştir:

Doğrudan doğruya Kur'andan alıp ilhamı;
Asrın idrakine söyletmeliyiz İslâmı.

Toplumumuzda Kur'an-ı Kerim iyi okunup anlaşılmamıştır. İslâmi kaidelerin yerini adetler almış, milletimiz hurafeler içerisinde bunalmıştır. Bunun için Hz. Peygamber'imizin anladığı ve yaşadığı şekilde Kur'an-ı Kerim'i anlayıp onu sosyal hayatımıza tatbik etmeliyiz. İnsanın dünya ve ahirette kurtuluşu ve saadeti bu prensibe bağlıdır. Akif, böyle bir hayatın hasreti ve düşüncesiyle şu mısralarıyla hislerine tercüman olmuştur;

Yu açar bakarız Nazm,ı Celil'i yaprağına,
Yu üfler geçeriz bir ölünün toprağına.
İnmemiştir hele Kur'an şunu hakkıyla bilin;
Ne mezarlıkta okunmak, ne de fal bakmak için.

Bu düşünce içerisinde Milli ve Manevi değerlerimizi, kutsal emanetlerimizi kendisine bırakabileceğimiz bir neslin ideali ile bir "Asım'ın Nesli" hayali içine girmiştir. Bu nesli, milletimizi devlet'i edeb müddet felsefesi içerisinde kıyamete kadar yaşatacak olan inançlı Türk gençliğidir. O'nun sevdiği, özlediği gençlik ölümünde bütün engellerle karşı koyarak kendisine sahip çıkmış, layık olduğu değeri vermiştir.

Bir şiirinde dile getirdiği gibi:

Asım'ın nesli diyordum ya nesilmiş gerçek;
İşte çiğnetmedi nâmusunu çiğnetmeyecek.

Mısraları bu gençliğin doğuş müjdecisi olmuştur.

İnançlı, faziletli, dürüst ve kâmil bir hayatın Allah'a inanarak, ona dayanarak ve çalışmakla elde edileceğine inanan Akif, şu mısralarıyla milletimize yol göstermiştir:

Allah'a dayan, Sa'ye sarıl, hikmet'e râm'ıl;
Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol.

İnandığı gibi yaşayan, yaşadığı gibi inanan Milli Şairimiz, abide şahsiyetlerimizin en büyüklerinden birisi olan Mehmet Akif Ersoy, ömrü boyunca milletimize ve gençliğimize her yönden örnek olmuştur. Ölümünün 57. nci yılında kendisini rahmetle ve minnetle andığımız bu büyük insanın hayatı felsefesi ve idealleri hepimize rehber olmalıdır.

Her zamandan daha fazla milli birliğe, beraberliğe, kardeşliğe ve dayanışmaya muhtaç olduğumuz şu günlerde onun güzel fikirlerinden faydalanarak milletimizi, devletimizi güçlendirmeli; inançlı bir şekilde asrımızın modern teknolojisini yakalamalıyız. Böylece milletimizi lâyık olduğu medeni seviyeye ulaştırmalıyız. Çünkü o her şeye lâyıktır.

Adam aldırma da geç git diyemem aldırırım
Çiğnerim çiğnenirim hakkı tutar kaldırırım.

• Sabit ÇALIK / Karatay İlçe Milli Eğitim Müd. Şb. Müd.

Bir Fazilet Abidesi

AKİF, BİR FAZİLET ABİDESİ!...

Vatanın işgal altında, milletin bunalım içinde olduğu günlerde aydınlar ne yapar? Akif'in tarihimiz içindeki seçkin yerini iyi kavrayabilmek için bu soru üstünde durulması faydalı olacaktır.

Bunalım günleri; aydınların bir bakıma, kendi kafa ve kalpleri ile serbest kaldıkları zamanlardır. Çünkü farklı yolların başlangıcındadırlar. Yollar çoktur. Mensubu oldukları milletin gücü dağılmıştır. Üzerlerinde ezici bir yerli kuvvetin baskısını hissetmektedirler. Esareti kabullenme, manda altında yaşama, bağımsızlık savaşı verme, kabuğuna çekilip çiftlik veya dükkanının esnafı olma gibi bir çok seçenek çıkar karşılarına. Aydın, kafa yapısına göre, gönlünde çağlayan berrak akışa veya çöl kuruluğuna uygun bir çıkış arar ve yollardan birine dalar Tabiidir ki, insan oluşun getirdiği zaaflar, seçimin yapılmasında önemli roller oynar. Kolaycılık, zahmetsiz neticeye varma özlemi, aydını esarete doğru çeken tuzak olur. Fakat yüce bir inancın mert bir karakter yapısının sertleştirdiği, abidevî bedenler ise eğilip-bükülmeyi, boyunlarına boyunduruk geçirmeyi benimseyemezler...

Akif, bu sonunculardandır. Zor fakat şerefli olan yolu seçmiştir.

Diyebiliriz ki; I. Dünya Harbi'nin ardından gelen mütareke günleri, son dönem Osmanlı aydının tabir yerinde ise kaç gratlık olduğunun teste tabi tutulduğu günlerdir. Çünkü uzun süren savaşın mağlubiyetle sonuçlanması, zihin ve kalplerde zaten var olan marazı artırmıştı. Artık tutunabilecek dal, sığınabilecek yer arama kavgası başlamıştı. Yenik devletin aydınları, mağlubiyet ezikliği ile depreşen aşağılık kompleksinin düşürdüğü açmazdan kurtulabilmek için kendilerine uzanacak dış eller aramaya başladılar. İstikbale ait güvenin kaybedildiği bu sıralarda, aydınlarımız arasında en çok tartışılan konu, milli bağımsızlık değil, hangi devlete bağlanmanın gerektiğidir. "Manda" denilen, güdü bir devletin yönetimi altında varlığını ve toprak bütünlüğünü koruma düşüncesi yaygındır. Bu düşünce, aslında, kümesi tilkilere emanet etme yanılgısından başka bir şey değildir. Bin yıldır devletimize düşman olan milletlere hem de en düşkün olduğumuz zamanda varlığımızı emanet edecektik. Üstelik de hiç caydırıcı, kontrolden uzak bir kuvvete sahip olmadan. İşte bu çelişkili durumda sağlam bir inanç ve mantığa sahip olan Akif ve benzerleri, "manda" yerine Milli İstiklal fikrini benimsediler. Çünkü, milli istiklali olmayan toplum, varlığını koruyamazdı. Varlığının temeli olan değerlerini, hasım ve hakim olan milletin yardımı ile ayakta tutamazdı. Tutamayınca da var olması mümkün değildi. Onun için "Ya istiklal, Ya ölüm" sloganı, o günlerin "hayat-memat" (ölüm-kalım) kavgasını en güzel ve kesin şekliyle klişeleştirir. Vatansever olup sağlıklı düşünebilen aydınlarımız istiklalin hayat, yabancı tahakkümünün ölüm getireceğini iyi idrak etmişlerdi. Madem ki yaban boyunduruğu ölüm getirecekti, öyleyse boyunduruk altında zilletle ölüneceğine istiklal yolunda şerefle ölünse çok daha doğru ve haysiyetli bir iş yapılmış olurdu.

Cehennem olsa gelen göğsümüzde söndürürüz
Bu yol ki, Hak yoludur dönme bilmeyiz yürürüz.

Akif'in eşi ve çocuklarını işgal altındaki İstanbul'da bırakarak yayan yapıldak Anadolu yollarına düşmesini ancak bu düşünce yapısı izah eder. Çünkü Akif'in zillete boyun eğmesini gerektirecek bir karakter zaafı yoktu. O'nu satın almak da mümkün değildi. Arkadaşı Mithad Cemal Kuntay, Akif'in bu yapısını şöyle vurgular: "Akif'in bilmediği müşterek mefhumların başında menfaat vardı. Menfaatin ümmisi idi. Birinci Cihan Harb'indeki açlık bile Akif'e menfaati öğretemedi." (1)

Akif'in hayatı, zaferden sonra da ilginçtir. II. Meclis seçimine katılmaz. Niçindir bilmiyoruz. Milli Mücadele kahramanlarından Akif, Milli Mücadele sonrası mağdurlardan olur. İstanbul'a ailesiyle birlikte döner. Yirmi yılı aşkın bir süre devlet hizmetinde vazife gören, vatanın en karanlık günlerinde ve üstelik ilk mecliste milletvekilliği yapan, milli marşımızın şairi, Mehmet Akif, İstanbul'da işsizdir. İşsiz kalmak Akif çapında bir insan açısından için için yenmek denmektir.. . Muhanete muhtaç düşmek demektir... Başını sokacak kendine ait bir evi olmadığı gibi emekli maaşı da yoktur. 1920 öncesi de dahil edilirse İstanbul'da oturmadığı semt kalmaz. Fakat, "Eşyası da bu mu?" dedirtmemek için hep geceleri taşınır. Kimseye boyun eğmeden "fakr-u zaruretin" kıvrandıran pençesinde; ama ona teslim olmadan yaşar. Nihayet kendisine gelen bir davet üzerine Mısır'a gider. Orada kendisinin Arapça ve Türkçe'ye hakimiyeti dikkati çeker. Kahire Üniversitesi'nde Türkçe profesörlüğü yapar. Bu hale "hayattayken bir kadir bilen çıkar" mı demelidir, bilmiyorum. Tabi bu arada Diyanet işlerinin kendisine verdiği Kur'an-ı Kerim tercümesi işi ile de meşgul olur.

On yılı aşan bir gurbet hayatı ve ardından vatanda ölüm... Akif, üç günde geldiği Mısır için, "On gün daha kalsaydım çıldıracaktım" der. Vatana dönüş arzusu bu kadar benliğini sarmıştır. Gelir fakat doya doya bir istanbul'u bile gezemez. Hastalanır. Haziran'dan aralık ayına kadar hasta ve tedavi altında olarak günlerini tüketir. 27 Aralık 1936'da Hakkı'ın rahmetine kavuşur. İşte bundan sonrası da önemlidir. Arkadaşı Kuntay, cenazesinin kaldırılması ile ilgili şu bilgiyi verir: "Mısır apartmanına koştum. Odasına giremiyordum. Kapının kenarına başımı dayadım: Kızı Cemile, damadı Ömer Rıza bir köşede ağlıyorlar... Buruşuk boş karyola... yerde tabut... Cenaze Beyazit'ten kalkacak. Oraya gittim. Kimseler yok, bir cenazenin geleceği belli değil. Çok sonra birkaç kişi göründü. Biraz sonra çıplak bir tabut geldi. "Bir fukara cenazesi olmalı"dedim. O anda Emin Efendi Lokantasının sahibi Mahir usta, elinde bir bayrakla cenazeye koştu. Sebebini anlayamadım. Yine o anda yüzlerce genç peydah oldu. Üniversitenin büyük sancağına çıplak tabutu sardılar. Ellerimi yüzüme kapadım. Cenazeyi tanımıştım." (2)

Milli şair Akif'e zamanın devlet ricali nedense sahip çıkmamıştı. O, Yunuslayın "şöyle bir garip ölmüş diyeler" espirisi içinde fani dünyadan göçüp gitmişti. Fakat, Akif yaşadığı yıllara değil, yaşamadığı yaşayamayacağı yıllara, on yıllara seslenen insandı. Onun için devletimiz ölümünün ellinci yılını devlet töreni ile adeta andı. Daha sonra da bu anmalara resmi katkı; çapı yaygınlaşıp açılarak devam etti.

Aslında Akif de insandı. Her insan gibi onunda hataları vardı. Mesela 1908'de İttihat Terakki Partisi'ne girmişti. Dostu Fatih Gökman Goca'nın isteği bu girişte etkili olmuştu. Ancak kabulde "uygun bulduğu kararları" yerine getireceğine yemin etmiş, partiye tereddütsüz kapılanmamıştı. Onun İttihat Terakki'ye girişini benimseyemeyen Mithad Cemal, bu konu ile ilgili olarak hislerini şöyle dile getirir: "Kendim de girdiğim bu cemiyete onu yakıştıramadım. Bu tuhaf bir histi o kadar ki ittihat Terakki'ye gücendiği gün, o, bana "Tam kendisi olan bir adam gö-

Doğrudar doğruya Kur'an'dan alıp ilhamı
Asrın idrakine söyletmeliyiz islâmı

ründü. Sade susuyordu: Kocaman bir dargınlık o kadardı." (3)

1908'li yıllarda Akif'in çevresini oluşturanlar ekseriyetle ittihatçı seçkinlerdir. Bunun da etkisiyledir ki Akif, İslam dinine samimiyetle bağlı bir kimse olmasına rağmen, "Hilafet Politikası" güden II. Abdülhamit'e aleyhtardır. Bunlar Akif'in siyasi hayatından seçme hatadır, denilebilir.

Fakat, kimse Akif'e vefasız, dönek, menfaatçi, iki yüzlü diyemez. Nitekim ölümünden sonra bile muarızları onu bir "ahlak abidesi" olarak anmak durumunda kalmışlardır.

"Hakk'a tapan" Akif, menfaate, çıkara hiç tapmamıştı. Yazıları, şiirleri, davranışları, dostluğu hep hasbi idi. Riya, iki yüzlülük ona yaklaşmamış, ahlak yapısına girebilmek için gedik bulamamıştı. İşte Akif'in Milli Mücadele dönemindeki faaliyetlerine de bu yapısı gözönünde tutularak bakmakta fayda vardır. Çünkü o, önce ne ise Milli Mücadele döneminde de sonrasında da "O" olarak kalmıştır.

(1) Mithat Cemal Kuntay, İstiklal Şairi Mehmet Akif, İstanbul-1944,S5
(2) Halil İbrahim GÖKTÜRK, Mithat Cemal Kuntay, Ankara 1987, s.22
(3) aynı eser , s. 25

B7 - Mehmed Âkif Abidesi ve Taceddin Dergahının Uzaktan Görünüşü.

Sahipsiz olan memleketin batması haktır
Sen sahip olursan bu vatan batmayacaktır.

• Bekir YİĞİT / İ.H.L. Müdürü

Vatan İçin Yaşamak

Milletleri ve devletleri ayakta tutan millî kahramanlardır. Kahraman, sadece cephede vatanı için çarpışan, vatanı için can veren, kan veren kimse değildir. İlim ve kültür sahasında millete hizmet edenler de kahramandır. Bu bakımdan bir cephe kumandanı, emrindeki askerler kazandıkları zaferlerle ne derece kahramansa, cepheyi ve cephe gerisini fikren ayakta tutan ilim ve sanat adamlarımız da o kadar kahramandır.

İşte merhum Mehmed Âkif, öyle bir kahramandır ki vaazleri ile, şiirleriyle halkı coşturur, millî gururu galeyana getirerek kurtuluş savaşının manevî mimarlarından olmuştur.

Mehmet Âkif birlik ve beraberlikten yanadır. Ayrılmadığımız, bir ve beraber olduğumuz müddetçe aşamayacağımız engelin, çözemeyeceğimiz problemin olmadığına inanır. Birlik ve beraberliğin önemini şöyle vurgular.

"Girmeden tefrika bir millete düşman giremez
Toplu vurdukça yürekler onu top sindiremez."

İstiklâl savaşında böyle olmamış mıdır? Bir tarafta "Eski Dünya, Yeni Dünya bütün akvamı beşer, diğer tarafta sayıca ve silahca zayıf müslüman Türk milleti... Avrupa, insanlığın huzuru için kullanılması gereken teknoloji ile üzerimize saldırıyor, biz ise kazma ve kürekle onlara karşılık veriyoruz. Sayımız az, silahımız yok; ama göğsümüzde kor gibi yanan imanımız var. Tek yumruk olup imanımızdan aldığımız güçle düşmanın topuna güllesine "dur!. demişiz. Bu sayede zaferle müjdelenmişiz.

Âkif, sanatını milletin emrine vermiş gerçek bir aydındır. "İçtimai dertler, edebiyata mevzu olmalıdır." der. Şiirlerindeki ıstırap, şahsi sıkıntılarından değil, milletin dertlerinden kaynaklanır. Feryadını şöyle dile getirir.

"Kanayan bir yara gördüm mü yanar ta ciğerim
Onu dindirmek için çifte yerim, kamçı yerim
Adam aldırmada geç git diyemem aldırırım.
Çiğnerim çiğnenirim hakkı tutar kaldırırım.

Mehmet Âkif, haktan, doğrudan yanadır. Bütün hayatı boyunca, doğruları söylemiş, kimseye dalkavukluk yapmamıştır. Acı gerçekler dudurken hayaller peşinde koşmamıştır.

"Hayır, hayal ile yoktur benim alışverişim
İnan ki ne söylemişsem görüp de söylemişim.

Akif, ilim ve teknikten yanadır. "İlim ve tekniğin vatanı yoktur, nerede bulunursa alınmalıdır ve bunun da çalışmayla gerçekleştirilebileceği kanaatindedir:

"Alınız ilmini Garb'ın, alınız sanatını;
Veriniz mesainize hemde son süratini"

Akif, gençliğe güvenmektedir. Çünki gençlik, yarınların teminatıdır. Bu gençliğe "Asım'ın Nesli" adını verir. Asım'ın Nesli, iman ve irfan sahibidir, vatanını canından aziz bilir. Vatan, millet, din uğrunda şehadeti göze alır. Vatana sahip çıkmanın sözünü şöyle verir:

Hissi yok, fikri bozuk, azmini desen... meflûç...
Hani ruhunda o haksızlığa isyan o hurûç

"Sahipsiz bir memleketin batması haktır
Sen sahip olursan bu vatan batmayacaktır."

Asım'ın Nesli, cehaletin düşmanıdır. Güzel ahlâk sahibidir, imanlıdır. Asım'ın Nesli, İslâmiyeti doğru anlar, Onu her türlü hurafeden uzak, hayat dini olarak bilir:

"İnmemiştir hele Kur'an, bunu hakkıyle bilin
Ne mezarlıkta okunmak, ne de fal bakmak için."

Bu gençlik ilmi ve ilerlemeyi savunmuş, ilham kaynağı olarak Kur'an-ı kabul etmiştir:

"Doğrudan doğruya Kur'an'dan alıp ilhamı
Asrın idrakine söyletmeliyiz İslâmı"

Biz de, iman şairi Mehmed Akif'in

"Asım'ın Nesli diyordum ya... nesilmiş gerçek,
İşte çiğnetmedi namusunu, çiğnetmeyecek."

Mısraları ile seslendiği gençliğe güveniyor, istikbalimizi onlara teslim ediyoruz. Allah muvaffak kılsın.

D6 - Ölümünden Yaklaşık Bir Yıl Önce, Mısır'da Çekilen Bir Fotoğraf.

Kuru dava ile olmaz bu, fakat ilm ister;
Ben o kudrette adam görmüyorum, sen göster.

• Abdullah TEKİN / Meslek Dersleri Öğrt.-Müdür Yrd.

Mehmet Akif'in Şahsiyeti

Asil bir ruhun temsilcisi, iman ve gönül penceremizi aralayan fikir güneşi, sözü özüne uygun, vatan ve hürriyet şairi Mehmet Akif, hepsinin bir insanda bulunması ender görülen üstün vasıflara sahip bir şahsiyettir. Zira O, hür şair, hem kahraman, hem edip mütefekkir ve en önemlisi bir abit ve zahit idi.

O bir şairdi. Vatan şairi olarak İstiklâl marşımızı yazmış, milli mücadeledeki Anadolu insanını destanlaştırmış, necip milletin zor döneminde buhranların sebeplerini şiirine konu edinmiş ve gelecek nesillere vatan ve hürriyet aşkını aşılamıştır.

O bir kahramandı. Bağımsızlık mücadelelerinin sürdüğü o yıllarda, en zor görevlerinden birini ifa ediyor, her türlü eziyet ve yorgunluğa rağmen Anadolu'yu köy köy dolaşıyor ve bağrı yanık cengaverlere cihat ruhunu terhin ediyordu.

O bir mütefekkirdi. Toplum meselelerini kendi meselesi bilmiş bunların sebeplerini düşünmüş ve çözüm yolları için her zaman tefekkür alemine dalmıştır. Onun çok düşünen bir insan olduğunu anlamak için çeşitli fotoğraflarını vermek kafidir.

Kaderin garip bir cilvesidir ki, İstiklâl mücadelesinide hemde matbası ile diyar diyar dolaşarak halkı irşat eden Mehmet Akif çok sevdiği vatanından uzaklaştı. kaderi günün birinde onu, kendini anlamayan, yabancı kültürleri iziyle ruhunu kaybetmiş meşhur kolejin döküntüsü bir gence milli şairin imanına ve vicdanına saldırttı. kendi pisliklerini kabullenmiyor ve isyan ediyor diye şaire "sağır-kör" dedirtti. İşte Akif buna dayanamazdı. Nihayet kabına sığmaz ve haykırır: "Benim o adamla bir meselem yok. Fakat o benim mukaddesatıma sövdü. O benim evladımı öldürseydi belki affederdim. Hanemi söndürseydi belki affederdim. daha da ileri gideyim! Herkesin gözü önünde bana haraket etse yinede affedebilirdim. Fakat o benim mukaddesatıma sövdü, mukaddesatıma.... Asla affedemem." der ve ilave eder:

"Serseri, hiç birinin mesleği yok, meşrebi yok,
Feylezof hepsi, fakat pek çoğunun mektebi yok.
Şimdi Allah'a söver, sonra biraz bol para ver.
Hiç utanmaz protostanlara zangocluk eder.

Galiba bu mısralar kahramanlığı ve idealistliğin ürünü olsa gerek.

Merhum Akif, milleti öz benliğinden uzaklaştıran ve kangren halini almış olan kirli adaları teşhiste hiç geç kalmamıştı. Şiirlerine, zamanımızda örneklerine çok ve sık rastladığımız yüzlerce yavruyu yetim veya öksüz bırakan binlerce delikanlıyı hayatım baharında zindalarda çürümeye terkettiren toplum afetlerini konu alır. İşte Akifin tembellik ve mikrop odaklarına şamarı

"Ne iş ne güç! Gece gündüz zıbarsâde
Sakın düşünme! Çocuklar acep ne yer evde
Evet! Sen el kapısında sürün yoksa
Getir bu sarhoşa yutsun! Getir paran çoksa
Şu cemiyeti tasvire bir bakınız

"Düşene vur! Yükseleni biraz daha kaldır.

Halimizi Küfe ile, Hasta ile, kör neyzen ile, köse İmam ile, Mahalle kahvesi ile, Meyhane ve Seyfi Baba ile anlatan bu şairin daha iyi anlaşılması için galiba şöyle bir portre çizilmelidir. "Vekâr dolu bir alın, haya dolu bir çevre şiddet dolu bir buluş ve iman dolu bir sine:"

Türk milletinin bu asil evladını vefatının 57. yıl dönümünde bir kere daha rahmetle anıyoruz. Aki anlamak galiba onun fikirlerini yaşamak ve yaşatmaktan geliyor.

Rabbim makamını Cennet etsin (Amin).

Budur cihanda benim en beğendiğim meslek
Sözüm odun gibi olsun, hakikat olsun tek.

• Hamit TURANALP / Meslek Dersleri Öğr. / Müdür Yard.

Mehmet Akif'in Ahlâk Anlayışı

Şu fâni dünyadan göç edeli yıllar oldu, değil yıllar, asırlar geçse bu millet yaşadıkça, unutulmak şöyle dursun, anılmadığı, zikredilmediği anı bu millet yaşamayacaktır. Çünkü Akif kendisi için yaşamadı, kendisi için yazmadı. Millet sevinince bayram yaptı, millet bir felâkete uğradığı zaman da kan ağladı. Acı ve ızdıraplarla destanlar, kahramanlıklara abideler, zaferlere de marş yazdı. Milletle yoğruldu, milletle pişti. Daima onu düşündü. Akif'i yalnız şair olarak düşünmek Ona hakaret etmek olur. Çünkü Akif yalnız şair olsa idi, edebiyat kitaplarında yer alır, milli vicdanda yer etmezdi. Akif bir prizma gibi her cephesinden ayrı ışık saçan bir rehber, imanla beslenen ruha bir timsal, yeni bir destan şairi; hasılı başlı başına milli bir abidedir.

Akif hakkında yazılan yazılar, kitaplar, konferanslar hiçbir şair hakkında yazılmamış ve düzenlenmemiştir. bu milletin evlâdı bununla da kalmamış, Akife olan aşinalığını son istirahatgâhına uğurlarken de göstermiştir. Hiçbir şairin tabutu ahirete uğurlanırken bütün gençliğin seller gibi coşan acıklı heyecanına şahit olmamıştır. Çünkü Akif yalnız bir şair değil idi. Yıllarca edebiyat tarihi incelense onun kadar çok taraflı bir şaire rastlanmaz.

Akif, mahrumiyet ve sefalet içinde kaldığı günlerde bile kendinden bahsetmemiş, şahsi acılarını, beşeri acılar karşısında unutmuş kişiydi. Akif insanlığında samimi olduğu kadar, inancında da samimi idi. İlk inandığı hakikat, din hakikat idi. Hurafeden uzak, Hatemül Enbiyânın getirdiği son büyük dinin hakikatının açıklayıcısı idi. Bu dinin temeli, ahlâka dayanıyordu. Ahlâkın dayanağı ise, Allah korkusudur. Akif bu inancını şu satırları ile dile getirmiştir.

Ne irfandır veren ahlâka yükseklik, ne vicdandır,
Fazilet hissi insanlarda Allah korkusundandır.
Yüreklerden çekilmiş farz edilsin hauf-ı Yezdânın
Ne irfanın kalır te'siri kat'iyyen, ne vicdanın
Hayat artık behimidir... Hayır ondan da alçaktır!

Ahlâkın temellerinidinden başka esaslara dayandıran filozofların görüşlerini tenkit etmiş, dini vicdanlardan kaldırdıktan sonra beşeriyyetin menfaat denilen mabuddan başka bir şey tanımayacağını çok açık bir şekilde ifade etmiştir.

Ahlâkın zabıtasını cemiyet kuvvetlerinde arayan bir takım lâik sosyoloji alimleri karşısında "Herşeyden evvel ahlâk, bakisi hiçtir." diyen Konfüçyüsten itibaren bu zamana kadar gelmiş ahlâk ulemasının bütün görüşleri kendiliğinden dine dayanıyordu. Akifin mısralarında da dediği gibi dine dayanmayan ahlâkı, düstur edinenlerin hayatı sehimidir.

Akif'in mensup olduğu ve onunla gurur duyduğu büyük dinin mukaddes kitabında Allah, sevgili resulüne "Sen en yüksek ahlâkî faziletlerle mütehalli yaratıldın." Mealindeki ayet-i kerime ile ikram ve iltifat buyurmuş ve mübarek timsalin dünya durdukça beşeriyete ebedî bir saadet sembolü olduğu ilân edilmiş idi. İşte (Ben mekarim-i ahlâkı tamamlamak üzere gönderildim.) ve (Her hikmetin başı Allah saygısı ve korkusu) olduğuna dair Rasulü Ekrem'in büyük sözlerin vicdanlarda yer

Hayır hayal ile yoktur benim alış verişim
İnan ki ne söylemişsem görüp de söylemişim

ettikten, yani sarsılmaz bir imam haline geldikten sonra artık Millî Varlığın korunması için gereken esasların dünya çapında nelerden ibaret olduğunu tahlil etmiştir.

Akif cahilane taassubun müthiş düşmanı idi. İlmi sever, terakkiyi candan isterdi. Eskiye her nasıl olursa olsun kayıtsız şartsız bağlı değildi. İyi olmak şartı ile eskinin muhafazası lâzımdı. Yeniyi de her nasıl olursa olsun körü körüne almak, bağlanmak taraftarı değildi. İyi olmak şartı ile alınması icabederdi. Bu husustaki düsturu şu idi. "Eski, eski olduğu için atılmaz; fena olursa atılır. Yeni, olduğu için alınmaz iyi olursa alınır."

Akif bir makalesinde şöyle diyor: "Yeniyi iyiliğinden, hususi ile lüzumundan dolayı almak, eskiyi de fenalığı sabit olduğu için atmak kimsenin aklına daha doğrusu işine gelmiyor."

Cemiyetlerin huzur ve saadetleri, yükselme ve gelişmeleri ancak bu düstura riayetle olabileceği kanaatinde idi. Körü körüne eskiye bağlanmak ne ise, körü körüne kendini yerine kaptırmak da o idi. Bunun ikisi de ifrad cereyanlardı. İkisine de karşı idi. Yazılarında ikisine de karşı olduğunu belirtmektedir.

Alınız ilmini Garb'ın alınız san'atını,
Veriniz hem de mesainizie son sür'atini
Çünkü kaabil değil artık yaşamak bunlarsız
Çünkü milliyeti yok san'atın, ilmin; yalnız

Cehalete karşı da amansız mücadele etmiş, bütün felâketlerin onun yüzünden geldiğini sözlerinde, şiirlerinde, makalelerinde, hutbelerinde pek çok tekrar ettiğini bizlere miras kalan kıymetli eserlerinden okuyor ve şahit oluyoruz.

Olmaz ya... TABİİ... Biri insan, biri hayvan!
Öyleya "cehalet" denilen yüz karasından
Kurtulmaya azmetmeli baştan başa millet

Eski İslâm Ulemasının kudret-i ilmiyelerini gerek din, gerek dünya ilimlerindeki yüksek irfanlarını daima müslümanların ibret-i nazarlarına koyduğunu; onları onlar gibi olmaya davet eder olduğunu yazılarında görüyor, okuyoruz. Müslümanlığı yanlış anlayarak inananları yanlış yollara sevkeden müsbet ilimlerden tamamiyle nasip almamış, ulema kıyafetindeki, cahillere, vaizlerle yazılarında mücadele verdiğini ve mücadelesinde usanma, bıkma nedir bilmediğini görüyoruz. Bu mücadelelerinden bir kaçı "Cemaat-ı müslimine içtimâiyat lazım, içtîmâiyat! Şarkta, garpta, şimalde, cenubde ne kadar müslüman varsa zulmet içinde, sefalet içinde, esaret içinde yaşadığını, sefil bir millet elinde kalan dinin kabil değil ilan edilemiyeceğini bilmeyen anlamayan vaizi kürsüye yanaştırmamalı. Vaiz milletin mazisini bilmeli cemaati istikbale hazırlamalı. Okumakla, üflemekle hastalık tedavisine kalkışmak zannedildiği gibi dindarane bir usul değildir. Bizim dinimize asla böyle birşey sığmaz. Kur'an-ı Kerim hastalara, ölülere okumak için nazil olmuştur. Kur'andaki şifa cahillerin anladığı gibi değildir diyerek, cemiyete uyarak ulmanın bilgili olmasını ister. Milletin ve İslâm'ın başına ne gelmişse bu cehalet yüzünden geldiğini vurgulamış ve bu yola canı pahasına da olsa mücadele vermiştir.

Akif, insanları yanlış yola sürükleyen, milletleri sapık yollara götüren şair ve ediplerin de baş düşmanı idi. Onlara şiddetle hücumlar yapmış, bunları millet için büyük bir müsibet addederdi. Hatta "Şairlerin arkasından açık sapıklar gider." ayetini tefsir ederken üstad çok şiddtli bir lisan kullanmıştır. "Her vadiye dalıp çıkan, yalancılıktan başka bir sermaye-i san'atı olmayan; mevzuu tükendikçe ötekinin berikinin namusuna hücum eden, herkesin mahrem gizli ailevî sırlarını açmak için dilini maymuncuk gibi kullanan bir nükte hatırı için hatıra gelmeyen rezalete kucak açan bu serserilerin etrafından daima bir köpek gibi

Ey dipdiri meyyit iki el bir baş içindir
Davransana eller de senin, baş da senindir.

dolaşır ki bunlar zevk sahiplerinin kustukları hezeyandan nimet yağmalar gibi lokma lokma yutarlar da gezdikleri yerde saçar dururlar. İşte gerek bu mahiyettki şairler, gerek onların yardakçıları mensup oldukları millet için birer musibettirler. Bunların sayıları bir milletin hüsranı için en sağlam ayardır.

Dinin, vicdanın, kanunun emirlerinden nefret nehiylerinde muhabbet, işi gücü menfaat, düşüncesi eğlence olan bir topluluğun Hakkın yardımından mahrum kalacağı müteakip beyitleri ile çok güzel açıklamıştır. İşte Mehmet Akif'te milletin kalkınabilmesi için ferdin ruhunda iki büyük kuvvetin yer etmesini zaruri görüyordu. Şuurlu bir iman, tükenmiz bir azim. bu sayede milletin bütün dünyaya karşı hakkını her zaman müdafaa edebilecek ve varlığını emniyetle koruyabilecek bir hale geleceğine inanmıştı. İmanla milletin sinesinde faziletler kök salacak, kelimenin bütün şumuliyle "Hak" mefhumu insanca ve üstün yaşayabilmek için en birinci temel teşkil edecektir.

Hâlikin namütenâhi adı var, en başı hak
Ne büyük, kul için hakkı tutup kaldırmak

Fazilet, insanlık, hakiki medeniyyet millî varlığı bu suretle sarıp, sinelere sindikten sonra garbın teknik üstünlüğünü bu olgun ruhların hamlesi ile fethetmek işten bile değildi. Nasıl çalışılacaktı? İnsan gücünün son süratiyle.

Alınız ilmini garbın alınız sanatını
Veriniz hemde mesainizine sor süratini

Beyti ile çalışmanın üstünlüğünü kalkınmanın yollarını çizdi. bizlere maddî ve manevî yönden kalkınmanın palânlarını bıraktı. bu bizim gibi nesile en kıymetli miraštır. yeter ki bu mirasa sahip olmasını bilelim.

D7 - Akif'in Cenaze Toreni.

Jeryâdı bırak kendine gel, çünkü zaman dar
Uğraş ki, telâfi edecek bunca zarar var.

• İbrahim ATAÇ / Edebiyat Öğretmeni

Edebiyat Tarihimizin Demir Kazığı

Şair, toplum için başlı-başına bir inkılâptır. Toplum içinde insanların kırık dökük duygularını derip, çiçeck vazosu gibi edebiyat vazosuna yerleştirir. bu nedenledir ki halk, çağlar boyunca duygularını kendi duyğguları ile birleştirip, yansıtan şairlere gönlünde yer vermiştir.

Büyük milletler, mâruz kaldıkları sancılı günlerde, kendine yol gösterecek, milî ızdırabın çilesini çekecek şahsiyetleri, tarih sahnesine koymuşlardır.

1900 lü yıllarda Türk milleti, imparatorluğun üstünü sarmalayan kara bulutlara rağmen, kaza ve kaderin cilveleri karşısında kaşlarını çatmayan, ferdî ızdıraptan iz taşımayan büyük şairi ortaya çıkardı. Ümit ile hayat bulan, ümitsizliğe hayatında yer vermeyen, zaman ve mekâna tabi olmayıp, çözümü İslâmda bulan Akif çıkıyordu.

Akif büyük ülkünün adamıdır. Büyük şairdir. Çünkü, yaşadığı toplumun tarihini iyi bilen dertlerini ömür boyu kendi derdi kabul eden, kökleri tarihin derinliklerine uzanan bir düşüncenin adımıdır. bu düşünce; bazan şiirle, bazan vaazla, bazen manzum hikâyelerle dile gelir.

Akifin ulvî düşünce sistemini kavramadan, onu edebî platforma yerleştirmek, yapılacak hatâların en büyüğü olur. Kanaatındayız. Bu, önce Akif'e düşünce sistemi içinde ber yer bulmakla mümkündür:

Yes öyle bataktır ki; düşersen boğulursun,
Ümmîde sarıl sımsıkı, seyret no olursun!
Azmiyle, ümmîdiyle yaşar hep yaşayanlar;
Meyus olanın rûhunu, vicdânı bağlar

....

Bir seyyie yoktur sana; ey unsur îman,
Nevmîd olarak rahmet-i mev'ûd-u Hüdâ'da. (1)

diye feryat eden, Akif; azîm ve ümit ile geleceğe bakan bir şairdir.

Akif, bekâ peşinde koşan adam değildir. Gerçi herkesin en son amacı bekâ bulmaktır. Fakat bunun yolu ezelden ebede kadar Bâki olmada, fânî olmakla mümkündür. Akif bunu şu beyitle dile getirir.

Evet bütün beşerin hakkıdır bekâ emeli,

Fakat bu hakkı ne taştan, ne leşten beklemeli.

Akif'te insan olmanın bütün hususiyetlerini açık olarak buluruz. İnsan olmanın dersini bizzat kendi hayatını dershanesinde, kendi malzeme olarak kullanıp vermiş ve;

Toprakta gezen gölgeme toprak çekilince,
Günler şu heyûlayı de ergeç silecektir.
Rahmetle anılmak, ebediyyet budur amma
Sessiz yaşadım, kim beni nereden bilecek

İfadeleriyle insan olmanın plânının çizmiştir. Bilinmeden, şan ve şöhretten uzak rahmetle anılmayı bile aklına getirmeder, milletine gerçek ilerlemenin yolunugöstermiştir. İşte Akif bu nedenle büyüktür diyoruz.

Akif'e göre gerçek ilerleme; atalarımızın mirasına, evlâdın kazancını eklemekle olur. Akifin diliyle atalarımızın durumu nedir?

Bir zamanlar biz de millet, hem nasıl milletimişiz:
Gelmişiz dünyaya milliyet nedir öğretmişiz!

"Asım'ın Nesli" diyordum ya... Nesilmiş gerçek
İşte çiğnetmedi namusunu çiğnetmeyecek.

Kapkaranlıkken bütün âfâkı insâniyyetin,
Nûr olup fışkırmışız tâ sînesinden zulmetin;
Yarmışız edvâr-ı fetretten kalan yeldâları;
Fikr-i ferdâ doğmadan, yağdırmışız ferdâları... (2)

Akif; büyük insan dedik. Akif, büyük ülkünün adamıdır dedik. Akif; gerçk ilerlemenin ne olduğunu gösteren rehberdir dedik. Butün bunları oluşturan düşünce dünyasını kendisi şöyle belirliyor:

Bir ratafta dinimiz, ahlâkımız, irfânımız;
Bir tarafta seyfe makruh adlimiz, ihsânımız;
Lükselip akvâmı almış, fevc fevc ağûşuna;
Hepsi dalmış vahdetin âheng-i cüşâcûşuna.
Emr-i bilmarûf imiş ihvân-ı islâmın işi
Nehyedermiş bir fenâlık görse kardeş kardeşi
Kimse haksızlıktan etmezmiş tecafül ihtiyâr
Ferde râci sadmeden efrâd olurmuş terzedâr (3)

İslâmın o muazzam ahlâk düzeninde erimiş fert ve bu fertle oluşan toplum şuurunu Akif ne akıcı bir söyleyiş ile anlatmaktadır.

Bütün bunlara rağmen bu günkü halimize bakan Akif, atalarımızın yaşayış ahenginden ne kadar uzaklaştığımız görür ve netice itibariyle kalkınma denen ilerlemenin yolunu kaybedişimizin sebebini anlamış olur.

Bizneyiz? seyreyle artık, birde fikret neymişiz?
Din de kürkün aynı olmuş; ters çevirmiş giymişiz
Altıyüz bin can gider; milyonla îman eksilir;
Kimseler görmez! Gören sersem de Allah'tan bilir!

Milletimizin ilerlemesine gerçek yolu göstermek ve ilerlemeyi engelleyen can damarını tesbit etmekte başarısı açıktır.

Bu tesbitlerle gösterilen hedefte islâm düşüncesi, coştun bir sel gibidir. bu sel ilerlemenin ivmesini hızlandıracak, karşı koyanlar, o coşkun selde boğulacaktır. Akif bu durumu şu mısralarla perçinler.

Can çekişen küfrün, ne yapsa son dem yasıdır bu.
İlâhî adâletin mukaddes kavgasıdır bu.

İşte Akif hayatı boyunca gösterdiği hedefte hup bu mukaddes kavgayı ele almıştır. Çünkü bir milletin geleceği bu kavganın neticesiyle yakın ilgilidir.

Baştakı tesbitimize dönelim. Zaman 1900 lü yıllar. Yüce milletin en son kalesi. Ortam milletimin ölüm-kalım mücadelesi. İşte bu şartlar altında manevî silahlara sarılmış, şuurlu bir neslin yetişmesi gerekir. Akif bu nesli de belirliyor. Geleceğin Türkiye'sinin manevî mimarı olacak nesil için;

Âsım'ın nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçek:
İşte çiğnetmedi nâmûsûnu, çiğnetmeyecek.

Bu ses tarihin derinliklerinden yansıyor kulaklarımıza. Asım neslini tarihten tanıyoruz sanki. Evet öyledir de. Bu ses şanlı akıncıların sesidir. bu ses:

"Bu ezanlar ki şehadetle idinin temeli
Ebedi yurdumun üstünde benim inlemeli"

diyen Alparslanların, Fatihlerin ve Akiflerin sesidir.

Düşünce sistemini islâmdan alan, onu Türk Tarihinin kahramanlıklarıyla süsleyen büyük insan, Türk Edebiyatında erişilmez bir mevkiye sahiptir.

Edebiyatçılar verdikleri eserlerin çokluğuyla değil, millet kazandıkları değerle ölçülür. Millete istiklâldan önce istiklâl müjdeleyen, yarının dünyasında ne olmamız gerektiğini belirleyen Akif, değerlerin en büyüğüne sahiptir.

Hayatını ve kalemini milletine adayan büyük şairi Millet olarak ebediyete kadar yüreğinde taşıyacak ve Akif idealini kendisine meşâle edecektir.

Büyük şairi Ölümünün 50. yılında rahmetle bir kez daha anarken, beklediği günlerin ve arzuladığı, hasretini çektiği kalkınmış Türkiyenin oluşacağına dair inancımızı onun:

"Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın

Kimbilir belki yarın, belki yarından da yakın."

Mısralarındaki imanla bir kez daha dünyaya ilân ediyoruz.

Ağlarım, ağlatamam, hissederim söyleyemem
Dili yok kalbimin ondan ne kadar bîzârım.

• Mustafa ERKOÇAK / Matematik Öğretmeni

Akif'e İthaf

Vatan, millet, istiklal diyen, İslâm diyerek inleyen,
Zulmü asla alkışlamayan, hiç kimseden çekinmeyen,
Mazlumu tutup elinden kaldıran, derdini dinleyen,
Sen, hep sen, milletinin kalbinde taht kuran, hiç inmeyen.

Osmanlı'nın zor günleri; pusudaydı düşman taraflar,
Tembel yatağı kahveler; hep boştu, hep asılsız lâflar,
Meyhaneler düşmanla ortak; hangi ayyaştan masraflar.
İstedin; millet tefrikadan kurtulsun, sıklaşsın saflar,
Susmasın ezanlar, garip kalmasın bayrak ve mushaflar.

"Sessiz yaşadım, kim beni nereden bilecek" diyorsun.
Sana Asım'ın nesil dua ediyor, ruhun şâd olsun.
Tek biz mi? Tanıyor seni cihan, sınırlar aşıyorsun.
Safahat ki; şanlı tarihimi ebede taşıyorsun.
Eşsiz bir şairsin, kaleminle eskimeyen dekorsun.

Vatan aşığıydın, ne sadece şair, ne de yazardın.
Kıyam için haykırdın millete, minberlerde sen vardın.
Ölçüsüzce garbı taklit etmeyelim, deyip kızardın.
İlim, fen, sanat lâzım bize, alalım dedin uyardın.
İstiklâl Marşı'nla, ruhlardaki yaraları sen sardın.

Aşıktın Yüce Nebi'ye, imanın sonsuzdu Allah'a,
Kur'ân-ı baş tacı yaptın, dedin çıkarır bu felâha,
İstedin öyle bir nesil ki, yaklaşmasın hiç günaha.
Rabbim bize yaşatmasın, o kara günleri bir daha,
Okuyalım ithaf olsun sana, üç İhlâs bir Fatiha.

Hânûmanlar çöküyor, zelzele yalnız bana mı?
Ortalık can çekişirken açamam ben yaramı.

• Nermin TOL / Müzik Öğretmeni

Milli Marşların Tarihçesi

Marş, boru için ya da yürüyüş düzenine uygun olarak yapılmış ezgidir. Marşlar, bir millet çoğunluğunun duygu ve heyecanlarını yansıttıkları gibi, bir meslek grubuna özgü de olabilirler. Gençlik Marşı, Öğretmen Marşı, Çiftçi Marşı gibi. Bu gün Milli Marşı olmayan bir ülke yoktur. Bir Milli Marşın sözleri, yazıldığı dönemdeki milli karekterin aynasıdır. Pek çok marş milli kahramanlıklar döneminde yazılmış ve bestelenmiştir. Bir milli marş, ait olduğu milletin cesaretini artırmaya çalışır, ülkenin bağımsızlığını, bayrağını savunur, bunun yanında yurda duyulan sevgi ve bağımsızlığı ifade eder.

Milli marşların yaygınlaşması 19. yüzyılın ilk yarısında olmuştur. Almanya (1841), İsviçre (1841), Macaristan (1845), Çekoslovakya (1844), Yunanistan (1823), Finlandiya (1843) gibi Avrupa ülkeleri; Arjantin (1813), Bolivya, Peru (1841), Uruguay (1845) gibi Amerika ülkeleri milli marşlarının ortaya çıkışı bu dönemdedir. Bunu Meksika (1845), Belçika (1860), Norveç (1864), Venezuella (1881), Portekiz (1891), Japonya (1893), Luksemburg (1895), milli marşları izlemektedir. Çarlık Rusyasında da milli marş ilk kez 1883'te bestelenmiştir.

İstiklâl Marşı'ndan Önce Türk Milli Marşları

Ülkemizde ilk milli marş girişimi, 1909'da tahta geçen Sultan Reşat döneminde olmuştur. Sultan Reşat, bir milli marş bestelettirmek istediğinde Muzika-yı Humayun Albayı Mustafa Saffet Bey, Beethoven'in Op 113 "Ru-nes d'Athenes" adlı eserindeki Türk Marşının devletçe kabul edilmesini istemiştir. Mecidiye Marşı'nın kabul edilmesini istiyenler de vardır. Ancak bu iki öneride kabul edilmeyerek yeni bir marşın kabul edilmesi kararlaştırılmıştır.

Yabancıların bestesine karşı yaygın olan tepkiye rağmen, sonraları Selvelli'nin marşı beğenilmiş, ancak bir süre sonra Donizetti'nin eski "Sultan Mecit Marşı", "Marşı Sultani" olarak kabul edilmiştir. Görüldüğü gibi, ikinci Meşrutiyet'ten sonra yeni bir marşa ihtiyaç duyulmuşsa da, buna "Milli Marş" denememiş ve böyle bir marşı Türk besteciler meydana getirememişlerdir. Türkler 1919'da Kurtuluş Savaşına girdiklerinde müzik dağarcıklarında bazı marşlar ve vatan türküleri vardı, ancak milli bir marştan yoksun idiler. Uluslararası temaslarda böyle bir marş sıkıntısı da çekiliyordu. Dış ülkelerde çok zaman güç durumlarda kalınmış, sıra bize geldiği zaman toplumumuz şaşkına uğramış, bazen "bizim milli marşımız yok" diyebilecek duruma düşenlerimiz de olmuştur. Hatta resmi törenlerde, Milli Marşlar söylenmesi gerektiği zamanlarda Milli Marş yerine söylenen türkü veya diğer marşlardan dolayı temsilciliklerimiz çok gülünç durumlara düşmüşlerdir.

Türkiye Cumhuriyetinde bir milli marş olmalıydı. Daha Cumhuriyet kurulmadan, İstiklâl Savaşı sıralarında, Garp Cephesi Kumandanlığından bu arzu doğmuştu. Durum sonradan Maarif Vekili olan Dr. Rıza Nur'a havale edildi. Böylece, Türk Milli Marşı olarak İstiklâl Marşı adı ile yaptırılacak marşın hazırlıklarına girişildi. Beste ve güfte için beşer yüzlira armağan kararlaştırılarak genelge ve mektuplarla bütün yurda duyuruldu.

Kaplamış yurdumun âfâkını mâdem, şühedâ
Varsın olsun kalanın uğruna Asım'da fedâ

Gazetelerde Yer Alan İstiklâl Marşı Yarışması Şöyledir.

"Şairlerimizin dikkatine:

Milletimizin dahili ve harici İstiklâl için girişmiş olduğu mücadeleyi ifade ve terennüm için bir İstiklâl Marşı, Umur-u Maarif Vekaleti Celilesi'nce müsabakaya vaz edilmiştir. İş bu müsabaka, 23 Kanunuevvel sene 36 tarihine kadar olup bir heyeti ebediye tarafından gönderilen eserler arasından intilap edilecektir ve kabul edilen eserin güftesi için beşyüzlira mükafat verilecektir.

Ve yine laakal beşyüz lira tahsis edilecek olan beste için bilahere ayrıca bir müsabaka açılacaktır. Bütün müracaatlar Ankara'da Büyük Millet Meclisi Maarif Vekaletine yapılacaktır".

Hakimiyeti Milliye, 25 Teşrinievvel 1920

Şiir yarışmasına yurdun dört bir yanından tam 724 şiir gönderildi. Komisyon bunlardan yedisini seçerek bastırdı ve Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıttı. Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın başkanlığındaki TBMM'nin 12.03.1921 günlü oturumunda Mehmet Akif Ersoy'un şiiri defalarca okutularak alkışlar arasında, "Milli Marş" olarak bestelenmek üzere seçildi. Akif'in marşıdışında Müsabakaya katılan şiirler arasında M. Baha Pars, K. Kamil, Hüseyin Suad, Kazım Karabekir Paşa, İshak Refet gibi isimler de vardı.

Mehmet Akif Ersoy; 1873'de İstanbul'da doğdu. Fatih Medresesinde öğretmen olan Tahir Efendi ile Emine Şerife Hanımın ilk çocukları olarak dünyaya gelmiş, hemen her Türk çocuğu gibi mahalle mektebi eğitiminden geçtikten sonra resmi ilkokulu, Fatih Merkez Rüştiyesini bitirmiş, buradan Mülkiye Mektebine geçmiştir. Buranın yüksek kısmında okurken geçim zorlukları yüzünden Baytar Mektebine geçmiş ve 1893'te burayı birincilikle bitirmiştir. Arapça, Farsça ve Fransızca bilmektedir. Asli görevinin yanında 1906'da Halkalı Ziraat Mektebinde kompozisyon, 1907'de Çiftlik Ziraat Mektebinde Türkçe öğretmenliğine atanmış olan Akif geçimini sağlamak için zengin konaklarında özel dersler de vermiştir.

Şiirlerinde imparatorluğun kaybettiği yerler için gözyaşı döken, milleti uyanmaya birleşmeye, "Ehli Salip"in hayasız saldırılarına karşı koymaya çağıran Akif, şiirlerini toplumsal sorunların emrine vermişti. Akif hayatımızı tasvir ederken, şiirlerinde o devrin nesrinde bile görülmesi mümkün olmayan realist tablolar çizmiştir. Ona göre, sanatın esası, hayatı, hakikat ve müşahededen ibarettir. Sanat anlayışını şu mısralarla veciz bir şekilde tarif eder: "Şudur cihanda benim en beğendiğim meslek / Sözüm odun gibi olsun, hakikat olsun tek".

Mehmet Akif güzel olmak şartıyla her eseri sever, şekil ve mevzuu ne olursa olsun. Bir eseri sevmek için onda meslek ve mektep noktasında tedkik ve intihab etmek için ale'l-ıtlak güzellik aramaktadır. Zevki selim ve rakik olan her adama yakışan hiç bir kayd ve fikr ile mukayed olaksızın sevmektir.

Akif'in yakın dostu M. Cemal Kutay, bir gün büyük şairi hastalığında ziyaret eder, söz arasında İstiklâl Marşı'nı kastederek, bu şiiri Safahat'a niçin koymadın diye sorar, Akif'in cevabı, Akif'cedir: "O, benim değil miletimindir".

Akif'e İstiklal Marşı'nı nasıl yazdınız? diye soruluyor. Yavaşça yatağından doğruluyor, yastıklara yaslanıyor, sesi birden canlanıyor; Doğacaktır sana vadettiği günler Hakkın... Bu ümitle, imanla yazılabilir! O zaman düşünün, imanım olmasaydı yazabilir miydim? Zaten ben başka türlü düşünüp başka türlü yazanlardan değilim, bu elimden gelmez. İçimde ne varsa bütün duygularım yazılarımdadır. Şu varki, İstiklâl Marşının şiir olmak üzere bir kıymeti yoktur, ancak tarihi değeri vardır". Gözleri yemyeşil Şişli sırtlarında, dilinde bir dua gibi aynı nağme titriyordu: "Kimbilir belki yarın, belki yarından da yakın!".

Asım'da ki feryâdı gönülden okuyanlar
Türk'ün ebedî şâiri kimdir onu anlar.

A. Ulvi Kurucu

• Mustafa ÇEÇEN

İstiklâl Marşı'nın Kabulü

Akif, Anadolu'nun Kurtuluşu'nu en kara günlerde, şaşılacak bir umut sezgisiyle ve iradesiyle terennüm edilen şiiri de İstiklâl Marşı'dır. İstiklâl Marşı'nın yazılışını ve kabul edilişini, Akif'i en iyi anlayan dostu Mihtât Cemal'dir.

T.B.M.M. 1920'de açılışını yaptıktan sonra Akif'de Burdur milletvekili seçilerek Ocak 1921'de Ankara'ya dönmüştü. Meclisin işleve başlamasıyla kurtuluşun umut ışığı yakılmış bağımsızlığımızın sembolünü oluşturacak bir marş yazılmasına karar vermişti.

Mithat Cemal; "İstanbul'da bazı gazeteler manda isterken Akif'in göğsü, bir gün Ankara'da yazacağı İstiklal Marşı'yla doluşdu. Henüz sesi bulunmayan marş için zamanın Milli Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi yarışma açmıştı. Fakat 724 şairin girdiği yarışı, kazanacak olan şair, tuhaf bir sebeple henüz girmiyordu. Çünki, kazanan kişiye 50 TL. ödül verilecek, ömür boyu maaş bağlanacaktı. Akif, nasıl girerdi? Memleketin kurtulacağını para ile mi söyleyecekti? Hamdullah Suphi'ye göre, marşı Akif yazardı.

Çünki, tüm yazılan şiirler tam anlamıyla Türkün bağımsızlık ruhuna ve Türklüğün iman gücüne hitap edemiyordu. Bir türlü şiir seçilemiyordu.

Hamdullah Suphi; ikramiyeli bir işe Akif'in girmeyeceğini biliyordu. Onun bu ikramiyeyi almamasını temin etti. 2 Ocak 1921'de yazmış olduğu kısa mektubundan anlaşılıyordu. Akif, bu duygulu mektuptan etkilenerek yarışmaya girmeyi kabul etti.

Bu arada Akif rahatsızlanmış kaldığı Tacettin Dergâh'ında mısraları peş peşe oluşturmaya başlamıştı. H. Suphi Akif'in yanına her gün uğruyordu. Şiirin tamamını almış o gün Meclis'te okumuştu. Zamanın Nafia Vekili Fazıl Paşa yüksek sesle şiirin tekrar tekrar okunmasını istemişti. Milletvekilleri şiiri dört kez ayakta dinlemişti. Bu arada Akif'te Meclis'e gelmiş, kapısında şiirini dinliyordu. Geldiğini gören milletvekillleri şairi çoşkuyla alkışlamışlardı. Bu şiirde güzel bir şey daha vardı. Şiirin yazanına yakışmasıydı. O anda şiir oylanarak 12 Mart 1921 tarihinde kabul edilmiş oldu.

Mithât Cemal,-Şiiri niçin, Safahat'a koymadın?-O benim değil, memleketimindir! dedi.

Bir grub gazeteci bu güzel şiirden sonra kutlamaya gitmişlerdi. Gereken röportajlardan sonra, bir gazeteci: -Sayın Akif Bey, memleketin bu durumu için güzel bir şiir yazmayı düşünmüyor musunuz? dedi. Akif kızarak:-Allah bu millete böyle bir acı göstermesin ve böyle bir şiir yazdırmasın, dedi.

Bu marş, milletin umutsuz bir durumda olduğu zaman yazılmıştı: Kurtuluş Savaşı'nın acı safhaları başlamış, düşman Sakarya'ya kadar gelmiş, hatta devlet merkezinin Kayseri'ye nakli bile düşünülmüştü.

30 Ağustos 1922'de kazanılan büyük zafer sonunda özlediği günlerin geldiğini görmüş, hayatın en mutlu zamanını yaşamıştı.

Akif, yeni Türkiye'nin kötü idarelerin yaralarını sarmak için milli-çağdaş ve inkılapçı ilkeler üstüne kurulacak bir devletin yanında İslâmlığın müsbet temellerine de dayanarak geri kalmış İslâm halklarına liderlik eden milliyetçi bir yönetim istiyordu. Cumhuriyetin oluşturulmasıyla bu isteği de olmuştu. Okunan her yerde marş anıtlaşıyor, anıtlaşan marşla birlikte Akif'de anıtlaşıyordu.

"Hem gazâ hemde şehâdet, ne sâadet bu" derim
Ciğerim yansa da söndürmek için azmederim.

• Niyazi EKİNCİ / Edebiyat Öğretmeni

İstiklâl Marşına Saygı

Milletlerin geçmişte uğruna milyonlarca şehit verdiği, gelecekte de canından aziz tutacağı değerler vardır. Vatan, millet, din, istiklâl, bayrak... bunlardan bazılarıdır.

İnsanoğlu fıtratı gereği elindeki nimetlerin kıymetini bilemez. Kaybettiği zaman, onların değerini anlar; fakat iş işten geçmiştir.

"Tarihi tekerrür diye tarif ediyorlar

Hiç ibret alınsaydı tekerrür mü ederdi"

Bilinen bu hakikatı tecrübe etmenin ne kadar pahalıya mal olacağını idrak etmeliyiz.

Hürriyetimiz de kıymetini bilmemiz gereken nimetler arasında. Biz annemizden doğduğumuzda hürriyeti toplumda hazır bulduk. Hürriyet içinde büyüdük, onunla yarınlara ulaşmak azmindeyiz. Ecdadımız, bize bıraktıkları bu serveti kanları ile satın almışlar. Kendileri fırsatını süremeden bu dünyayı terke mecbur kalmışlar. Bizim durumumuz ne? Nasıl olmalıyız?

Son yıllarda amma hain, amma gafil yüce değerlerimize saygısızlık edenler var. Hainleri biliyoruz. Onlar düşman, muhakkak ki düşmanlıklarının gereğini yapacaklar. Fakat gafiller uyanmalı, yaptıkları yanlışlıkların farkına varmalı, yoksa gafletin cezasını bütün milletin çekeceğini unutmamalı.

Hüriyetimizin sembolü olan İstiklâl Marşımız saygı duyulması gereken bir değer. Yüce Allahımıza hamd ü senalar olsun ki bazı özel günlerde, milli ve milletlerarası törenlerde, şenliklerde milli marşımızla milletimizin büyüklüğünü haykırıyor, hürriyet aşkımızı terennüm ediyoruz. Her İstiklâl Marşı söylediğimizde bağımsızlığımızı simgeleyen şanlı bayrağımızı cennet vatanımızın semalarında dalgalandırıyoruz. Yurdun ve dünyanın dört bir yanında Milli Marşımızın söylenmesi, al bayrağımızın dalgalanması hainleri çıldırtmaktadır.

Fakat bu hainler şunu unutmasınlar ki, biz ne yaptığımızın farkındayız. İstiklâl Marşımızın ne demek olduğunu, neler ifade ettiğini, hangi şartlarda, nasıl kaleme alındığını biliyoruz. Büyük iman şairi Mehmet Akif'e sorarlar: "Üstad, İstiklâl Marşını yeniden yazsan daha güzel olmaz mı?" Merhum Akif'in verdiği cevap düşündürücüdür: "Allah bir daha bu millete İstiklâl Marşı yazdırmasın."

Türk Milleti kendisini parçalamak isteyen tek dişi kalmış canavarı elleriyle boğmuş, istiklâl zaferini kutluyor. Milli Mücadelenin zorluğunu, zaferin coşkusunu yansıtacak bir esere ihtiyaç var. İşte İstiklâl Marşı böyle bir ihtiyaçtan doğmuş, muhteşem bir eserdir. Böyle ulvi bir eser normal şartlarda yazılamaz. Allah da o kötü günleri bir daha bu millete göstermesin.

Kanları, canları pahasına bize bu cennet vatanı emanet eden, kafir düşmanlardan istiklâlimizi söke söke olan şanlı bir ecdadın torunları olarak bize düşen görev nedir?

Bize düşen görev, atalarımızın emanet ettiği yüce değerlerimize sahip çıkmaktır. "Sahipsiz memleketin batması haktır / Sen sahip olursan bu vatan batmayacaktır."

Her İstiklâl Marşı söylediğimizde, her İstiklâl Marşı dinlediğimizde vatan için, millet için, din için kanlarını oluk oluk akıtan dedelerimizi düşünmeliyiz.

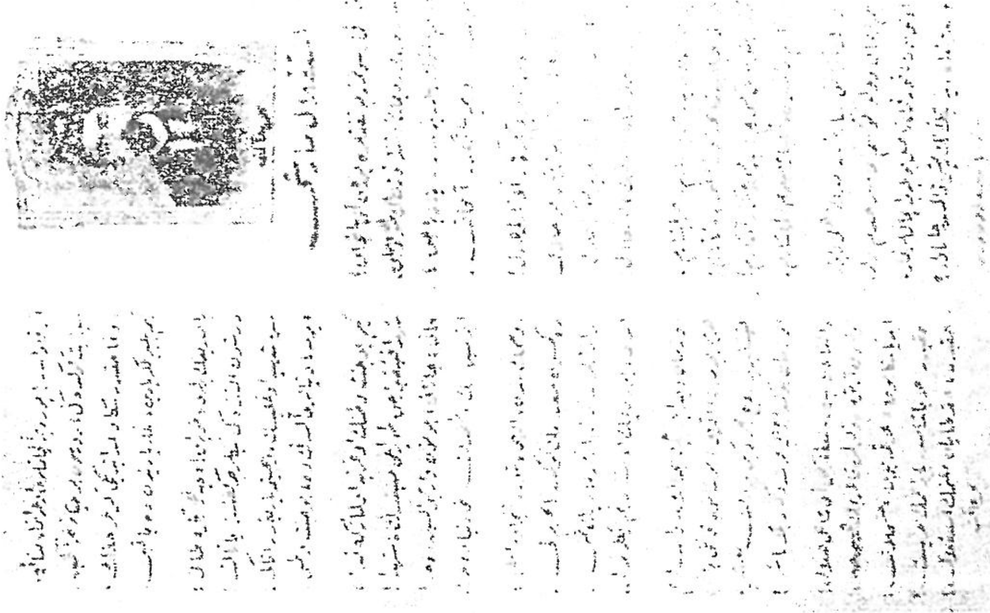
İstiklâl Marşı adı üstünde istiklâlimizin

Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın ?
Gömelim gel seni tarihe desem sığmazsın.

sembolü. Ona karşı gereken hassasiyeti göstermemiz lazım. İstiklâl Marşımız, şanlı hilâlin, alsancağın, cennet vatanın en güzel manzumesidir. İstiklâl Marşımız, oluk oluk kanları ile bu vatanın toprağını yoğuran şehit ecdadımızın yâdigârıdır. İstiklâl Marşımız, esaret zincirini kükremiş arslanlar misali paramparça eden kahraman milletimizin destanıdır. İstiklâl Marşı, dinin temeli Ezan-ı Muhammedi'nin inleyişidir. İstiklâl Marşı; mezarı taşsız, bedeni kefensiz binlerce şehidin hatırasıdır. İstiklâl Marşı, "Hür yaşadım! Hür yaşarım!" diyen imanlı gönüllerin feryadıdır. İstiklâl Marşı medeniyet adına yapılan kahbeliğe isyandır. İstiklâl Marşı, hayasızlığa, canavarlığa lânettir. İstiklâl Marşı; millete güven, Allah'a imandır. Milli Marşımızı gür bir sesle söylemek; istiklâlimize, vatanımıza, milletimize, bayrağımıza, dinimize sahip çıktığımızın haykırışıdır. Bu sesle bütün vatan ve millet düşmanlarının yürekleri titreyecek, bizim kararlığımızı anlayacaklardır.

İstiklâl Marşı bu olunca, Müslüman-Türk çocuğunun Milli Marşımıza saygısızlığı asla düşünülemez. Aksi halde İstiklâl Marşına saygısızlık; al sancağa, şanlı hilâle saygısızlıktır. İstiklâl Marşına saygısızlık; bu cennet vatan için canlarını fedâ eden şehitlere saygısızlıktır. İstiklâl Marşına saygısızlık; Hakk'a tapan, hakikate inanan kahraman milletimize saygısızlıktır. İstiklâl Marşına saygısızlık; uğruna nice şehitler verdiğimiz cennet vatanımıza saygısızlıktır. İstiklâl Marşına saygısızlık; imana, inanca saygısızlıktır. İstiklâl Marşına saygısızlık; adalete, hürriyete saygısızlıktır. İstiklâl Marşına saygısızlık; "O benim değil, milletimindir" diyen tevâzü abidesi, büyük şair Mehmet Akif'e saygısızlıktır. İstiklâl Marşına saygısızlık; insan olarak kendimize saygısızlıktır.

Yüce Allah bizi saygısızlardan eylemesin! (Amin).

A6 - İstiklâl Marşı ve Mehmed Âkif'i Gösteren Bir Hatıra Kartı.

Ey şehit oğlu şehit isteme benden makber
Sana ağuşunu açmış duruyor Peygamber.

• Fadime İPÇİOĞLU / Edebiyat Öğretmeni

İstiklâl Marşının Tahlili

İstiklâl Marşı, Cumhuriyet'in ilânından önce 1921 yılında yazılmış olmakla beraber Cumhuriyet'i müjdeler, milli marş olarak kabul edildikten sonra, hemen her gün tekrarlandığı için, Atatürk ile beraber Cumhuriyet devrinin sembolü olur.

Bu devirden sonra yetişen bütün nesillerin daha ziyade merasim dolayısıyle kendisine has bestesi ile söyledikleri bu marş, şiir olarak da üzerinde durulmağa değer.

İstiklâl Marşı'nı değerlendirirken, yazdığı devri göz önünde bulundurmak lâzımdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 25 Mart 1921 yılında dört defa ayakta dinleyerek İstiklâl Marşı olarak kabul ettiği bu şiir, o yılların kutsal ve heyecanlı havası ile doludur. Onu, o devir Türk edebiyatının en büyük şairlerinden biri olan Mehmet Akif Ersoyyazmıştır. Mehmet Akif bugün, şiirlerinde sosyal duygular anlatan, söylediklerini gerçekten duyarı bir şairdir. İstiklâl Savaşı'na bütün varlığı ile katılan Akif, bu savaşa iştirak edenlerin duygu ve inançlarına bizzat sahip olduğu için, onlara en iyi tercüman olmuştur. Şiiri söyleyen Akif olmakla beraber, aslında o, kendi beni ile birleştirdiği Türk milletinin duygu ve inancını dile getirir. Burada Akif'in yaptığı, o yıllarda en olgun seviyeye ulaşan şiir kudreti ile bu ortak imana, bütün milletin benimsiyebileceği bir şekilde üslüp ve ifade vermek olmuştur.

Bazı kelime ve mısralarda da anlaşılabileceği üzere, o tarihte henüz İstiklâl Savaşı kazanılmamıştır. Türk ordusu bu şiir yazıldıktan bir yıl sonra, 26 Ağustos 1922 sabahı büyük taarruza geçer.

Düşman karşıda bulunduğu için ordu ve millete cesaret vermek isteyen şair, manzumesine "Korkma!" kelimesi ile başlar.

Doğacaktır san va'dettiği günler Hakk'ın

Kim bilir, belki yarın belki de yarından

yakın mısralarında ümitle bekleyişi ve geleceğe imanı gösterir. Şiirde şanlı mazi ve ebedi bir istikbal fikrine de yer verilmemiş beraber, yaşanılan zaman, kan ve barut kokusuyla dolu olan halihazırdır.

İstiklal Savaşı, Türk Milletinin ölüm-kalım savaşıdır. böyle yıllarda milletler kendilerini yaşatan temel kıymetlerin farkına varırlar. Vatan, millet, hürriyet ve istiklal gibi kavramların önemi barış devirlerinde pek anlaşılmaz. Hatta onları umursamayanlar bile çıkar. Fakat bir milleti ölüm ile karşıkarşıya bulunduran savaş, onların ne kadar hayati olduğunu kuvvetle hissettirir. Bunlar öyle kıymetlerdir ki, onlar olmadan yaşayamayız. Bundan dolayı millet, onlar uğruna ölümü göze alır. Binlerce insan onlar uğruna öldüğü, yaralandığı veya sakat kaldığı için kutsal bir değer kazanırlar.

Akif, İstiklal Marşı'nda Türk milletinin ne için savaştığını neye inandığı açık ve seçik bir şekilde ortaya koymuştur. Şiirde bu değerler, bazen sanatkârane bir ifâdeye bürünmüşlerdir. Şiiri tahlil ederken bunlar üzerinde de mânâ ve fonksiyonları açıklanacaktır.

Birinci dörtlükte bahis konusu olan "al sancak" tır. Al sancak, Türk Milletinin sembolüdür. burada şair fikrini anlatırken onun uyandırdığı hayal ve çağrışımlardan da faydalanmıştır. Türk bayrağının al rengi şairde bir alev intibaı uyandırmıştır. Bu alev "bsönmez." Zira onun çıktığı kaynak her Türk ailesinin evinde yanan ocaktır. Yurdun üstünde tüten en son ocak kaldıkça, bu

Oku, şayet sana bir hisli yürek lâzımsa
Oku, zîra onu yazdım iki söz yazdımsa.

bayrağın alevi bu şafaklarda dalgalanacaktır. Âkif, bu benzetme ile "bayrak" ile "millet" arasındaki bağlantıyı sanatkârane bir şekilde ifade etmiştir.

Türk bayrağında dikkati çeken ikinci sembol yıldızdır. İkinci beyitte şair, bu yıldızı ile gökteki yıldızı birleştirir. Gökteki yıldıza kimsenin eli dokunmayacağı gibi, "Türk milletinin yıldızı" olan al bayrağın yıldızına da kimse el süremez. Yıldız kelimesi, aynı zamanda kader, talih mânâlarına da gelir. Akif'in bu hayallerle belirtmek istediği Türk milletinin ölmezliğ fikridir. O, ordu ve millete, "Korkma!" derken böyle bir inanca dayanır.

İkinci dörtlükte Türk bayrağının sembolü olan "hilâl" den hareket edilmiştir. Hilâl kelimesi eski Türk edebiyatında sevgiliye benzetilir. Türk bayrağındaki ay (sevgili, tehlikeler içinde bulunduğu ve kendisini sevenlerden fedâkarlık beklediği için, kaşlarını çatmıştır. Eski Türk edebiyatında sevgilinin kaşı umumiyetle aya benzetilir. Şair burada, vatanın timsali olan sevgiliye (hilâle) gülmesi için yalvarır. Bu millet onun uğruna onbinlerce şehit vermiştir. Yoksa o dökülen kanlarını helâl etmez.

"Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl" mısrasında "Hak" kelimesi iki mânâda kullanılmıştır. Birinci mânâya göre Hak, Tanrı mânâsına gelir. Müslüman olan Türkler ona taparlar. Hak kelimesinin öteki manası hak-hukuk deyiminde görüldüğü üzere, adalet ile ilgilidir. Hak aynı zamanda yapılan bir iş,, fedâkarlık veya durum karşılığı alınması gereken paydır. Âkif bu beyitte İstiklâl kavramı ile Hak (Tanrı ve adalet) kavramı arasında münasebet kurmaktadır. İslâmiyet'in en mühim yönlerinden biri, adalete üstün bir değer vermesidir. Hak kelimesinin iki veya üç mânâ kazanmasının sebebi budur. Milletler yüksek kıymetlere inandıkları ve bağlı bulundukları takdirde istiklâle hak kazanırlar. Bahis konusu mısra böyle bir inanca dayanıyor.

Üçüncü kıt'ada "hürriyet" kavramı bahis konusudur. Burada şair "ben" kelimesini kullanmakla beraber, kasdolunan Türk milletidir. Şair, burada Türk milletini konuşturmaktadır. Türk milleti ezelden beri hür yaşamış ve hür yaşamağa alışmıştır. Ona zincir vurulamaz. Böyle birşey yapılmağa kalkıldığı takdirde, o, sel gibi taşarak, bendini çiğner ve aşar. Anadolu Türk devleti gerçekten de 1071 Malazgirt zaferinden bugüne kadar daima hür ve müstakil olmuştur. Hür yaşamak, türk devlet ve milletinin varlığı ile birdir. Ondan mahrum kalmak bundan dolayı ona ağır gelir, onu çıldırtır. Bu parçada milli bir değere bağlı olan milli iradenin gücü tabiattan alınan benzetmelerle ifâde olunmuştur. Hürriyetin başlıca özelliği sınır tanımamaktır. Yahya Kemâl de, Açık Deniz şiirinde Türk milletinin hür yaşama iradesini coşkun deniz sembolü ile anlatır.

Dördüncü kıt'ada savaşan iki taraf, Türk heyeti ile düşmanlar mukayese edilmiştir. Garb (batı) maddi silâhlarının üstünlüğüne güvenerek, Türkiye'ye saldırmıştır. Düşmanların bu maddi üstünlüklerine karşı, Türklerin hiç bir şey ile sarsılmayan "îman"ları vardır. Îmân, insanın taşıdığı manevî inançların bütünüdür. İnsanı üstün kılan maddi gücü değil, imanıdır. Zira îman olmazsa maddi güç, başarı kazanamaz. Manevî değerlere dayanmayan maddî güç, insanî bir değer taşımaz.

Şair, hiç bir hakkı olmadığı halde başka milletlere saldıran sözde manevî Batı'yı "tek dişi kalmış bir canavar'a" benzetmiyor. "Tek dişi kalmış demesinin sebebi, onun dehşet verici gözükmesine rağmen, eski gücünü kaybetmiş olmasıdır. burada bütün vahşiliğine rağmen, kendisini "medenî" diye tanıtan Batı ile bir alayda vardır. Devletler sadece maddî güçleriyle üstün gelmezler. Tarihî olaylar bunu göstermiştir. Sömürgeci Batı'ya karşı, başta Türkler olmak üzere ezi-

Gözüm ki, kana boyandı, şarabı neyliyeyim?
Ciğer ki, odlara yandı, kebabı neyliyeyim?

len, bütün milletler isyan etmiştir ve Batı Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra üstünlüğünü kaybetmiştir. bu bakımdan Mehmet Âkif'in onu "Tek dişi kalmış canavar'a benzetmesi yerindedir.

Bu parçada "ulusun..." kelimesi bazıları tarafından yanlış olarak "ulu" (büyük) kelimesiyle karşılaştırmaktadır. burada "Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar, bırak, varsın, ulusun, onda artık korkulacak bir taraf kalmamıştır." demek istemiştir.

Beşinci kıt'ada düşmanla savaşan askere hitap ediliyor. Ordu dayanırsa zafer muhakkaktır. Bu parçada geleceğe büyük bir inançla bakılmaktadır. Tanrı, Türklere (Müslümanlara) ebedi bir hayat vadetmiştir. İstiklâl Savaşı'nın kazanılmasında dini inancın büyük rolü olmuştur. Bunu o devre ait pek çok vesikadan anlamak mümkündür. Âkif burada Türk milletinin inancını dile getirmektedir. Âkif'in kendisi de vatanına çok bağlı bir Müslümandı. İslâmiyet iyimser bir dindi. Ona iman edenler ebedî bir hayata kavuşurlar.

Altıncı kıt'ada "vatan" bahis konusudur. Dış görünüşü bakımından vatan bir "toprak" parçasıdır. Fakat bu toprak parçası, milletin tarih ve hayatına sımsıkı bağlıdır. Onu kutsal kılan maddî yönü değil, millet ve tarih ile olan münasebetidir. bu vatan, binlerce şehit tarafından kazanılmış ve korunmuştur. Bundan dolayı, ona bakarken toprağı değil, ona gömülü olan şehitleri görmelidir. Dünyada hiçbir şey vatan kadar kutsal ve değerli değildir.

Yedinci parçada yine "vatan" bayrağı bahis konusudur. Burada da vatan ile şehitler (şühedâ) arasındaki münasebet üzerinde durulmuş, son beyitte vatana bağlılık duygusu başka bir şekilde anlatılmıştır. Bir insan için en büyük yoksulluk, vatanından uzak (cüdâ) kalmaktır. İnsan kendi canını veya sevgilisini kaybederse, vatan ve milletin var olacağı düşüncesiyle teselli bulur. Vatanını kaybederse, milletinin varlığı da tehlikeye düşer.

Burada vatanın can ve canândan (sevgiliden) da üstün bir değer taşıdığı inancı vardır. İnsan, böyle bir inanca sahip olmazsa vatanı için ölümü göze alamaz.

Dokuzuncu ve onuncu kıt'alar birbirine bağlıdır. Burada "din" bahis konusudur. Âkif'in bir Müslüman olarak Tanrı'dan istediği en büyük şey mâbedine yabancıların el dokundurmaması ve dinin temeli olan kıymetlere şehadet eden ezanlarının yurdun üzerinde ebedî olarak inlemesidir.

Şu ezanlar ki şehadetleri dinin temeli, mısrasında "şahadet" kelimesi şahitlik mânâsına geldiği gibi ezanda geçen,

Eşhedü enlâ ilâhe illallah Eşhede ünne Muhammeden abdühü veresuluhü cümlelerine de tekabül eder. bunlardan birincisi "Şüphesiz bilirim, bildiririm,

Bir kimsenin Müslüman olabilmesi için "kelime-i şahadet" denilen bu cümleleri tekrarlaması ve onlara inanması lâzımdır. Müslüman ülkelerde günde beş vakit okunan ezan ile İslâmiyet'in temelini teşkil eden bu cümleler tekrarlanır.

Elin, başparmaktan sonra gelen parmağına şahadet parmağı denilir. Konuşamıyacak olan hastalar içlerinden dua ederken şehadet parmaklarını kaldırırlar. Minareler gözlere uzanmış şehadet parmağına benzer. Âkif şiirinde buna da telmih ediyor. Açıkça söylemeden herkesin bildiği bir şeyi sezdirmeye "tevriye" adı verilir. Âkif'in bu mısrasında "telmih" ve "tevriye" sanatları vardır.

İstiklâl Savaşı'nda din duygusunun önemli bir rol oynadığını söylemiştik. Türk tarihinde "din", "vatan", "millet" ve "istiklâl" duyguları yüzyıllar boyunca birbirine bağlı olarak yaşamış ve gelişmiştir. Âkif'in anladığı ve Safahat'ta ortaya koyduğu İslâm dini, en yüksek kıymetlere dayanır. Gerçekten de Türk devletinin var olmasında İslâmiyet'in

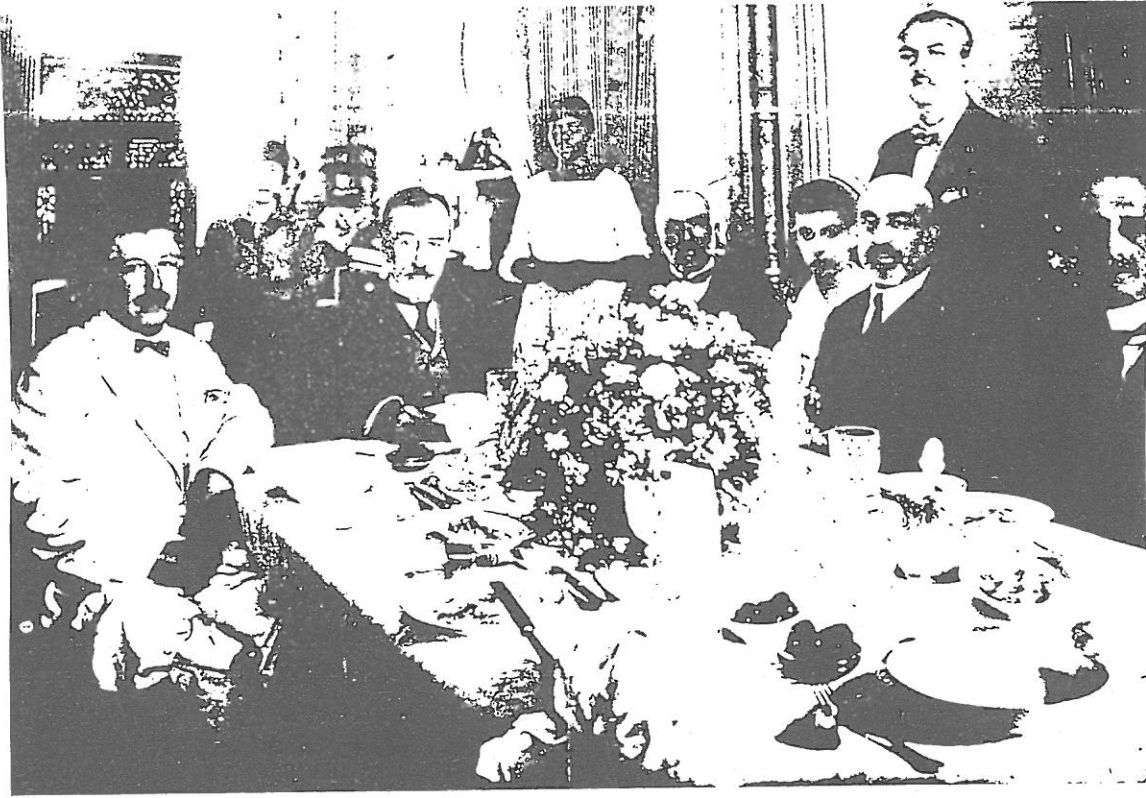
Ne yâre yaradı cismim, ne bana bilmem hiç
İlâhî ben bu bir avuç türâbı neyliyeyim.

büyük rolü olmuştur. Onun temelindeki "birlik" (vahdet), "hak" (adalet), "ezeliyet" ve "ebediyat" fikri "devlet-i ebed-müddet" veya ölmezlik inancını doğurmuştur.

Dokuzuncu kıtada konuşan şehittir. Din uğruna savaşan asker kendi öldükten sonra ezan seslerini işitirse, mezarından kalkarak, yarasından kanları aka aka, herşeyden soyunmuş bir ruh gibi göklere yükselir ve başı arşa değer. İslâm dinine göre şehitler doğrudan doğruya cennete giderler. Bundan dolayı, onlar din ve vatan uğruna ölmekten korkmazlar.

Onuncu ve sonuncu kıta, şiirde ortaya konulan fikir ve inançların bir nevi özetidir. Burada da milletin ölmeyeceği, ebedi olarak yaşayacağı inancı vardır.

İstiklâl Marşı'nda bazı duyguları kuvvetli olarak belirtmek maksadıyla kullanılan benzetmeler, halkın zevkine uygundur ve bizde süslü, yapmacık tesiri uyandırmazlar. Şiir dil ve üslûp bakımından umumiyetle sadedir. Aruz veznine kuvvetle hâkim olan Âkif, mısralarına bir konuşma ve hitabet edası vermiştir. Başka şiirlerinde nesre yaklaşan Âkif, burada kıt'aların dört mısrasını da kendi içlerinde arka arkaya gelen dört sağlam kafiyeye oturtmak suretiyle muhtevaya uygun, basit olmakla beraber, kuvvetli bir ahenk sağlamıştır. bunu yaparken belki de halkı ve Mehmetçik'i düşünmüştür. Dil ve şekil bakımından şiire hâkim olan düşünce, kuvvet, güven duygusu, sağlamlık ve sadeliktir. Bunlar Türk halkı ve askerinin temel vasıflarıdır.

A4 Soldan : Cenap Şahabeddin, Abdülhak Hâmid, Süleyman Nazif, Mehmet Âkif, Sami Paşa oğlu Sezai.

Ben böyle bakıp durmayacaktım, dili bağlı İslâmı uyandırmak için haykıracaktım.

• Perver MUŞTU / 912 Grup 1/1

Akif İçin

Birgün olur;
Kara bulutlar kaplar ufkumun kızıllığını.
Vatan toprağı çatlar;
Her karış toprak, kanla giderir susuzluğunu.
Her zerrede bir şehit, her şehitte bin zerre.
Miracı yaşar Akifle,
Söyleyemez diller onun sevdasını.
Kelimeler de ne ki?
Sadece kaplumbağanın yolcusu.
Akif'in kalemi ise kartallar gibi yücelerde
Zafer taşır gönülden gönüle.
Tüm yüreklerde kıvılcım olur;
Sönmeyen ışığın hilâlidir Akif.
Gökkuşağı yedi veren derer,
Her bir renkte Akif tüter,
Ebem kuşağında dalgalandırır tekbiri;
Allahü Ekber!... Allahü Ekber!...

İşte Çanakkale!
Akif abide olmuş dikiliyor kan gölünde.
Çanakkale ki, tarihimden kopan fırtına,
Rüzgarlı bir alev gibi,
Arzı şahlandıran kasırga.
Akif kal'a olmuş;
Sarsılmaz yüreklerde.
Bir düşen şehit bin arzı yıkar
Şehidin alnından yeşerir güller,
Kevserden aldığı damlalarla
Gülleri yeşerten bülbüldür Akif,
Akif donatır şehidin yanını;
Tûba ağaçlarıyla.
Gönüllerde yükselir minareler,
Minarelerde kandillenir tekbirler;
Allahü Ekber!... Allahü Ekber!...

Bir haykırış yükselir;
Akif'in gür sesli kaleminden,
Yayılır vatana dalga dalga;
Binlerce nefer gelir galeyana.
Tek bir Mehmet'in yumruğu
Mehmet Akif olur;
İner hainlerin üstüne,
Kabil mi ki set çekmek
Dağları dize getiren bu sele?
Kabaran bu sel, Akif'i taşır sinesinde.
İşte bir nefer, sancağı sarmış göğsüne.
Sancağı, burca diken koldur Akif,
Dalgalanan sancaklar Akif'i besteler,
Hilâlin parıltısından yankılanır tekbirler;
Allahü Ekber!... Allahü Ekber!...

Yıldızlar ki,
Akiflerin incilenen yaşları.
Sevin yurdum sevin.
Bu inciler parladıkça,
İşgal olmaz toprağın.
Nasıl olabilir ki?
Bilekleri Bedir Kuyularından içti;
Şehadetleri Kur'ân pınarından.
Arza sunulan tekbirlerde
Akif şehadeti özler.
Şehadetten filizlenen daldır Akif.
Emin ol Anadolum!...
Her kalpte bir Akif yattıkça
Semâya dahi çıkar Mehmetler.
Fakat Akif'e
Ne semâ gerekir ne de feza,
Arştaki melekler yeter,
Bir duam var Yüce Allah'a
Akif'in pak alnından
Öpsün;
İki cihan serveri Peygamber!
Cennet çiçeklerinden tütsülenir tekbirler;
Allahü Ekber!... Allahü Ekber!...

Âti'yi karanlık görerek azmi bırakmak
Alçak bir ölüm varsa, eminim budur ancak.

•Fevzi ALTINOK / Meslek Dersleri Öğr.

Ömr-i Heder

Ömür; bir çizgidir, yaşanan...

Ömür; keskin virajları, U dönüşleri, inişleri ve çıkışları, uçurumları ve düzlükleri, eğri ve doğrusuyla bir yoldur; üzerinde gidilen, seyredilen, menzile-maksûda-varışa ulaşılan...

Ömür; bir sınavdır, bilenler ve bilmeyenler için...

Ömür; insanın içinde aslına, sona koştuğu, acıları, ızdırabları, sevinçleri, hüzünleri, coşkuları, saadeti, mutlulukları ve elemi yaşadığı bir arena, bir vasıtadır.

Ömür; mutlak Güç'ün bir ihsanı, bir nimetidir, kulluğun denenmesi, sınanması için...

Ömür; insana verilen en büyük nimettir. Çünkü ömürsüz bir insan, bir hayat, bir canlılık yoktur. Bu en büyük nimetin bedelini ödeyecek, hesabını verecektir insanoğlu. Her nimetin hesabı sorulacaktır o'na. 102/8

Ömür; nimeti bahşolunan insan ona yön verecek irade direksiyonuna sahip kılınmıştır. İradesiyle dilediği yöne dönme, istediği dik ve sarp yokuşu tırmanma, dilediği uçurumdan yuvarlanma veya istediği iyilik ve güzelliklere koşma hak ve hürriyeti de verilmiştir. Özgürce seçecek dilediği gibi yaşayacak ve sonuçta ömrün hesabını verecektir. 67/2

Adil ve sınav için insan dengeli yaratılmıştır. Ona hem iyilik/takva hem de kötülük/fücûr becerisi, kabiliyeti eşit olarak verilmiştir. 91/8

Hassas bir dengede yaratılmıştır. Ahirete giden yolda ip üzerindeki cambaz gibidir insan. İradesiyle, nefsiyle, şeytanıyla, kalbiyle yaptığı büyük mücadeleler sonucunda ya iyiliği (cennet) seçecek veya onlara uyarak kötülüğü (cehennem) seçerek yaşatacaktır ömrünü.

İnsana iyiyi ve kötüyü seçme hürriyeti eşit olarak verilmiştir. Onun için sürekli uyanık olmak, dikkatli olmak zorundadır inanan. Geçmişinin muhasebesini, murakabesini, sorgulamasını yaparak içinde bulunduğu anı İlahî Buyuruklar doğrultusunda yaşamalı, geleceğe hazırlanmalıdır.

Ömürü yazmak da bir ömür, ömürboyu büyük mücadeleler vermiş büyük insanlar da değerlendirmişler ömürlerini. Bakınız büyük Âkif ne diyor:

"Safahat'ımda, evet şi'r arayan hiç bulamaz:

Yalnız, bir yeri hakkında "Hazin işte bu!" der.

- Küfe?
- Yok.
- Kahve
- Hayır
- Hasta
- Değil.
- Hangisi ya?

Üçbuçuk hazma gömülmüş koca bir ömr-i heder!

Tarihin ender gördüğü büyük bir devletin son anlarını yaşamış, toplumun hertürlü derdini yüreğinde duymuş, çalkantılara, mağlubiyetlere, isyanlara, ihtilâllere şahid olmuş, İstiklâl Harbini ve Birinci Dünya Savaş'ını görmüş bir insan M. Âkif, Milletinin hislerini, duygularını, inancını öz benliğinde yaşamış, kelimelere, cümlelere söyletmiş bir büyük şair. Ömrü boyunca haksızlığa, zulme, çirkinliğe karşı mücadele etmiş, iyiyi, doğruyu ve güzeli aramış, onları yaşamaya çalışmış, Milletinin kurtuluşu için elinden gelni yapmış, Ömrünün son yıllarını gurbette, gönlünün gurbetinde geçirmiş. Bir büyük eser koymuş ortaya, bu esere ömrünü vermiş. Emrolunduğu gibi dosdoğru olmaya özen göstermiş, insanları da böyle olmaya çağırmış.

Âkif ömrünü kendi diliyle ömr-i heder diye tanımlıyor.

Âkif böyle diyorsa kendi ömrü için, biz nasıl bir değer biçmeliyiz ömrümüze?

Âh o din nerede, o azmim, o sebâtın dîni
O yerin gökten inen dîni, hayatın dîni.

• Dr. Ahmet Şeref CERAN / Meslek Dersleri Öğr.

Mehmet Âkif'in Yetiştiği Sosyo-Kültürel Çevre

Milletimize son asırda mürşidlik yapan, millî şairimiz Mehmet Âkif'in ebedî âleme irtihalinin elli yedinci yılında ülkemizin manzarası onun yetmiş yıl öncesinde basiretiyle tasvir ettikleri manzaralardan daha korkunç bir hal arzetmektedir.

Babası, Arnavutluk İpek kasabası Suşişe köyünden İstanbul'a gelerek islâmî ilimler tedris ederek müderrislik (profesörlük) payessine ulaşan Nured-Din Efendi, annesi, aslen Buhara'lı olup Tokat'ta doğan Emine Şerife hanımdır. 1873 yılının kasım veya aralık ayında İstanbul Fatih Sarıgüzel semtinde annelerine ait olan evde doğdu. Çocukluğunu o dönemde İslâm kültürünün manevî havasının teneffüs edildiği bu seçkin çevrede geçirdi. bu çevre her şeyden önce bir ilim ve kültür merkezi idi. Medreseleri, müderrisleri, dergâhları ve seçkin müslümanları ile İslâm ahlâk ve faziletinin yaşandığı ve yaşantıları ile İslâm ahlâk ve faziletinin yaşandığı ve yaşatıldığı bir huzur beldesi idi. Kendisine ilk kültür kalıplarını nakşî şeyhi Feyzullah Efendi'nin müridi olan, ulema sınıfı içerisinde mümtaz bir mevkiye sahip olan Fatih Medresesi ders-i âmlarından (ordinaryüs profesör) babası Tahir efendi aşılamıştır. safahatında "Hakkın Sesleri" adlı şiirinde açıkladığı gibi babası hem hocasıdır. O'na yaş seviyesine göre fıkıh, akaid, dinî bilgiler ve arapçayı öğretmiştir.

Müslüman Türkler arasında İslâmiyetin ilk defa doğup, yayıldığı Buharalı bir anne Orta Asya'da parlayan İslâm güneşinin Batı Avrupa'da meyve verdiği evlâd,ı fatihan yurdu Arnavutluk'tan gelen, ilâhî takdirin birleştirdiği iki hayat ve kader arkadaşı insandan doğan hassas, basiretli, ferasetli, İslâmın ve müslümanların problemlerini kendisine dert edinen, büyük mürşid, milletimizin öz şairi Mehmet Âkif Ersoy'un fikir ve kültür prosesleri böyle bir alt yapıya dayanmaktadır.

İlk terbiyesini anne ve babasından aldıktan sonra Fatih Muvakkithhanesinin yanındaki ibtidai (ilkokul) ve dört yaşında başladı. İki yıl sonra Emir Buharî mektebine geçerek oradan mezun oldu. Daha sonra Fatih'te Otlakçılar Yokuşunda bulunan Fatih Merkez Rüşdiyesi'ne yazıldı. O devrin önemli şahsiyetlerinin bulunduğu üstadların bu okulda kendisinin unutamadığı isimler arasında kendisine en fazla Hoca Kadri Efendi tesir etmiştir. Kendisine her konuda tesir eden bu zat, Âkif'in prensiplerinde, şahsiyetinin teşekkülünde, ilimde ve ahlâkda önemli derecede örnek teşkil etmiştir.

Rüşdiye (ortaokul) ye devam ederken bir taraftan da Kur'an-ı Kerim'i hıfza çalıştı. Selânik'li Esad Dede'den Farsça, Hoca Halis Efendi'den arapçasını ilerletti. Bu arada kendisine bir edebiyat merakı uyandı. bir yandan Hafız Divanı, Şeyh Sadi'nin Gülistan'ı, Mevlâna'nın Mesnevisi, Fuzulî'nin Leylâ ve Mecnun, Şark-İslâm edebiyatının klâsiklerini okuyordu.

Rüşdiye'den sonra Mülkiye İdadesine girdi. Üç yıllık ilk devresini bitirip, yüksek kısmının ilk sınıfına devam ederken babası öldü. Aynı yıl büyük Fatih yangınında evleri yandı. Zorlu bir imtihan dönemine giren Akif'in gündüzlü olarak okuması zorlaştı. O yıl yeni açılan Mülkiye Baytar Mektebi'ne yatılı öğrenci olarak kaydolan Mektebin iki yıllık yatılı kısmını Halkalı'da okudu. Sınıflarını üstün başarı ile gçerek 1893 de okul birincisi olarak mezun oldu.

Mesleğe ilk defa Ziraat Nezareti Umur-i Baytariye ve Islah-ı Hayvanat Umum Müfettiş Muavini olarak başladı. Uzun ve kısa

"Muallimim" diyen olmak gerekli îmanlı
Edebli, sonra liyâkatlı, sonra vicdanlı.

süreyle Edirne, Adana, Rumeli ve Arabistan'ın çeşitli kasabalarında hayvan hastalıkları ile mücadele etti. Bu bölgelerin sosyo-kültürel yapılarını yakından tanıdı. İstanbul'da bulunduğu yıllarda 1906 da Halkalı Ziraat Mektebinde, 1907 de Çiftçilik Makinist Mektebinde Kompozisyon muallimliği yaptı. 1908'den itibaren İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde Osmanlı edebiyatı okuttu. Aynı yıllarda İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin Şehzade başındaki İlmiye Mahfelinde Arap edebiyatı dersleri, Fatih, Bayezid ve Süleymaniye camileri kürsülerinde çeşitli konularda vaazlar verdi. 1913'te Recaizade Mahmut Ekrem, Abdülhak Hamid, Süleyman Nazif, Cenap Şehabeddin beylerle birlikte Müdafaa-i Milliye Hey'et-i Neşriyat şubesinde çalıştı. bu neşriyat yurdunun gayesi edebiyat yolu ile halkı uyandırmak ve aydınlatmaktı.

Akif, 1913 yılı başlarında Mısır ve Medine'ye iki aylık bir seyahat yaptı. 1914 de Harbiye Nezaretinin kurduğu Teşkilât-ı Mahsusa'da görev aldı. Berlin ve Arabistan'da bu göreviyle ilgili araştırmalarda bulundu. Bu intibaları İslâm aleminin geri kalış sebebleri üzerinde derin düşüncelere daldı. Batı âleminin ileriliği ve tekniği konusunda şiirler yazdı. İslâm aleminin geri kalış sebepleri üzerinde araştırmalar yapan, Buhranlarımız adlı eserin sahibi Prens Said Halim Paşa ile gönül dostukları kurdu. İslâm aleminin problemleri, sıkıntıları konusunda hassasiyetle durdu. Hal çareleri aradı. İslâm aleminin geri kalış sebeplerinin bayında Kur'an,ı yanlış anlamanın sebep olduğu sosyal yapımıza hakim olan hurafe niteliğinde adetlerin zararlarını şiir ve yazılarında işledi.

Birinci Cihan Savaşı ile birlikte batı'nın "Hasta Adam" dediği Osmanlı devleti üzerinde kötü emelleri bulunan bütün batı ülkeleri üşüştü. Maksatları 26 Ağustos 1071 den itibaren Anadolu'ya hakim olan İslâm dinini bölgeden söküp atmak, İslâmı temsil eden hilali ve ay ile yıldızın birleşerek meydana getirdiği sembolü yani kıyamete kadar İslâmın milletimize hakim olacağı düşüncesini ifade eden ayyıldıklı bayrağımızı göklerden indirmek, Ezan-ı Muhammedi'yi bir adım ileride okutabilmek için Allah yolunda cihad eden kahraman ecdadımızın ruhlarını muazzep etmekti.

Akif, bu dehşetli saldırılar karşısında Millî Mücadeleye katıldı. Ekim 1920'de Üsküdar Alemdağı yoluyla Karadenizden İnebolu'ya vardı. 19 Ekim de kastamonu Nasrullah camii kürsüsünde meşhur vaazını verdi. Oradan Ankara'ya geldi. Konya isyanının bastırılması konusunda değerli hizmetlerde bulundu.

Ömrü boyunca İslâm ahlâk ve faziletinden aldığı güçle asil bir hayat yaşadı. İnandığı şekilde milletimize dinamizm getirmeye çalıştı. Onun dertlerini kendine dert edindi. Ağladı, üzüldü, onun sevinciyle sevindi. Sonunda onun gerçek hislerine tercüman oldu. Yazdığı İstiklâl Marşı ile millî şairimiz oldu. Adını millî tarihimize altın harflerle yazdı. O da her fani gibi 27 Aralık 1936'da kaldığı Beyoğlundaki mısır apartmanından fani alemden ebedî aleme itrihal ederek ölmezlik sırrına eren faniler zümresine karıştı.

Hükümetin, ölümüne hiç ilgi göstermemesine rağmen Asım'ın Nesli'ni temsil eden inançlı Türk gençliğinin elleri üzerinde İstanbul Edirnekapı Şehitliğindeki makberine tevdi edildi.

Milletimizin rehberi, gençliğimizin önderi olan bu asil insan, asırlar boyu düşüncesi, azmi ve mücadelesi ile hepimize yol gösterecektir.

Ruhū şad, makamı cennet olsun.

KAYNAKLAR

1-) Ömer Rıza Doğrul, Mehmet Akif'in Hayatı ve Şahsiyeti, Safahat Mukaddimesi, İst. 1963

2-) M. Ertuğrul Düzdağ, mehmet Akif Hakkında Araştırmalar, İst. 1987

3-) Büyük Türk Klasikleri, Ötüken-Söğüt İst. 1990, X/340-341

4-) Adem Çalışkan, Ölümünün 56. Yılında Mehmet Akif Ersoy'un Hayatı, Edebî Kişilği ve Eserleri, Din Öğretimi Der. sayı: 38, Ank. Ocak-Şubat 1993, s. 77 vd.

Kimi, garbın yalınız fuhşuna hasbi simsar
Kimi, İran malı der, köhne alır, hurda satar.

• Zübeyir YAVUZ / Meslek Dersleri Öğrt.

Ölümünün 57. Yılında M. Akif

27 Aralık büyük fikir adamımız, şair M. Akif Ersoy'un ölüm yıldönümüdür.

M.Akif Çağdışı aydınlar arasında batıcı fikre ve batıdan ithal edilen ideolojilere karşı İslam'ı savunan tek fikir ve mücadele adamımızdır. Merhum bütün hayatını, sanat ve kabiliyetini uğrunda harcadığı İslam Dava'sının mensubudur. Bütün düşüncesi müslümanların emperyalistlerin elinden kurtulması ve ümmetin ıslahı idi.

İstiklal Savaşı sıralarında vaazlarla halkı irşada çalışan yazdığı İstiklal Marşı hakkında sorulan bri soruya "Allah (C.C.) bu milleti bir daha İstiklal Marşı yazdıracak vaziiyete getirmesin." diyen M.Akif'in hayatını kısaca tanımak yerinde olur.

M.Akif Hicretin 1290'ıncı yılında (Miladi 1873) Şevval ayında, Fatih Sarıgüzelde. Sarı Nasuh sokağında bir tahta evde dünyaya geldi. Fatih Medresesi müderrislerinden Mehmet Tahir Efendi ile Buharalı bir aileye mensub olan Tokatlı Emine Şerife Hanım'ın oğludur.

Akif hayatını anlatırken dört yaşındayken EmirBuhari mektebine başladığı, daha sonra ibtidaiyye mektebine devam ettiğini, Fatih merkez Rüşdiyesinde okurken babasından Arapça, Fatih Camiinde Esad Dededen Farsça öğrenmiştir. Lisan derslerine olan ilgisinden bahsederken, Türkçe, Arapça, Farsça ve Fransızcada birinci oduğunu belirtir. Rüşdiyeden sonra, Mülkiye kısmını bitirmiş ve Baytar (Veteriner) mektebine girmiştir. Şiirle meşguliyeti bu sıralarda başlamıştır.

Meşrutiyetten sonra Sırat-ı Müstakim'de Şiirleri yayınlanmış. M.Akif memuriyetleri dolayısıyle iki sene Rumeli'de, iki senede Arnavutlukta, Arabistanda da dolaşmıştır. Mısır'a, Necid'e, Berlin'e seyahatler yapmış.

Umumi harp koptuğunda İstanbul'a döndü. Necid yolculuğundayken Darü'l Hikmetil İslamiyye atandı.

1914-1918 harbden sonra gelip devletler işgale başlayınca Akif Anadolu'ya tek tek gezerek vaazlar etmiş, halkı uyandırmaya çalışmıştır. Özellikle Batı Anadolu'da, Balıkesir'e gitmiş orada hutbe irade etmiş halkın İstiklal ve bağımsızlığını korumaları için, savaşmağa çağırmıştır. Bu faaliyetlerin den ötürü Darül-Hikmet'il İslamiyye deki görevinden alındı. (25 Aralık 1920) İstanbulun işgalinden sonra Anadoluda başlayan Milli Mücadeleye katılmak üzere harekete geçti. Ankara'ya gelince burada taceddin Dergahına yerleşti. Bu sıralarda yazdığı İstiklal Marşı Büyük Millet Meclisi tarafından 12 Mart 1337 (M. 1921) günü millî marş olarak kabul edildi.

Birinci meclisin vazifesinin zaferi kazanmakla son bulması üzerine, İstanbula geldi. Abbas Halim Paşa'nın daveti üzerine 1339 (Ekim 1923) Mısır'a gitti.

Artık her yıl kışı Mısırda, yazı İstanbulda geçiriyordu. M.Akif 1926 kışından sonra dönmedi. Mısır Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde, Türk Edebiyatı okuttu. 1935 de karaciğerinden rahatsızlandı. Temmuz ayında Lübnan'a oradan Antakya'ya geldi. Fakat yine Mısır'a hasta döndü.

Canı, Cananı bütün varımı alsın da Nüda
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada Cüda

diyen Akif tam on yıl memleketinden ayrı kalmıştı. Sıla hasreti iyice hastalığını hissettirmeye başlamıştı. Memleketine dönmeden Mısır da ölmekten korktu ve 1936 yaz başlangıcında döndü. Alemdağ'daki Baltacı çiftliğinde 27 Aralık 1936 Akşamı (14 Şevval 1335) Hakkın rahmetine kavuştu. Mezarı Edirne Kapıdadır.

Kaynaklar:
1- T. Dili Edebiyatı Ansiklopedisi
2- Safahat, M.A.Ersoy, Tertip Ö.R.Doğrul.
3- İslam Dünyası Deyusi- Sayı-2
4- Diyanet Dergisi cilt 13. sayı-1

İmandır o cevher ki ilâhi ne büyüktür...
İmansız olan paslı yürek sînede yüktür.

• Mustafa ERTÜRK / Edebiyat Öğretmeni

Akif'i Anlamak

Bugün Türkiye'yi yükseltmek isteyen gençler, islamlıkla Türklüğün iç-içe ve milliğin ancak o sayede mümkün olacağını Akif'in kurduğu terkişten öğreneceklerdir. Tam İstiklal ülküsü ile halka hizmet götürmenin ve onun derdine merhem olmanın çareleri de Safahatta mısra mısra yazılıdır. Bize ilmin üstünlüğünü Avrupa'nın fen ve ilmiyle tahsil edilmesi gereken bir mektep olduğunu en veciz lisanla anlatan da yine Mehmet Akif'tir.

Akif, müslümanlığın gerilikle, tembellikle, vurdumduymazlıkla, riya ve gösterişle, merhametsizlikle, haksızlığa boyun eğmekle mümkün olmadığını haykıran mürşittir. Akif, İslam-Türk ahlakını yaşamış, akıl ve izanla beraber merhamet ve şefkati de yüceltmiştir. Akif, Kur'an-ı Kerim'in ve Peygamberimizin kıyamete kadar dini demek, her ilmin, her fikrin önünde bulunduğunu, haykırmaya gelmiştir.

Akifleri güneşe bakabildiğimiz, güneşteki cevheri görebildiğimiz kadar anlıyoruz. Bizler O'nu iman, gönül, ümit, azim, abidesi olarak tanıyoruz. Edebiyat ve sanat tarihimizde Akif'in yeri, derinlikte Yunus'ların ayak ucunda ise azâmete parlaklıkla Fuzulîlerle, Sinanların başucundadır.

Akif, yalnız yirminci asrın Müslüman Türk şairi değil, dokuzyüz yıllık tarihimizin en yükseklerde duran terennümümüzüdür. O, koca bir tarihin türbedarıdır.

Semaları türbe, mehtaplarını türbedar, yedi kandilli Süreyyaları avize yapan, Kâbeyi mezar taşı olarak başına diken ve "Ruhumuzun vahyini" duyup onu kitabe eyleyen Milli Türk Şairi yine Akiftir.

Milli ile İslami'yi sanatında bir iksir gibi kaynaştıran Akif; Anadolu kurtuluş mücadelesinin bir neferidir. Akifsiz şiirleri çıkarılırsa ölüm-kalım savaşımız, "milli mücadele edebiyetı boş kalacaktır.

Bu toprak daha çok Akifler yetiştirecek mi? Bu soruyu mümince dua ve ümitlere karşılamak kolaydır. ancak nazımın, şairin, idealcinin, vatanseverin üstünde, ta uzaklarda bir bayrak var. Bir insan vasfı ki onu insin isimlendiremiyor. Fazilet diyorsunuz, yetmiyor; Hamiyet küçük kalıyor; Aşk önünde yanıp kül oluyor. Eğer kalmak hususunda kendinize inanıyorsanız işte Akif de onu arayınız.

Büyük insana cennetler ve rahmetler dilerken, aralarından çıkaracakları yeni Yunus Emreler ve yeni M. Akiflerle milletimize taze dünyalar, ilimler, şiirler tefekkürler bağışlayacağını umduğumuz Türk gençliğineinanıyoruz. Akif'in sevdiği ümit ismi Asımların ülkesini hak ettiği yere getireceğini bekliyoruz. Ruhu şad olsun.

Ne irfandır veren ahlâka yükseklik, ne vicdandır
Fâzilet hissi insanlarda Allah korkusundandır.

• Sait BİLİR / Meslek Dersleri Öğretmeni

Akif'in Safahat'ı

"Safahat", bilindiği gibi İstiklal Marşımızın şairi Mehmet akif Ersoy'un manzum eserlerinden meydana gelen yedi kitaplık külliyatının adıdır.

Yedi kitabın birincisi 1911'de yayınladığında, sadece "Safahat" adını taşımaktaydı. Ancak başlığın altında bulunan "Birinci Kitap" kaydı, bu ünvan ile çıkarak öteki kitapların habercisi oluyordu.

Netekim ilk dört kitap birer yıl arayla (1911-1914) ve ikisi daha uzun fasılalarla olmakla beraber (1917-1924), Safahat serisinin altı kitabı peşpeşe yayınlanmışlardır İki kitabın gecikme sebebi milletimizin üzerine bir kabus gibi çöken Birinci Dünya Harbi ile onu takip eden Milli Kurtuluş savaşlarıdır. Son kitabın 1933'te Kahire'de basılmasına ise şairimizin 1925'ten sonraki yıllarını Mısır'da geçirmesinin sebep olduğu malumdur.

"Safahat"ın adı: İlk kitaptaki şiirlerden bir kışmı daha önce sıratımüstakim dergisinde yayınlanırken "Safahat-ı Hayattan" genel başlığı altında çıkmışlardı. Bunlar: Fatih Camii", Hasta, Küfe, Meyhane... gibi hayattan safha ve sahnelerin ele alınıp işlendiği manzumelerdi. Bu başlık daha sonra "Safahat" şeklinde kısaltılarak bütün külliyat için genel bir isim olarak kullanılmış, ancak ikinciden itibaren bütün ciltler ayrı ayrı adlar taşımışlardır:

Safahat'ı teşkil eden Yedi kitapta 108 şiir vardır. Bunlar dört mısralık kıt'alardan 2292 mısralık müstakil bir manzume şiirdeki mısraların toplamı kitaplaın eski harfli son baskılarına göre 11240'dır.

Safahat'ı teşkil eden 11240 mısranın - 1500 mısra kadar tutan bir kısmının dışındatamamı sıratımüstakim/sebilürreşad dergisinde yayınlanmıştır. Şiirler kitap haline getirildikten sonra da-son kitap hariç iki ila dörder kere basılmışlardır:

1. "Safahat": Tamamı 3084 mısradır. 44 manzumeden ibarettir. 1911, 1918 ve 1928'de üç kere basılmıştır.

2. "Süleymaniye Kürsüsünde": Tamamı 1002 mısradır. Tek bir manzumeden ibarettir. 1912,1916,1918 ve 1928'de dört kere basılmıştır.

3. "Hakkın Sesleri": Tamamı 482 mısrardır. 10 manzumeden ibarettir. 1913,1918 ve 1928'de üç kere basılmıştır.

4. "Fatih Kürsüsünde": tamamı 1692 mısradır Tek bir manzumeden ibarettir. 1914 (Üç baskı) ve 1924'te dört kere basılmıştır.

5. "Hatıralar" Tamamı 1314 mısradır. 10 manzumeden ibarettir. 1924 ve 1928'de iki kere basılmıştır.

6. "Asım": Tamamı 2292 mısradır. Tek bir manzumeden İbarettir. 1924 ve 1928'de iki kere basılmıştır.

7. "Gölgeler": Tamamı 1374 mısradır. 41 manzumeden ibarettir. 1933'de Mısırda Basılmıştır.

Zulme tapmak, adli tepmek, hakka hiç aldırmamak;
Kendi âsûdeyse dünya batsa baş kaldırmamak.

Dördüncü kitabın 1924'te ve diğer beş kitabın 1928'de eski harflerimizle yapılan son baskılarından sonra 1943'e kadar Türkiye'de "Safahat" yayınlanmamıştır. Mehmet Akif Bey" yedinci kitap olan "Gölgeler"i, Mısır'da 1933'te bastırmıştır.

"Safahat'ın latin harfli ilk baskısı 1943 yılı sonunda yapılmış, derhal satılıp bittiği için 1944 ortalarında tekrar basılmıştır. Bundan sonraki yıllarda Safahat'ın otuz kadar baskısının yapıldığını ve üçyüzünden fazla nüshasının bütün yurda dağıldığını tahmin etmekteyiz.

Gök kubbenin altında yatar, al kan içinde,

Ey yolcu,şu topraklar için can veren erler.

Hakk'ın bu veli kulları taş türbeye girmez;

Gufrana bürünmüş, yalnız Fatiha bekler.

Geçmişten adam hisse kaparmış... Ne masal bir şey?

Beş bin senelik kıssa, yarım hisse mi verdi?

"Tari"i "tekerrür" diye tarif ediyorlar;

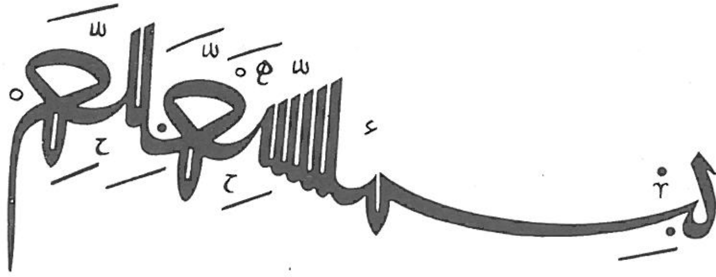
Hiç ibret alınsaydı, tekkerrür mü ederdi?

A7 - Âkif'in Kızı Feride'ye İmzaladığı Fotoğraf.

Enseden arslan kesilmek, cepheden yaltak kedi
Müslümanlık bizden evvel böyle zillet görmedi.

• Mustafa KAYHAN / Meslek Dersleri Öğrt.

... Bize Yahya b. Yahya ile Yahya b. Eyyub, Kutebye ve ibn Hucr rivayet ettiler. Yahya b. Yahya: Ahberana, ötekiler: Haddesana tabirini kullandılar. (Dediler ki) Bize İsmail (yani ibni Cafer) Abdullah b. Dinardan naklen rivayet etti ki: Kendisi ibni Ömeri şunu söylerken işitmiş. Resülûllah (S.A.V.) bir ordu gönderdi de üzerlerine Usame b. Zeyd'i kumandan tayin etti. Halk onu kumandanlığına tain etti. Bunun üzerine Resülûllah (S.A.V.) ayağa kalkarak şöyle buyurdu:

"Siz bunun kumandanlığına dil uzatıyorsunuz, bundan önce onun babasının kumandanlığına dil uzatıyordunuz, Allah'a yemin olsun ki o kumandanlığa layık idi. Ve gerçekten benim için insanların en sevimlilerindendi. Hiç şüphe yok ki, ondan sonra bu da benim için insanların en sevimlilerindendir.

Müslim-kitabü fedailüs Sahabe
Bab10 sahife 6227

Hz. Peygamber (S.A.V.) Hz. Zeydi bir kaç seriyye üzerine kumandan tayin etmiş idi. Bunların en büyüğü Mute ordusudur. Halk onun hakkında dedikodu yapmış sonunda: Hz. Zeydin bu işe layık olduğunu anlamışlardı. Bilahere ölüm döşeğinde iken şam tarafındaki Belka'ya gönderilmek üzere bir ordu techiz etti ve bu orduya Hz. Zeydin oğlu Üsameyi kumandan tayin etti. Bu orduda Ebu Bekir, Ömer ve Ebu Ubeyde gibi ashabın büyükleri bulunuyordu. Hz. Üsame'nin yaşı henüz onsekiz veya yirmi idi. Onun hakkında da dedikodular başladı. Bir azadlı köle.. Bir köle çocuğu... Kureyşin uluları asker o ise ordu komutanı olacak şey mi? dercesine dedikodular.

Rahmet peygamberi bu tür ifadelerin doğru olmadığını net ifadeler ile reddederek: Allah'a yemin olsun ki O gerçekten benim için insanların en sevimlilerindendir" buyurdu.

Hz. Ebubekir, halife olduktan sonra yaptığı ilk icraat, Üsameyi Rasulü Ekremin hazırladığı ordunun baş kumandanı olarak sevk etmesiydi. Orduyu uğurlamak için de Medine haricine çıkmıştı. Kumandan Üsame ata binmiş vaziyette, Ebu Bekir ise yürümekte... Üsame genç bir delikanlı halife ise ihtiyar. Bu halden haya eden Üsame: Ey Resülûllahın halifesi, ya sen binersin, yahut ben inerim" deyince, Ebu Bekir şöyle demişti. "Allah'a yemin ederim ki sen inmeyeceksin, yine Allah'a yemin ederim ki ben de binmeyeceğim. Benim de Allah yolunda ayaklarım tozlanmasın mı?

İlahi mizan, takva ehlini, bütün dünyevi kıymetlerden mücerret de olsa, kurtulsalar bile, gerek kendi nefisleri ve gerekse etrafında bulunan insanlar nazarında üstündürler, Çünkü onlar tevhidi bire inanç olarak kalplerine, bir düşünce olarak kafalarına bir eylem olaak bedenlerine, bir hayat birimi olarak yaşantılarına, bir dünya

Oyuncak sanmayın! ahlâk-ı millî, ruh-i millîdir
Onun iflâsı en korkunç ölümdür; Mevt-i küllîdir.

görüşü olarak toplumlarına hakim kılmışlardı.

Sanki Efendimiz: "Ey insanlar! Doğrusu biz sizi bir erkek ve dişiden yarattık. Ve bir birinizle tanışasınız diye milletler ve kabileler haline koyduk. Muhakkak ki Allah katında en değerliniz ondan en çok korkanınızdır. Ve şüphesiz Allah Alimdir, Habirdir" 2 (Hucurat.13) ayetini ümmetine Üsameyi sevmesiyle anlatıyordu...

İnsanların değer ölçülerini beşeri nizamlardan alınmış kıymet ölçülerinden sıyırarak, ilahi ölçülerden alınması gerektiğinedikkat çekerek "Yanına ama bir kimse (İbn Ümmü Maktum) geldi diye peygamber hoşlanmadı ve yüzünü çevirdi. Ey Habibim! Ne bilirsin belki de o arınacak. Yahut öğüt alacaktı da bu öğüt kendisine fayda verecekti" (Abese 1-4) diyerek, en yüksek ahlak sahibi Resülûllah (S.A.V.)'a şiddetli bir üslup içinde yüce Mevla'dan malum azar... Allah'ın sevgilisi ve en yakın kullarından olan Rasulüne K. Kerim'de bir defaya mahsus olan (XX) hitabı ile soy, sop, mal ve makam ile izzet aramanın beyhude olduğunun net ifadeleri idi.

Ey uykuya dalmış olan mahmur gözlüler, ey malarıyla çocuklarıyla ve dünya hayatıyla aldananlar, ey bulundukları duruma kapılıp kalanlar, ey büyüklenip böbürlendikleri şeyleri her ikisinin de bulunmadığı dar bir çukura atıp gidenler... Uyanın....Kendinize gelin...Ve bakın... Doğrusu "Çokluk ile böbürlenmeniz sizi o kadar oyaladı ki mezarlıklara kadar ziyater ettiniz" (Tekasür 1-2) İlahi mesajları anlatmak istediğini vurguları ile hislere aktarmaktadır. Kalbi dünya hayatının lüzumsuzluklarından ve boş kimselerin üzerine düştükleri gereksiz değerlerinden arındırarak vahiy penceresinden görünenlerin mutlak değerler olduğunu, gözler önüne sermektedir.

Amca... Ebu ILeheb... Abdulmuttalip oğlu Abdulluzza...Rabbimiz: "Ebu lehebin iki eli kurusun ve yok olsun. Ona malı ve kazandığı fayda vermedi. Alevli ateşe girecektir." (leheb:1-3) fermanı ile sanki hadisi şerifin ahengi birbirine uymaktadır. Kelimelerdeki cinas ile usluptaki benzerlik son derece dikkat çekicidir. Dünya da ALLAH DAVASINA KARŞI ÇIKANLARIN CEZASI işte böyle maskaralık, felaket ve basitliktir. Ahirette ise ateş... Rahet peygamberine ancak olmanın hiç bir değeri yok...

Bu gün, beşeriyeti cehaletten bir defa daha kurtarmak için vahye davetten başka bir ümit kalmamıştır. Saadet çağı insanı, cahiliye adı verilen eski hayatlarını bir ur gibi kesip atmışlar, bunu yapamıyanlar tevhidin güzelliğini aklıyla bilse de (Ebu Cehil gibi), diliyle söylese de (Abdullah b. Übeyr, gibi) aklıyla bilip, diliyle söyleyip, kalbiyle inandığını ihsas etse de (Ümeyye b. Ebi's solt gibi) eğer kendini o değere teslim etmemiş, üstünlüğün takva ile olduğunu anlamamışsa mü'min de sayılmamışlar, dışlanmışlardır.

İşte bu nesil "İslam'ın insanı' olmayı özlüyorsa tevhidi, önce benliklerinde gerçekleştirerek; söz, fiil, duygu ve düşüncelerine hakim kılarak beklemelidir. Böyle olmasaydı Zeyd b. Haris, Üsame b. Zeyd, Ebu Zer ve Habbab b. Eret vahip muallimine nasıl sevgili olabilirlerdi?

Nemiz vardır, fezâilden, nemiz eksik rezâilden?
Demek, islâmın ancak nâmı kalmış müslümanlarda.

Asrın Rüzgarı

Yıllar öncesiydi...
Bir arsa, bir çağa imza atmış
Vatanı, milleti
Bir avuç kanlı toprağı için
Nice kalemler, kâğıtlar parçalanmış
İşte böyle, böyle bir Akif arıyorum.

Arıyorum bu ced rüzgârını şu an;
Yaşayan geçliğimde, yazan kaleminde.
Hani nerede Akif'in davası?
Milleti için dökülen gözyaşları
Bak!... Irmak olmuş sulamaktadır;
Bugünün vatan evlâdını.

Haydi kalk yiğidim;
Kaldır başını göklere.
Korkarım Akif hesap sorar;
Şu yazdığım kelimelere.
Gel!... Ey asrın rüzgârı Mehmet!
Senin yanında, seni yazan kaleme olsun
namerd!...

Bir tarih aradım, içinde Akif olsun.
Bir nesil aradım;
Ruhunda dolaşan Mehmet olsun.
Bir satır karaladım, senin için
Okunan hep Mehmet Akif olsun...

Gözler kandil olmuş görmez mi Akif'i?
Zannetmeyin Akif öldü, halâ çınlıyor sesi
Ey, gafil insan!...
Akif, Akifler ölmedi yaşıyor,
Bak, ruhu arzı dimdik taşıyor...

Neden susuyorsun?
Bir an söylemez mi oldu dilin?
Görmez misin, hala istiklal ışığıyla parlıyor
gözlerin.
Bir kalksan, bir vah etsen
Şahlanır damarın.
İnan, Akif'in yıllarını bugüne taşıyacak olan
Yalnız senin kanındır; kanın...

Sen, ben! desin efrad aradan vahdeti kaldır;
Milletler için işte kıyâmet o zamandır!

• A. Nursen KANAT / Türkçe öğr.

Bir Ömrün Süzgecinden

Sevgili gençler, bugün sizlerle son dersimi işleyeceğim. bu sebeple de konu seçimi beni düşündürüyor. Zihnimden geçen çeşitli konuların içinde birinde kararlı olmalıyım diyorum; ama hangisinde? Derken "Öğreten ve öğrenci olarak ne durumdayız?" konusu zihnimde noktalanıyor.

Bu düşünceler ile derse giriyorum. Söze nerden veya nasıl başlamalıyım soruları aklımdan geçip, adeta bir ışık ararken, için de bulunduğumuz bu ayda, ölümünü diyemediğim (zira onun gibi insanlar ölmez) ama aramızdan ayrılışının 57. yıldönümünde büyük şair Mehmet Akif geliyor aklıma.

Evet, günümüz manasında müstakil bir eğitim düşünürü olmasa da, dönemine göre oldukça ileri sayılabilecek, zamanımızda ise, gençliğimize yön verecek, ışık tutacak büyük şair, ruhun şâd olsun diyor ve mısralarından aldığım coşkuyla dersime başlıyorum.

Her zaman iyiyi, doğruyu, güzeli öğretme gayreti ve çalışma azmi içinde olmaya özen gösterirken, Akif'in "Her istediği mermere işleyen usta bir nakkaştan daha üstün bir sanatkar olan öğretmenin, vasıfları olmalı" sözüne uygun olduk mu bilmiyorum.

O mümtaz insan, "Eğitimin temel taşı olduğunu kaul ettiğimiz öğretmenin, meslekî ve teknik bilgileri yanında, milli ve manevi değerlerle techiz edilmiş olarak yetiştirilmesi gerekli. Böyle yetiştirilmiş bir öğretmenin, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde, bir çok zorlukları yenebileceği, millet ruhuna bağlı, millî karakteri sağlam nesiller yetiştireceği muhakkaktır." demiş ve şu güzel mısralarıyla da düşüncesini vurgulamıştır.

"Muallim diyen olmak gerekli imanlı,

Edepli, sonra liyakatlı, sonra vicdanlı."

Görüldüğü gibi her türlü ulvi hislerin ancak ve ancak imanlı bir yürekte bulunabileceğini söylemiş, ayrıca şu mısralarıyla da:

"İmandır o cevher ki ilahi ne büyüktür.

İmansız olan paslı yürek sinede yüktür."

diyerek konuya dikkat çekmiştir.

Gerçekten de, Allah korkusunun kalplerden sökülmesi halinde, irfan ve vicdan gibi hasletlerinde, insanların üzerinde etkisi kalmayacaktır. Zira ahlak sahibi olmayan bir insan, ne kadar çok müsbet ilim öğrenirse öğrensin, bunları yararlı işlerde kullanamaz ve hatta zamanla da bu öğrendiklerini kötü yollarda harcamaya başlar. Böylelikle fertde başlayan bu bozulma, müteakiben cemiyet umumuna sirayet eder Ahlaki değerleri dejenere olmuş, tahribata maruz kalmış bir cemiyette, daha fazla ayakta duramaz ve sonunda yıkılır gider.

İşte bundan dolayıdır ki O, milli bünyemize uymayan taklitten ibaret bir eğitimin, sonuçta yararlı olamayacağını söyleyerek, halkı silkinmeye, mukaddes değerlerine sahip çıkmaya davet etmiş "kalkınmak için, öncelikle taklitten vazgeçmeli. Batının yalnız ilmi, sanatı ve feni alınmalı, vatan sevgisi yüreklere işlenmeli" demiştir.

"Ey cemaat uyanın, elverir artık uyku,

Yok mu sizlerde vatan namına hiç bir duygu?

Sahipsiz olan memleketin batması haktır;

Sen sahip olursan, bu vatan batmayacaktır." diye de bize yol göstermiştir.

Girmeden tefrika bir millete, düşman giremez
Toplu vurdukça yürekler, onu top sindiremez.

Geçmişimizin iyi hasletlerine hayran olan Akif, sık sık ecdadımızı anlatarak onlardaki azmi, çalışkanlığı, sabır ve tevekkülü dile getirmiş, tarihten ibret alınması gerektiğini söylemiştir. Halkı eğitme yolunda çeşitli vesilelerle uyarılarda bulunurken, milletini cehalete karşı uyarmış, ilme sarılmaya teşvik etmiş, fazilet ve insanlık duygusundan uzak bir medeniyet anlayışına sahip olan batı ile, ilişkilerimizde dikkatli olmamızı, zaman zaman vurgulamış, medeniyet namı altında gelebilecek tehlikelere işaret etmişti.

"Medeniyet denilen maskara mahluku görün,

Tükürün maskeli vicdanına asrın, tükürün" diyerek, bu husustaki duygularını dile getmiş ve dikkatimizi çekmiştir.

Görülüyor ki Akif'in halkı eğitirkenki ortaya koyduğu fikirler, ileri sürdüğü görüşler, tamamen kendi toplumumuza dönüktür. O, her zaman milli birlik ve beraberliği sağlamak için uğraşmış, bu istek ve gayeyi milletinde de görebilmek için, ömrü boyunca haykırmış ve bütün gücüyle yol göstermeye çalışmış

"Yıllarca, asırlarca süren uykudan uyan artık,

Silkin de muhitindeki zulmetleri yak, yık!

Bir baksana Gökler uyanık, yer uyanıktır;

Dünya uyanıkken uyumak maskaralıktır." diyerek bizleri uyarmıştır.

O, büyük şairden sonra ben de şimdi sizlere bazı hatırlatmalar da bulunmak istiyorum; ama sakın yanlış anlamayın; zira "Ben bilirim!" demek istemiyorum. Hatta İmam-ı Azam Efendimiz'in buyurdukları gibi "Bilmediklerimi ayağımın altına alsaydım, başım göğe değerdi." diyorum.

Gençler, bir toplumdaki huzursuzluğun sebebi, ahlak buhranındandır. Bu sebeple kendimizi mukades İslam ve yüce Türk ahlakıyla süsleyelim. Öyle süsleyelim ki, bu pırıltılar çevremizi aydınlatsın.

Bir milletin milli ve dini değerleri bir binanın temel direklerine benzer. Bunlar çürümeye başlarsa, binayı yıkıntıdan, milleti de felaketten kurtarmak mümkün olmaz. Tarih boyunca da Türk Milletini yıkmak ve yutmak isteyenler, daima manevi değerlerinizi tahrip etmekle işe başlamışlardır. Bu sebeple hepimizin yakından tanıdığımız yazarımız Peyami Safa'da "Bir milleti yok etmek isterseniz, askeri istilaya lüzum yoktur. Ona tarihini unutturmak, dilini bozmak, dininden soğutmak ve dolayısıyle manevi değerlerini, ahlakını soysuzlaştırmak kafidir." demiştir.

Öyleyse hepimiz bu milletin evladı olarak bunları gözönünde bulundurup, yaşayışımızla çevremize örnek olmalıyız. Bu sebepledir ki gençler, sizlere milli ve manevi değerlere saygılı, yüreği vatan ve millet sevgisi ile dopdolu, dünya ile birlikte ahireti güzelleştirmeyi hedefleyen, bir çalışma içinde olmanızı; çağın en ileri tekniklerini, araç ve gereçlerini bulmaya ve kullanmaya mecbur olduğunuzu düşünerek, kendinizi bu doğrultuda yetiştirmenizi dilerken, özlemini duyduğu gençliği, Asım'la sembolleştiren Akif'e tekrar dönmek istiyorum.

"Asım, yani özlemi duyulan gençlik, hem vücudu, hem imanı kuvvetli; Allah'a ve peygambere inanan; vicdanı hür; bilgili, çalışkan, fazilet sahibi kültürlü bir gençtir. O genç ki, basit fikirli olmayıp yüksek ideallere sahip, ağırbaşlı, saygılı bir genç, o genç ki, dinine, vatan ve milletine, ecdadına, ailesine bağlı, istikbâle ümitle bakan azimli genç."

Akif, yukarda belirtildiği üzere gençlik hakkındaki görüşlerini Asım'ın şahsında ortaya koyarken, özellikle marifet (ilim, teknik bilgi, beceri, maharet) ve fazilete (yüksek ahlak) ehemmiyet) verilmesi tavsiyesinde bulunmuştur. Evet gençler, Akif, yetişen genç nesillerin eğitiminde bu hususa bilhassa dik-

Gömülmek istemeyenler boyunca hüsrâna;
Nifâkı gömmeli artık mezar-ı nîsyâna.

katini çekmiş,

"Bir halas imkanı var; Ahlakımız yükselmeli,

Yoksa pek korkunç olur katmerleşip hüsranımız...

Çünkü hem dünya gider, hem din, eğer yapmazsanız.." demiş ve yine bizi uyarmıştır.

Gençler, "Her güzel şey, çabuk bitermiş." dedikleri doğru. Sizlerle olan yıllarda geçirdiğimiz diğer derslerimiz gibi, işte bu dersimiz de bitmek üzere. Birazdan zil çalacakve ben, ışıldayan gözlerinizi, pırıl pırıl yüzlerinizi bir daha birarada göremiyeceğim; ancak sizlerin, Akif gibi vatan ve milletine hizmetleri geçmiş büyüklerinizi ve onların eserlerini tanıdıkça, Asım gibi imanlı, bilgili, vatansever kimseler olarak yetiştiğinizi görerek, ya da duyarak mutlu olacak; daima ruhumda yer etmiş sevginizle yaşayacağım diyor, dualarınızda unutmamanız dileğiyle hepinize en içten sevgilerimi sunuyorum.

Saygılarımla...

A5 - Mehmed Âkif'in Burdur Mebusu İken Çekilmiş Bir Fotoğrafı.

Kimse söyletmiyor, artık bizi bak sen derde
"Mürteci" damgası var şimdi bütün ellerde.

• Şaban KAÇAR / Meslek Dersleri Öğretmeni

Fatiha Sûresi

Fatiha suresi "Fatihatül kitap" kitabı açış kitaba giriş anlamını taşır. Peygamber Efendimiz bu sureye "Ümmül kitap" kitabın anası ismini vermiştir. Sanki Kuran'ı Kerim bu sureden doğmuştur. İşte bu surenin önemi bu derece büyüktür.

Bu sure Mekkede nazil olmuş. 7 ayetten müteşekkildir. Peygamber Efendimiz "Fatihasız namaz yoktur" buyurarak ne kadar önemli bir sure olduğunu beyan etmiştir.

Bu nedenle elimizden geldi kadar bu sureyi kısa da olsa tefsir tetmeye çalışalım.

"Hamd yalnız alemlerin Rabbı olan Allah'adır."

Hamd: Kendi kendine isteyerek yapılan bir iyiliği veya başlangıcını saygı ile, gönül boşluğu ile öğüp anmaktır.

Rab: Varlık alemlerini yaratan, terbiye eden ve onları nimetlendiren, onlara rızık veren, ve onları maddi ve manevi kemale götüren (refah) demektir.

Alem: Allahın varlığına girliğine nişane olan bütün şeyler. Allah'tan gayrı ve her türlü varlık demektir.

Bu ayetten anladığımıza göre, hamdın sadece Allah'a yapılması gerektiğini ve Allah'dan gayrı hiçbir varlığın hamde layık olmadığı vurgulanmaktaır. Allah biz kullarına sonsuz rızık maddi ve manevi ikramlarına karşılık, sadece kendisine hamdetmemizi istemektedir ve ayetin devamında:

"Rahman ve rahim olan Allah'a" ayetiyle kendisini öğmemiz ve sena etmemiz isteniyor.

Rahman: Dünyada iman eden ve iman etmeyen herkesi ve her mahluku esirgeyen ve koruyan demektir.

Rahim: Ahirette sadece iman edenleri esirgeyen her türlü meşakkatten ve ağabtan muhafaza eden emektir.

"Din gününün sahibi"

Din gününden maksat ceza günü. Herkesin dünyada yaptığının karşılığını göreceği ahiret günüdür.

İşte Cenab-ı Allah'ın böyle bir gününün sahibi oluşunuz söylenmesi o günde hiç bir kimsenin kimseye ne faydası ne de zararının dokunmayacağı, rüşvetin yalanın ve yağcılığın sökmeyeceği. Ancak ve ancak Allah'ın irade ve buyruğunun geçerli olduğu beyan etmektedir. Dilediğini bağışlar dilediğine azab eder.

"Yalnız sana kullukta bulunur ve yalnız senden yardım dileriz."

Burada "ibadet" kelimesi şu anlamlara gelir.

1- Tapma ve bağlılık 2- boyun eğme ve itaat etme

3- Hüküm altına görme ve kulluk yapma.

Kısacası: Biz yalnız sana ibadet ederiz ve sadece senin kulun ve kökleriniz, yalnız seninle bütün ilişki içindeyiz. Senden başka hiçbir varlığı mabut kabul etmiyoruz.

"Bizi doğru yola ilet"

Burada doğru yoldan kanıt Allah ve Rasülünün bizlere gösterdiği, Kur'an ve sünnette belirlenen nurlu yoldur. Kul bu duasını yaparken sözler Cenab'ı Allah'a şöyle yalvarır.

"Allah'ım hayatın her safhasında bizi doğruluğa iletecek yolu bize göster. Biz hatalardan, kötülüklerden koru ve sonunda bizi başarıya ulaştırır.

Dinledin, gördün a oğlum, ne bozuk terbiyemiz
Ne yapıp yapmalı, insanlığı öğretmeliyiz.

Bu dua kulun Kuran-ı Kerimi okumaya başlamadan önce Allah'dan istediği şeydir. Hayatını her döneminde Tağuttan sapıklıkta şer ve günahlardan korunması için Allahdan dilekte bulunur ve derki:

"Kendilerine nimet verdiklerinin yoluna"

Bu ayette kendilerine nimet verilenler. Nisa suresi 69. Ayetinde şöyle açıklanmaktadır.

"Kim Allah'a ve peygamerine itaat ederse işte onlar, Allah'ın kendilerine nimetler verdiği peygamberlerle, sıddıklarla, şehidlerle iyi adamlarla beraberdirler onlar ne iyi arkadaşdır."

"Gazaba uğrayanlarınkine, sapıkların kine değil" Bizleri doğru yola ilet.

Gayeye ulaştıran doğru yolu bilmeyi bize muvaffak kıl. Ve bu yolu bulduktan sonra o yolu sebat edenlerden eyle.

Burada Allah'a yönelmek, onun yardımcı olduğuna inanmanın neticesidir. Bu ise, müminin Allah'tan yardım olarak dilediği ilk ve en büyük arzusudur. Zira doğru yolu bulmak dünya ve ahiret saadetine ermenin kati teminatıdır.

Fatiha suresinin her namazda tekrar edilmesi emrolunmuştur. Sure kısa olmakla beraber bütün İslami mefkurenin özünü içine alır. Ve bu esastan doğan şuurlu yönelişleri ihtiva eder.

Burada bu sureyi daha iyi anlamamıza ışık tutacak bir hadisi de zikredelim.

Ebu Hüreyre (R.A.) den rivayet olunan Sahih-i Müslim de şu hadis-i şerifte Peygamberimiz Efendimiz şöyle buyurur:

Alahütaâla buyuruyor ki: "Namazı ben kendimle kulum arasında ikiye ayırdım. Yarısı benim diğer yarısı da kulumundur. Kulumun dilediği kendisi için tahakkuk edecektir. Kul, alemlerin Rabbı olan Allah'a hamdolsun dediği zaman Cenab'ı Hakk "kulum bana hamdetti" der "Rahman ve Rahimdir" dediği zaman "Kulum bana sena etti" der "din gününün sahibi" dediği zaman "Kulum beni tazim etti" der, "Yalnız sana kullak eder yalnız senden yardım dileriz" dediği zaman "işte bu, ancak benimle kulum arasında bir husustur, kulumun dilediği kendisine verilecektir" der.

Bizleri doğru yola ilet. Kendilerine nimet verdiklerinin yoluna Gazaba uğrayanların ve sapıkların yoluna değil" dediğinde ise Alahütaala "Bu da ancak kuluma ait bir husustur. dilediği kendisine verilir."

Bu hadisten de anladığımıza göre kul Fatiha suresi ile duasını yaparsa Allah'ın kendisini hidayetle kılmasını ister.

Cenab-ı Allah'da Ey kulum sen Ben'den madem ki hidayet istiyorsun. Öyleyse sana hidayet . Buyurarak

Bu öyle bir kitaptır ki içinde asla şüphe yoktur. Allah da, korkanlar için Fatiha suresinde "Yalnız sana kulluk eder ve Yalnız senden yardım isteriz" diyenler için Allah da Kur'anı baştan sona hidayet olduğunu kendilerine nimet verilenlerin yolunun da yine Kur'an ve sünnet yolu olduğunu belirtmekte ve Bizlerden Kur'ana uymamızı istemekteler.

Allah Cümle ümmeti Muhammedi ve tüm insanları İslamın mutlu yoluna iletsin.

Dünya da inanmam hani görsemde gözümle
İmanı olan kimse gebermez bu ölümle.

• Ramazan ALTINTAŞ / Meslek Dersleri Öğretmeni

M. Akif'i Anlamak

Biz bu yazımızda geleceğimizin ümit nesli genç İmam-Hatip'lilere Mehmet Akif'in kim olduğunu, nerede doğup nasıl yaşadığını ya da edebi kişiliğini geniş bir şekilde anlatacak değiliz. Daha çok O'nun yaşayan bir Kur'an örneği oluşturan hayatı üzerinde duracak ve gençliğimize bazı anekdotlar bazı kesitler sunacağız. İslam milletinin yetiştirdiği bu değerli kişiyi bu yönüyle tanımak bize daha geniş bir ufuk, bize daha geniş bir açılık sağlayacaktır.

Türkçemizde "Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz" diye oldukça güzel ve anlamlı bir söz vardır. Elbette biz de mütefekkir ve içli şairimizi, işiyle eylemiyle tanıyacağız. Bir devrin hafıza kayıtları konumunda olan hatırat kitaplarının da O'nu tanımaya yardımcı olacağını unutmayalım. Bu alanda da yakın çalışma ve dava arkadaşları tarafından yazılan hatırat kitapları vardır. Örneğin, bir Eşref Edip'in Mehmet Akif'i bir Hasan Basri Çantay'ın Akifnamesi bunlardan sadece ikisidir. Bu ve benzeri hatıra kitapları Mehmet Akif'in şiirelirinin öyküsünü, Onun özlemlerini, acılarını, edebi kişiliğini, İslam Dünyasının uyanış reçetelerini öğrenmemize ilk elden yardımcı olacak başlıca çalışmalar arasındadır.

Mehmet Akif hakkında değişik çevreler tarafından gerek lehinde ve gerekse aleyhinde çok yazılar yazılmıştır. 60 senedir belli bir kesim hala mehmet Akif'i yok saymaya ve O'nun inancını mahkum etmeye devam ediyor. Bunun başlıca sebebi, O'nun yüksek bir ahlaki seciyyeye, sahip olması, her türlü esarete, haksızlığa ve zulme karşı durmasıdır. O geçici menfaatler, yani makam mevki uğruna hiçbir zaman kalem ve kelamını satmamıştır. Onuruyla yaşamıştır. O, hayatında zalimden yana değil, hep mazlumdan yana tercihini yapmış, yaşantısıyla da bunu ispatlamıştır.

O, daima müslümanların vahdeti uğruna çalışmış, Bu uğurda sözüyle, kalemiyle gayret göstermiştir. teşrifat ve merasim O'nun iğrendiği şeyler olmuştur. Riyâkârlık, yalancılık, dalkavukluk, şakşakcılık başlıca düşmanı olmuş, bu tiplere de çevresinde asla izin vermemiştir.

O, kimsenin karşısında eğilmedi. inancına saldırana karşı aslan kesildi. Gerek Meşrutiyet yıllarında ve gerekse ondan sonraki dönemlerde doğru bildiğini hep haykırdı. Açlığa razı oldu, susuzluğa razı oldu, yoksulluğu tercih etti ama izzetli yaşadı, onurlu yaşadı. zaten O'nu büyülten de bu yönleri olmamış mıdır? Yakın mesai arkadaşı H. Başri Çantay Akif name adlı hatırat kitabında onunla ilgili şu anısını anlatır:

Umumi seferberlik zamanı idi. Akif bir arkadaş ile oturmuş kuru fasulye yemeği yiyordu. Nezaret erkanından biri çıka geldi. Selam tebliğ etti. Yazılarında ileri gitmemesini nazikçe söylemek istedi. Bunun üzerine Akif pürhiddet dedi ki:

"Nazırına söyle. Önce kendilerini düzeltsinler!. Bu gidiş devam ettikçe bizi susturamazlar. Ben fasulye yemeğine razı olduktan sonra kimseden korkmam!

Evet, O, hiçbir zaman dilsiz şeytan olmadı, kimseye de eyy Allah etmedi.

O, aç kaldı, açık kaldı ama inancından taviz vermedi. kalemini satmadı. O'nun bütün hayatı fakru zaruret içinde geçti hep. Buna rağmen hiçbir zaman halinden de müşteki olmadı. O, hep kiralık evlerde oturdu. Bununla beraber oldukça da cömert bir hayat yaşadı.

Kesesinde kaç kuruş varsa isteyene de istemeyene de dağıtırdı. O'nun sehavet sahibi olduğuna bir örnek olması açısından şöyle

"İş bitti! sebatın sonu yoktur" deme! yılma!
Ey millet-i merhûme sakın ye'se kapılma!

bir olay anlatılır. Oturduğu odasında mefruşat olarak tek bir kilim seriliymiş. O kilimden başka verecek bir şeyi olmayınca kilimi bir fakire verivermiş. Kurtuluş Savaşının bütün dehşetiyle devam ettiği ve kahraman, Müslüman-Türk milletinin çocuklarının savaş cephelerinde düşmana karşı varolma-yokolma savaşı verdiği günlerde, o müthiş kış gününde paltosunu bir fakire vererek eski bir ceketle gezdiği söylenir. Onu cömertliğini isar seviyesine yükselmişti. Acaba O'nu bu şekilde bir hayat yaşamaya sürükleyen hangi duygu olmalıydı?

Neslimiz Mehmet Akif'i iyi tanımalıdır.

Hala günümüz de bile Müslüman-Türk'ün ruh köküne düşman bazı çevreler, O'nun cesedi üzerinde saraza nöbetleri geçirmeye devam ediyorlar. Çünkü merhum M.Akif, meşrutiyet yıllarında bir grup arkadaşıyla çıkarmış oluduğu "Sırat-ı Müstakim" dergisiyle; Milli Mücadele yıllarında imanın sesini duyurduğu savaş cephelerinde ateşli konuşmalarıyla; halkta mücadele ruhunu alevlendiren cami kürsülerinde bu vatan toprakları üzerinde kara ve kızıl emperyalizmin her çeşidine karşı koymuş, destanlık çapta kişilik sahibi olan bir mücahid önderdi O.

Onun yazmış olduğu şiirlerinin her biri ümmet coğrafyasının acılarını, hüzünlerini, diriliş mutularını anlatan bir destandır. O'nun şiirleri Anadolu'nun bağrındanyükselen düşana karşı bir gülle, dosta karşı bir kurtuluş feryadı, bir çığlıktı. Çünkü bir millet tarih sahnesinden silinmek isteniyordu. O'nun evi, dini, tarihi, kültürü yakılmak isteniyordu. Dört tarafını sarmış bir yangın ortamından sesleniyordu bütün bir dünyaya, bütün bir dost bildiklerine, bütün bir cihana. Bugün O'nun bu toparlayıcı, birleştirici ve bütünleştirici kişiliğini daha iyi anlamalıyız her halde. Bizim O'nu anışımız sadece bir vefa borcu mu olmalı? İlla Akif'i ve Akif'leri anlamak için kandan ve candan bir Kurtuluş Savaşları mı yaşamalıyız? Milletçe bu sorulara cevap bulmak zorunda olmalıyız.

O, sanatını sanat için değil, sanatını Allah için icra etmiş bir edebimizdir aynı zamanda. Tarih, Onun mukaddesatına dil uzatan Tevfik Fikret'le şiiriyle savaştığını yazar. Bazıları O'nun şiirini basit ve bayağı, yani çok yüzeysel bulur. Kimileri de nesir yazsaydı daha iyi olurdu der. Halbuki O, bir yangın ortamının şairiydi. Sanat yapacak ve ne zemini ve ne de zamanı vardı. O, bir ölüm-kalım ortamında parçalanan İslam topraklarından tüm müstevli güçlerin atılması için şiirini bir "mesaj" olarak bağırdı. Ünlü yazar ve şairimiz Sezai Karakoç'un deyişiyle, ta ki, ateşe sürdüğü demirin değişik renk aldığını görünceye dek. Akif bundan sonra susacak ve Mısır'ın yolunu tutacaktır. Bazı zamanlar olur ki susmak, konuşmaktan daha tesirlidir. O dönemde Akif'in susuşundan insanımız çok mana çıkarmalı...

İslam'ın eminli düşmanları Mehmet Akif'in üzerine gittikçe, O'nun düşüncesi ve dünya görüşü Anadolu geçliğinin damarlarına devam edecek. İdeali olan"Asım'ın Nesli" düşünce ve aksiyon plotformunda formasyon yönünü tamamlayacak ve Kur'an-i tavrını her zaman ve her mekanda ortaya koyacaktır.

Tarih şahittir ki, baskı gerek fert ve gerekse toplum hayatında direnci artırır.

Bugün biz Anadolu'da Akif'in mesajının algılandığını görüyoruz. Bazı insanların te'sirleri belki kendi zamanlarından değil, çağlar sonra anlaşılır ve kendisinin beklediği yankı duyulabilir, taban oluşturu. Akif'in haykırdığı mesaj şimdilerde binlerce, hatta milyonlarca Mehmet Akif'lerin yetiştiğine tanıklık ediyor. Mehmet Akif'i karalama taktikleri sol çevreler tarafından sadece şimdilerde yapılmadı. Ta Akif'in berzah alemine uçmuş mübarek, müberra ve aziz ruhunun kovanı olan pak cesedi tabut üzerinden kaldırılmadan başlanmış ve o günlerde üniversiteli müslüman gençlik meydan yerinde görünmekle üç-beş çapulcuya dersini vermiş ve Akif'ine sahip çıkmıştır.

O'nu bütün bir Asım'ın Nesli olarak rahmetle anıyoruz. Ruhu şadolsun!... Amin

Ey cemaat uyanın, elverir artık uyku
Yok mu sizlerde vatan namına hiçbir duygu.

• Azam Güçlüöver / Meslek Dersleri Öğretmeni

Nur'a ve Zulumat'a Giden Yol

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Günümüz dünyasında yaşayan bizler, kendimizi şanslı mı yoksa şanssız mı sayalım bilemiyorum! Karmakarışık fikir cimnastiğinin içinde yaşıyoruz. Doğrularla - eğriler ayırt edilemez olmuş. Mevcut hükmedici düzenin doğru dediği, eğri olsa bile doğru, eğri dediği, doğru olsa bile eğri kabul edilir olmuş. Bu karışık içinden çıkılmaz gibi görüntünün içinden doğruyu- eğriden nasıl ayırt edeceğiz? Başka bir ifadeyle Nur'a veya zulumat'a giden yolu nasıl teşhis edeceğiz?

Allah (C.C.)'ın kitabına inananlar için teshi gayret kolaydır. Ama tedavisi de mutlaka gereklidir. Kitaptaki bildirilenlere inanalım ve hayatımıza uygulayalım "Kendisinde hiçbir şekilde şüphe olmayan o kitap, müttakiler için bir hidayet kaynağı ve yol göstericidir" 1. O zaman hangi "izm" olursa olsun bizi zulumata götüremez. Samimi olarak inananlar için nur'a giden yoldaki işaretlerden bazıları, hemde yorum yapmaya ihtiyaç bırakmayan açık işaretler.

"Ancak sana kullak ederiz ve yalnız senden medet umarız (Ey Allah!) Bize doğru yolu göster. Kendilerine lutuf ve ikram da bulunduğun kimselerin yoluna, gazaba uğrayanların ve sapmışların yoluna değil!" 2 "De ki: Doğru yol, Allah'ın yoludur" 3. Allah'ın doğru yoluna giren bir mü'min Allah yalnız bırakır mı? Asla. "Allah inananların velisidir. (dostudur) onları zulumattan (karanlıklardan) nur'a (aydınlığa) çıkarır..."4. İnananların dostu var da inanmayanların dostu (velisi yok mu? Yoksa "İnsan kendisinin başı boş bırakılacağını mı sanır?" 5. İşte onların dostları da boş durmuyor "...inkar edenlere gelince, onların velileri de tağuttur, onları nur'dan alıp zulumet'a götürür. İşte bunlar cehennemliklerdir. Onlar orada ebedi kalırlar" 6 İnsanı Cehenneme götürene dost denirse eğer.

İşte inananların dostu Allah'ın (C.C.) inananlar için ömür boyu kullanacakları hayat ilkesi "Allah yolunda harcayın. Kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın, her türlü hareketinizde dürüst davranın. Çünkü Allah dürüst davrananları sever." 7

İnanmayanların dostu ise bakın neler emrediyor: O (şeytan) size ancak kötülüğü çirkinliği ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi emreder"8. Şeytanın emrine uyan insanların durumuna bakın ne kadar içler acısı bir durum. Günümüz insanını ne de güzel tarif ediyor. "Onlara (müşriklere) Allah'ın indirdiğine uyun denildiği zaman, "hayır biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız" dediler. Ya ataları bir şey anlamamış, doğruyu da bulamamış idiyseler"9 "(Hidayete çağırana kulak vermeyen) kafirlerin durumunu, sadece çobanın bağırıp - çağırmasını işiten hayvanların durumuna benzer. Çünkü onlar sağırlar, dilsizler ve körlerdir. Bu sebeple düşünmezler" 10. Adamların düşünme yeteneği ellerinden alınmış nasıl düşünsünler). Nasıl olsa onlar için düşünenler var. Fakat sevmesini unutmamışlar. Düşünemeyen zavallıları belki de hoş görmek lazım. Sevdiklerinin zulumata götürdüğü düşünemezler. "İnsanlardan bazıları

Zulmü alkışlayamam, zalimi asla sevemem;
Gelenin keyfi için geçmişe kalkıp sövemem.

Allah'tan başkasını Allah'a denk tanrılar edinir de onları Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin Allah'a olan sevgileri ise (onların kinden) çok daha fazladır. Keşke zalimler azabı gördükleri zaman (anlayacakları gibi) bütün kuvvetin Allah'a ait olduğunu ve Allah'ın azabının çok şiddetli olduğunu önceden anlayabileceklerdi"11. Elbette her sevmenin bir bedeli olacak. "İşte o zaman (görecekler ki) kendileri ne uyulup arkalarından gidenler, uyanlardan hızla uzaklaşırlar. Ve (o anda her iki tarafta) azabı görür, nihayet aralarındaki bağlar kopup parçalanmıştır" 12. Son pişmanlığın faydası yok. "Kötülere) uyanlar şöyle derler: Ah keşke bir daha dünyaya geri gitmemiz mümkün olsaydı da onları bizden uzaklaştıkları gibi, biz de onlardan uzaklaşsaydık! Böylece Allah onlara, işlerinin pişmanlık ve üzüntü kaynağı olarak gösterir ve onlar artık ateşten çıkamazlar"13. Dünyada iken kendilerine "Bilerek hakkı batıl ile karıştırmayın, hakkı gizlemeyin"14 denildiği halde "Onlar doğru yol karşılığı sapıklığı, mağfirete bedel olarak da azabı satın almış kimselerdir. onlar ateşe ne kadar da dayanıklıdırlar!" 15 "işte onlar hidayete karşılık dalaleti satın alanlardır. Ancak onların bu ticareti kazançlı olmamış ve kendileri de doğru yola girememişlerdir"16 "İnsanlardan bazıları da vardır ki inanmadıkları halde "Allah'a ahiret gününe inandık" derler"17 "Onlar (kendi akıllarınca) güya Allah'ı ve mü'minleri aldatırlar ve bunun farkında değillerdir" 18.

Kendi kendimi aldatmıyorum diyenler haydi görev başına, göster samimiyetini. "Sabır ve namaz ile Allah'tan yardım isteyin. Şüphesiz o (sabır ve namaz) Allah'a saygıdan kalbi ürperenler dışında herkese zor ve ağır gelen bir görevdir."19

Zulumattan Nur'a girmek isteyenler bu zor görevi başarmak hakkıyla ifa etmek zorundalar. Çünkü "Bilmezmisin göklerin ve yerin mülkiyeti ve hükümranlığı yalnızca Allah'ındır. Sizin için Allahtan başka ne bir dost ne de bir yardımcı vardır" 20

Nur dünyasında buluşmak üzere.

Not: Ayet mealleri, T. Diyanet Vakfı "İslam Ansiklopedisinin hediyesi olan Meal'den alınmıştır.

1- Bakara,2
2- Fatiha, 5.6.7.43
3- Ali İmran,73
4- Bakara,257
5- Kıyamet,36
6- Bakara,257
7- Bakara,195
8- Bakara,168
9- Bakara,170
10- Bakara,171
11- Bakara,165
12- Bakara,166
13- Bakara,167
14- Bakara,42
15- Bakara,175
16- Bakara,16
17- Bakara,8
18- Bakara,9
19- Bakara,45
20- Bakara,107

Allah'a dayan, sâ'ye sarıl, hikmete râm ol;
Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol.

• Pervin BÜYÜKYAĞCI / Kredi 5-908

Mehmet Akif Ersoy

Bu millete rehber oldun milli dava sürerken
Ruhlara seslendin ümitsizliğe ilerlerken.

Din hissini bu toplumda körükleyen bir nursun
Vatanı, milleti canın pahasına korursun.

Dertliyim, inilerim, Allah diyen gönüllere
Hep sen derman oluyorsun şu yaralı kalplere.

İşte gündüzü olmayan hicran gecelerinde
Kıvılcımlar yakmıştın fezânın hecelerinde.

Vatan elden gidince gözlerinin yaşı dinmez
Gönlün yaprak yaprak açmış, mücadelen tükenmez.

Şimdi Çanakkkale'de yükseliyorken tekbirler
Allahuekber sesleri arşı hep inletirler.

Atalarımın kanı ve teni bu topraktadır
Burda nice veliler ve şehitler yatmaktadır.

Çanakkale geçilmez Akif gibiler oldukça
Allah Allah nidaları bu evrene doldukça.

Marşımız gururla söylenirken arş-ı âlemde
Bu ezanlar yükselecek benim cennet ülkemde.

Bu milletin üstüne artık güneş hep gülüyor
Ay yıldız bu semâlarda sevinçle süzülüyor.

Bu davanın sahibi ceddi Akif olanlardır
Yüreğine iman seli daima dolanlardır.

Asla inmez bu göklerden bayrağımız kutsaldır
Semalarda süzülecek, onun hakkı yasaldır.

Zalimin zulmü varsa, mazlumun da Allah'ı var
Sakın korkma Akif'im yurdun sönmez ocağı var.

Bütün canlılar ölse de Akifler asla ölmez
Millete güç veren şanlı imanı kimse bölmez.

Şu âleme nakşetsek altın harflerle ismini
Unutmadık, unutmayacağız asla cismini.

Sancağın dalgalanacak bu ten canda durdukça
Şehitler anılacak yürekler canlı vurdukça.

İman ateşi bizim göğsümüzde yanmaktadır
Bu hisle milletim gururla sizi anmaktadır.

Değerini hep haykırsam, tarihlere sığmazsın
Dünyada senin nurlu kabrini bilmem kim kazsın?

Kanayan bir yara gördümmü yanar tâ ciğerim
Onu dindermek için çifte yerim, kamçı yerim.

• Hatice Azizoğlu / Meslek Dersleri Öğretmeni

Peygamber Nuru Hz. Fatıma (R.A.)

Allah ve Resulullah sevgisiyle yanıp tutuşan, ömür dakikalarını Allah rızası yolunda harcayan, İslam meş'alesini başları üzerinde taşıyan, İslamiyet'in gönülleri fethetmesi için büyük fedakarlık gösteren, bu uğurda erkeklerden hiç de geri kalmayan Peygamber hanımlarının, kızlarının ve diğer hanım sahabilerin hayatları bizlere birer ibret ve örnektir.

Onların en güç şartlarda ve büyük tehlikeler karşısında inançlarından taviz vermedikleri, doğruluk, hak ve hakikat uğruna canlarını dahi feda etmekten çekinmediklerini, İslamı yaşamayı hayat prensibi haline getirdiklerini müşahade etmekteyiz. Ve bizler de imkanımız nisbetinde onların Asr-ı Saadette Peygamberimizin (S.A.V.) şahsına ve davasına yaptıkları fedakarlığın benzerini yapabilmemiz onları ibretle dolu örnek hayatlarını kendimize rehber edinmekle olur.

Peygamber Efendimizin soyundan gelecek olan nurlu neslim ve müminlerin annesi olan kadınlar Sultanı Hz. Fatıma bunlardan biridir.

Peygamberimiz, sevgili kızlarının sonuncusu olarak Seyyidler neslinin kaynağı, "Cennet kadınlarının efendisi", Hz. Hasaan ve Hüseyinin annesi olan Hz. Fatıma doğduğu zaman müjdeciye, "O benim koklayacaım bir çiçektir. Allah onun rızkını verir" demişti.

Peygamber Efendimiz ilahi ilhama uyarak ciğerparesine "Fatıma" ismini koyduğu. Fatıma, "Uzak kalma" manasına gelmektedir. Peygamberimiz (S.A.V.) bu ismi, Cenab-ı Hakkın onu ve onun çocuklarını sevenleri onları örnek olarak peşlerinden gidenleri cehennem ateşinden uzaklaştıracağı için koymuştur.

Hz. Fatıma bir çok özellikleri olan faziletli bir kadındı. Bundan dolayı değişik isimlerle de yad edilmiştir. Mesela; Konuşmasıyla, yürümesiyle ve daha birçok hususiyetiyle Peygamberimize benzediği için "Babasının kızı" manasına gelen "Binki Ebiha", Ak yüzlü, parlak yüzlü manasına gelen "Zehra", Peygamberimizden bir parça olduğu için tertemiz parça manasına gelen "Bizatü't-Tahire" Dünyevi ve şeytani heveslerden, kirlerden uzak bulunduğu ve Allah'a yöneldiği için "Betil" bunlardan başka Kübra, Seyyidü'n-Nisa, Eşrefün-Nisa ve Raziye gibi isimlerle anılmıştır.

Hz. Fatıma'nın büyüdüğü, hayatı tanıdığı yıllar, canından çok sevdiği babasının kavmi tarafından horlandığı işkenceye maruz kaldığı bir zamana rastladı. Batıl inançlarına büyük bir taassupla bağlı olan müşrikler, Peygamberimiz'in ulvi davetine kulak tıkıyor, bununla da kalmayarak O'na işkence ediyorlardı. Bütün bunlar Hz. Fatıma'yı derinden üzmüştür.

Evlenecek yaşa geldiğinde Peygamberimiz (S.A.V.) O'nu Allah'ın emri üzerine amcasının oğlu ve çocuklardan ilk müslüman olan Hz. Ali Ali ile evlendirdi. Hz. Ali ile Hz. Fatıma'nın aile hayatları Peygamberimizin (S.A.V.) tavsiyeleri istikametinde çok mutlu geçmiş, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin gibi iki Peygamber torunu işte bu evlilikten dünyaya gelmişti.

Adam aldırma da geç git diyemem, aldırırım
Çiğnerim, çiğnenirim hakkı tutar kaldırırım.

Aişe Validemizin bildirdiğine göre; insanlardan Peygamberimiz'e en sevgili olanı Hz. Fatıma idi. İçeri girdiğinde Peygamberimiz ayağa kalkar, onu öper ve yerini verirdi. Resülullah (S.A.V.) savaşa çıkarken veya savaştan dönerken ilk önce mescide gider, iki rekat namaz kılar, sonra da sevgili kızına uğrar, bir müddet onunla sohbet ederdi.

Hz. Fatıma adeta Peygamberimizden bir parça idi. Nitekim Resülullah (S.A.V.) bir hadislerinde "Fatıma benden bir parçadır, onu üzen beni üzmüş, onu sevindiren beni de sevindirmiş olur." buyurmuştur.

Resülullah'ın (S.A.V.) kedisine olan sevgisine karşılık, Hz. Fatıma'da babasını çok seviyor, annesinin vefatından sonra Onun yerini aratmamak için gayret göstermiştir. Uhud savaşında babasının şehid edildiği haberini duyar duymak bütün tehlikeleri göze alarak cepheye koşmuş, onun yaralandığını görünce tedavi etmişti.

Hz. Fatıma'nın bütün hayatı fakirlikle geçti. Yiyecek birşey bulamadığı için birkaç gün aç kaldığı olurdu. Fakat o hiç bir zaman bu halinden şikayetçi olmaz, kimseyi üzecek söz ve davranışlarda bulunmazdı. Çünkü O, dünyanın geçici lezzetlerine fazla ehemniyet vermeyen, iktisat ve kanaatle yaşayan, içinde bulunduğu duruma şükreden karşılaştığı bütün güçlükleri sabırla karşılayan biriydi. Bütün hayatı bunun misalleriyle doludur.

Hz. Fatıma, sahabiler arasında ibadete olandüşkünlüğü ile de temayüz etmişti. Çoğu zaman gündüzleri oruç tutar, geceleri namaz kılardı. Aynı zamanda doğru sözlülüğü ile de tanınıyordu. Hz. Aişe, "Resulüllah'tan başka Hz. Fatıma'dan daha doğru sözlü olan birini görmedim." diyerek Onun bu hususiyetine dikkat çekiyordu.

Hz. Fatıma'nın cömertliği de örnek seviyedeydi. Kendi yemez, ihtiyaç sahiplerine yedirirdi. Kapısına gelen fakiri reddetmezdi. Başkalarını kendisine tercih ettiği için bir defasında üç gün aç kalmıştı.

Bu hadise üzerine Onunla Hz. Ali hakkında şu ayeti kerimeler nazil oldu:

"İyiler şüphesiz (güze kokulu ve serin) kafur dolu bir kadehten içerler. O bir pınardır ki, ancak Allah'ın veli kulları içer. Onu nereye isterlerse peşlerinden akıtırlar, fışkırtırlar. Onlar adaklarını yerine getiriler Kötülüğü ve dehşeti herkese tesir edecek olan Kıyamet gününden korkarlar. Yemeğe olan iştah ve isteklerine rağmen fakiri, yetimi, esiri doyururlar ve şöyle derler. Biz size ancak Allah sızası için yediriyoruz. Sizden ne bir karşılık, ne de bir teşekkür isteriz. Çünkü bir Rabbimizden ve yüzlerin, suratların ekşiyeceği çetin günden korkarız" (İnsan suresi: 5-10)

İşte bu inen vahiyle Hz. Fatıma ve Hz. Ali cömertliklerinin mükafatını kıyamete kadar okunacak bir kitapta övülerek alıyorlardı.

Hz. Fatımatü'z-Zehra, güzel ahlakta, yürüyüşte, oturuşta, kalkışta Peygamber Efendimize en çok benzeyen evladı idi.

Hz. Fatıma, haya ve edep incisiydi. Resulullah'ın kızı olmaya layık bir hayanın sahibiydti.

Peygamber Efendimiz bir defasında ev halkına ve müslümanlara şöyle seslenmiştir.

"Ey insanlar ! Karanlık gece kıtaları gibi fitneler gelişir! Ey insanlar! Siz bana karşı hiç bir şeyle delil bulamazsınız! zira ben ancak Allah'ın Kitabı Kur'an-ın helal kıldığını helal haram kıldığını da haram kıldım."

"Ey kızım Fatıma! Ey halam Safiyye!

"Allah katında makbul olacak ameller işleyiniz. Bana güvenmeyiniz. Çünkü ben sizi Allah'ın gazabından kurtaramam!"

Hayır hayal ile yoktur benim alışverişim
İnan ki ne söylemişsem görüp de söylemişim.

Peygamberimizin (S.A.V.) vefatı Hz. Fatıma'yı derinden üzmüş ve babasının vefatı üzerin şöyle bir şiir söylemiştir.

"Kim Ahmed'in (S.A.V.) Kabrinin toprağını koklarsa, zaman geçtikçe bir daha hiç bir kokuyu koklamak istemez."

"Üzerime öyle musibetler döküldü ki, şayet onlar gündüzlerin üzerine dökülseydi, kararır da gece olurlardı." Hz. Fatıma bu üzüntüye daha fazla dayanamadı. Peygamberimizin vefatından altı ay gibi kısa bir müddet sonra, Peygamber Efendimizin: "Ailem içinde en evvel bana sen kavuşacaksın" sözü gerçekleşmiş ve sevgili babasına kavuşmuştur.

Peygamber Efendimizin Hz. Fatıma'nın faziletiyle ilgili bir çok hadisinden birkaçı şöyledir.

"Ey Fatıma, Allah senin öfkelenmenle öfkelenir, razı olmanla razı olur."

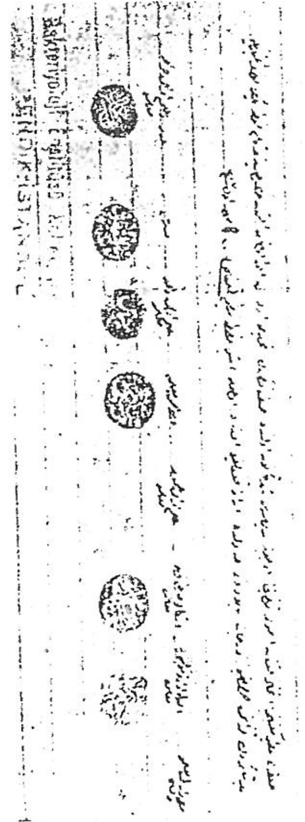
"Cennet kadınlarının en hayırlısı Hatice, Fatıma, Meryem ve Asiye'dir."

"Ben Adn Cennetinde olan bir ağaca benzerim Fatıma bunun kökü, Ali gövdesi, Hasan ve Hüseyin meyvesi, bize taraftar olup sevenler de yapraklarıdır."

"Fatıma namusunu koruduğu, Allah'ın emirlerini yerine getirdiği için Allah'da onu ve neslini cehennemden korudu.

"Ehl-i Beytim'den bana en sevgili olan Fatıma'dır"

Allah (C.C.) hepinizden razı olsun.

A3 - Bayrak Mektebini Birincilikle Bitiren Âkif Efendi'nin Notları (1. sıra).

Kaplamış yurdumun âfakını mâdem şühedâ.
Varsın olsun kalanın uğruna Âsım'da fedâ.

• M. Rıza BÜYÜKDERE

Önce Eğitim

Fen Bilgisi Öğretmeni/Müdür Yardımcısı

Öğretmen doğumdan ölüme kadar bütün hayat boyu mukaddes bir üstattır. Öğretmenin fert üzerindeki tesiri anne, baba ve cemiyet tesirinden kat kat üstündür. Bu sebeple öğretmenin, öğretimden daha çok eğitime büyük önem vermesi gerekir. Bunun için öncelikle eğitim diyoruz.

Maarifimizin adı bugün "Milli Eğitim"dir. Öyleyse öğretimden önce eğitim gelmektedir. Öğretmen "eğitme işini" üstlenmedi. Ne yazık ki, bugün öğretmen, programı yetiştirme çabası içinde eğitime fazla zaman ayıramamaktadır. Bu durumda ne yapacak öğretmen? Mümkün olduğu kadar öğretmen, öğretim yanında öğrencinin eğitimini de ihmal etmeyecek. Eğitim-öğretim birlikte götürülmeli diye düşünüyorum.

Meslek hayatımızda bir çok öğrenci problemleri ile karşılaşırız. Bunları hoşgörü içinde olgunlukla aşmamız lazım. Koca Yunus da:

"Elif okuduk ötürü,
Pazar eyledik götürü,
Yaradılanı hoş gördük ,
Yaradandan ötürü."

diye bizi hoşgörülü olmamızı öğütlemiyor mu?

Meselâ öğrencinin size karşı işlediği bir suçtan dolayı öğretmenin hemen öğrenciyi disipline vermesi öğretmenin uğraştan kaçması olarak yorumlamak gerekir. Halbuki öğretmenin esas görevi bu noktada başlar.

Öğrenciye hatasından dolayı ceza vermek kolaydır ama öğrenciyi kazanmak bir emek işidir. Öğrenciye yaklaşarak problemlerini paylaşmak, tartışmak suretiyle çözüme ulaşmak gerekir. Bu Yunusca bir yaklaşımdır. "İşi kolay kılalım / sevelim sevilelim". Bu davranış öğrenciye şahsiyet kazandırır. Eğitimde önemli olan da "şahsiyetli kişiler yetiştirmek" değil midir? Bütün bu kutlu ve kutsî uğraşlar kısa sürebilir, uzun da. Ne var ki yaradılmaşların en üstünü olan insanı topluma ve kendimize dost kazanmamız bütün yorgunluğumuzu giderecek ve bizi mutlu kılacaktır. Atalarımız bize "Bin dostun varsa az, bir düşmanın varsa çok" diye yıllardır söyleyegelmiyorlar mı?

Değerli meslektaşlarım unutmamalıdırlar ki, bu çocuklar bizim. Bu insanlar bizim insanlarımız. Onlara iyiyi, güzeli, doğruyu göstermek elbette vazifemizdir ve vazifemiz de olacaktır. Onlara sahip çıkalım. Onlar umudumuz, yarınlarımızdır. Geleceğimiz onların elindedir. Unutmayalım:

"Yol oldur ki doğru vara
Göz oldur ki Hakkı göre"

Öğrencilerimizi, gençlerimizi toplumumuzun en saygın, en yetkin kişileri yapabilmek ve olgun, fedâkâr, kişilikli insanlar olarak görmek bizlerin yüreğindeki aşkla -eğitim aşkıyla- mümkün.

"İşitin ey yarenler,
Aşk bir güneşe benzer,
Aşkı olmayan gönül,
Bir kara taşa benzer."

diye söyler Yunus'umuz.

"Bu aşk yoksa gönülde, Ey dost her şey beyhude!"

Sana der gelmeyecek makberi kimler kazsın
Gömelim gel seni tarihe desem sığmazsın.

S.Ü. İlâhiyat Fakültesi Dekanı Sn. Prof. Dr. Mustafa Uzunpostalcı İle Mülâkat...

1. Kısaca özgeçmişiniz hakkında bilgi verirmisiniz?

1939 Konya doğumluyum. 1951 Hakimiyet-i Milliye İlkokulu mezunuyum. 1958'de Konya İmam Hatip Okulundan mezun oldum Bizler planlanmamış bir müessesenin akıbetini bilmeden girdiğimiz ilk açılan İmam Hatip Okulu mezunlarındandık. Nitekim mezun olunca gideceğimiz bir okul yoktu. Bir yıl ara verdikten sonra yeni açılan İst. Y. İ. E.'ne başladım 1963'te buradan mezun oldum. 1966'ya kadar Tokat İHL'de öğretmenlik ve müdür yardımcılığı görevlerinde bulundum. aynı yıl naklen Konya İHL'ne geldim. Yapılan bir imtihanda başarılı olarak K.Y.İ.E.'de fıkıh ve fıkıh usulü öğretim görevine başladım. 1976'da Samsun Y.İ.E'ne görev için naklen gitti. 1982'de YÖKanunu ile Y.İ.E. ilahiyat Fakültesi haline getirilince S.Ü.'ne müracaat ederek 1983'te göreve başladım. 1986'da doktoramı verdim. 1987'de Doçent, 1989'da Prof. oldum. 1988'den 1993 Haziranına kadar Dekan yardımcılığı, Hazirandan, bu yana dekanlık görevinden bulunmaktayım. Evli 4 çocuk babasıyım.

2. Fakültenizde ikinci öğretim yapılıyor mu? Öğrenci sayısı hakkında bilgi verir misiniz?

İkinci öğr. mevcuttur. Normalde 966, İ.Ö.'de 82 toplam 1048 öğrencimiz bulunmaktadır.

3. Her branşta yeterli sayıda öğretim elemanı mevcut mu?

Fakültemiz oldukça oturmuş bir fakültedir. Öğretim elemanı açısından durumumuz iyi. Her branşta yeterli sayıda eleman olmakla beraber, kendi kadromuzla karşılayamadığımız İnk. Tarihi ve Yabancı dil Öğeretim görevlisi bulunmakta. Neden fakültenizde 5 Prof. bekleme sürelerini doldurmuş 9 Doç. vardır. Halihazırda önümüzdeki yıllarda Prof. olacak, bekleme sürelerini dolduran 6 prof namzedimiz vardır. 12 yardımcı doç. yeteri kadar araştırma ve öğretim görevlisi bulunmaktadır.

4- Fakültenizde uygulamalı eğitim yapılıyor mu?

Eğitimin kendi içinde uygulamasından ziyade İHL Meslek dersleri öğretmenleri ve orta dereceli okullar için din ve ahlak öğretmenleri yetiştirilmekte. Bu bakımdan hizmet sahamızı 2 grupta inceleyebiliriz.

1- Milli Eğitim Bakanlığı

2- Diyanet İşleri başkanlığı

Milli Eğitim B. ile ilgili her yıl 2. yarıyılın başlangıcında orta dereceli okullarda -İmam Hatip Lisesinde talebelerimiz dersi görevli öğretmenle beraber 3 hafta boyunca dinlerler. Bir hafta süresince de öğrencilere ders anlatırlar. Diyanet İşleri b. ile ilgili camilerde hutbe, vaaz, imamlık ve hatiplik tatbikatı yaparlar. Değerlendirmeye göre cuma günleri bu tatbikatlar yenilenebiliyor.

5- Diğer İlahiyat F. ile fakültenin kıyasını yapar mısınız?

Bu durumu birçok açıdan ele alabiliriz.

Ben böyle bakıp durmayacaktım dili bağlı İslâmı uyandırmak için haykıracaktım.

Öğrencilerin rağbeti, ölçü şudur. En yüksek puanla girme durumu S.Ü. İ.F. 3. sırada idi. Bu sene 2. sıraya yükseldik. Hocalar açısından değerlendirirsek en eski fakülte olması itibariyle Erz. ve Ank'yı öğretim elemanı açısından geçtik. İstanbuldan sonra ikinci sıradayız. 1982'de çıkan kanunla 9 İlahiyat Fakültesi kurulduktan bu yana 13 tane daha yeni ilaveler yapıldı. Eleman açısından bunlardan birinin ihtiyacını karşılayacak kapasitedeyiz. Çalışmaları değerlendirme açısından eskilere kıyas edilince daha iyi durumdayız. Fakat İstanbul kadar etkin olamıyoruz, bu durumu İst Özel durumunda kaynaklanıyor. İstanbul her konuda cevap açısından cezbedicidir. Örneğin burada birkaç kütüphaneden faydalanabilirken, haftada 1 konferans olanağı söz konusu iken tabiiki İstanbul'da bu durum çok farklıdır.

6. İlahiyat Fakülteleri üniversite kampüsü içierisinde yer alacak mı?

Akşehir yolu üzerinde 20 km. de üniversite kampüsümüz içerisinde yerimiz olacak henüz proje yapılmadı. Bunun sebebi üniversite bünyesinde 10 fakülte var. Halihazırda eğitim ve ilahiyat olanak iyi durumdayız. Zaten diğer fakültelere durumları iyi olmadığı için öncelik tanındı. Halihazırda mahrumiyet gibi gözükse de burada bulunmak öğrenci açısından bir nimettir.

7. Eğitim açısından genel bir bilgi verir misiniz?

Din Eğitimi bir memleket için lüzumlu bir müessesedir. Eğitimimizde maalesef devletçe yanlış uygulamalarımız var. Herkesi okur yazar yapmak için 1-1.5 ayda diploma verdiler, en küçük yere kadar masraf edildi ve öğretmenler gönderildi. Kaynakları yeterli olmayan devletin böyle her köye 1 varken 2. okulu yapması yerine, lazım olan elemanı yetiştirme yoluna gitmesi daha iyi olur. Batı da bile bizim eğitimimize ayırdığımız kadar bütçe ayrılmamaktadır. Diğer 2. yanlış ise eğt. öğr. açısından teknik öğretime ağırlık verilmekte, bizim içinde bulunduğumuz camiye ağırlık verilmemekte. Bir yanlış daha gerideki öğrenciler dikkate alınarak başarılı öğrencileri elinden tutulup önleri açılmıyor, binaenaleyh bütünleme kaldırılır, bu da haklının hakkını almasını gösterir. Bundan dertlerimiz, şunları da söyliyeyim, farklı seviyede mezunlar başka fakülteleri tercih ediyor, ilahiyat fakültesi çok alt sırada yer alıyor. Son yıllarda yavaş yavaş ilk sıralarda tercih artmaya başladı. Mezunlarımızın ortada kalma durumu söz konusu değildir.

8. Sizde etki yapmış olan unutamadığınız bir anınızı anlatırmısınız.

Kendimi anı anlatacak kadar yaşlı hissetmiyorum. Emekli olduktan sonra gelip dinleyebilirsiniz.

9. İmam Hatip Lisesi son sınıf öğrencileri olacak bizlere ne gibi tavsiyelerde bulunursunuz?

Bizde de mezun olacak öğrenciler gelirler. Diyeceğimiz bir şey olup olmadığını sorarlar. Biz de onlara 4 sene boyunca verdiklerimizi tutsanız yeter deriz. "Din nasihattan ibarettir" H.Ş.'de de olduğu gibi belirtmek gerekir ki, bir defa "İHL" en iyi eğitim ve öğretim müesseseleridir. Kendi kendimize beğenmediğimiz olur. Bu daha iyi olmak istediğimizde kaynaklanmaktadır. Bu yıllarımızı dolu dolu, yaşayın bu zevki tadın. Mezun öğrencilerimiz hizmet edemeyeceğiz endişesiyle İ.Fakültesini tercih etmemekteler. Bana göre yanlıştır. Kız öğrencilerin çokluğu bizim kazancımız. Bizler İlahiyat Fakültelerini tercih edin diyoruz. Gelecek nesil sizlerin elinde yetişecektir.

Feryâdı bırak kendine gel, çünkü zaman dar,
Uğraş ki, telâfi edecek bunca zarar var.

• Hacer Yılmaz - Lise 1/3 - 983

Unutulmayan Abide

Yakın tarihimize hayatıve eserleriyle damgasını vuran, ender şahsiyetlerden biridir M. Akif Ersoy. Günümüzde Akif'i halkımızın büyük bir kısmı, İstiklal Marşı şairimiz olarak tanır.

Akif, her ülkede az yetişir, soylu bir ahlak ve ülkü adamıdır. İleri sürdüğü düşüncelere uyarak yaşayan ender bir şahsiyettir. Bu durum Safahat'ının her mısrasına yansımıştır. Akif'in Çanakkale savaşı için yazdığı şiir; o zaferi ve Mehmetçiklerini anıtlaştırmıştır. Milli mücadele sırasında yazdığı İstiklal Marşı da Anadolu'nun en kara günlerinde yazılan bir umut destanı olmuştur.

Bu marş çok kötü şartlarda yazılmasına rağmen; "Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlal" gibi birçok mısralarıyla umut ve iman aşılamıştır. Nitekim bundan sonra Kurtuluş Savaşı çok şiddetlenmiştir. Fakat Akif, sarsılmaz ifadesiyle milletimize çok yardımcı olmuştur. Bu uğurda birçok makaleler yazmış ve bizzat kendisi de çeşitli yerlerde konuşmalar yapmıştır. Ordularımızın birgün mutlaka zafer kazanacağını her fırsatta belirtmiştir.

Akif, son derece alçak gönüllü, aydın, yapıcı olmuş ve daima kötülüklerle savaşmıştır. Kalabalıktan fazla hoşlanmaz fakat bazen herkesi şaşırtan bir meydan adamı, vatan şairi olmuştur.

Günlük hayatında karıncayı bile incitmeyen Akif, birçok müsbet ilimler tahsil etmiştir. Pek çok Fransızca eseri Türkçe'ye tercüme eden ender kişilerdendir. Meslek hayatında da Pastör'e bile kök söktürecek nitelikte olan Akif'in hayatında çok üzüldüğü şey babasının ölümüdür. Bundan sonra da evleri yanmış ve Akif, daha çok genç yaşta kendini hayatın çilelerinde bulmuştur.

Fakat Akif'in bu şartlarda iyi yetişmesinde en önemli etken çevresi olmuştur. Çünkü o halkla iç içe yaşamış, Seyfi babalarla aynı odada yatmıştır. Yıkık çökük evler görmüş, kocasından boşanıp sokağa düşen kadınlar görmüştür. Hasta öğrencilerin dert ortağı olmuştur. Bu durumlar içinde hayatın acımasız yollarında tutunabilmeyi başarmıştır fakat hiç bir zaman kendini göstermemiştir.Biraz övülünce hemen mahçup olan Akif, bilim adamlarına, alim kişilere çok değer vermiştir. Din ve mezhep ayırımı gözetmeden insanlığa faydalı olan herkesi sevmiş ve saymıştır. Kuvvet önünde asla eğilmemiş ve zorbalara yüz vermemiştir. Ulvi duygularına hakaret edilince çok sinirlenen Akif'in uysal kişiliği birden aslan haşmeti almıştır. Nitekim bunu:

"Yumuşak başlı isem kim dedi uysal koyunum,

Çekilir belki fakat çekmeye gelmez boynum" mısralarıyla açıkça göstermiştir.

Akif medeniyeti çok beğenmiş ve asıl medeniyetin, miletin cevherine uygun olmasını savunmuştur. Bunun içinde o milletin ahlaklı ve faziletli olması gerektiğini, ancak bu durumlarda o milletin ilerleyebileceğin belirtmiştir. Akif bu konuda çok umutlu olmuş ve milletine her zaman güvenmiştir. Çünkü "Çanakkale geçilmez" diye altın harflerle

Kuru dava ile olmaz bu, fakat ilm ister;
Ben o kudrette adam görmüyorum, sen göster.

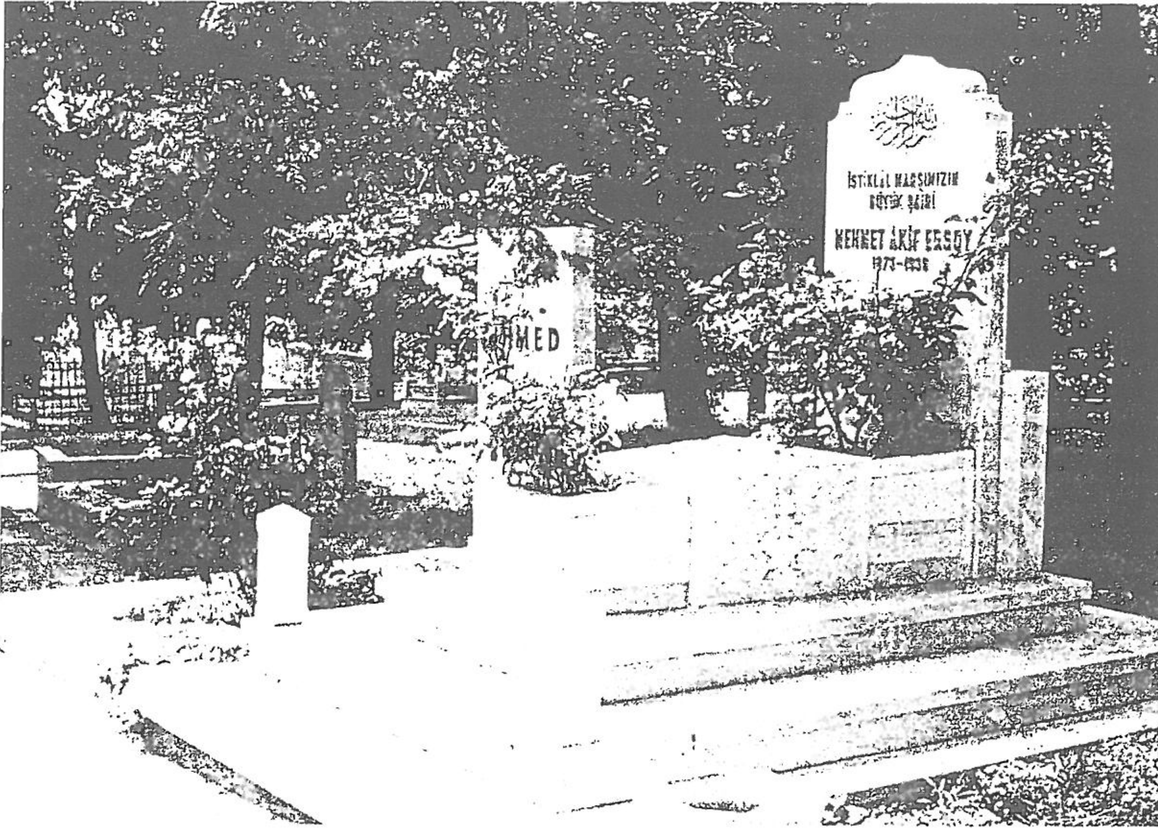
yazdıran ve Kurtuluş savaşında halkın öncüsü olan nesil o niteliklerdedir. Bu Asım'ın nesli ki ilim ve irfan sahibi olmuş ve "halk gövde ise aydınlar onun beynidir" düşüncesini kendilerine ilke edinmişlerdir.

Düşmanları yendikleri gibi, ufkumuzu karartan gerilik ve kötülükleri de öyle yenmişlerdir. Nitekim bunun sonunda Akif ve diğer şehitlerimiz bu vatanı bize emanet etmişlerdir. Akif bunu:

"Sahipsiz olan bu memleketin batması haktır;

Sen sahip olursan bu vatan batmayacaktır." mısralarıyla açıkça belirtmiştir.

Ey Anadolu'un sevgilisi Akif!.. Biz torunların Asım'ın nesli sizlerden devr aldığımız bu vatanı hakkıyla koruyacağız. Daima sizlerin yolundan gideceğiz ve davamızı sürdüreceğiz. Anadolu ve halkı senin gibi bir evlat yetiştirdiği için daima bahtiyardır. Allah bu vatanın evlatlarına daha nice Akif'ler yetiştirmeyi nasip etsin. Ruhun şad olsun, huzur içnde yat ey Akif!...

C7 - Âkif'in Edirnekapı Şehitliğindeki Kabri.

Âti'yi karanlık görerek azmi bırakmak
Alçak bir ölüm varsa, eminim budur ancak.

• Saadet BÜYÜKMATÜR / Kredi 5

Milli Şairimiz Mehmet Akif

Her Müsmülan Türk'ün kalbinde otağını kurmuş, namı ebediyyen dillerde gezecek ve nadir kimselere nasıp olabilecek ebedi bahtiyarlığa eren, mübarek bir zat ve bir isim Mehmet Akif...

işte Türk Edebiyat saltanatının sultanı 27 aralık 1936 tarihinde aramızdan ebediyyen ayrılmıştı. Vatanını varlığından çok seven ve islamiyetin mücadele azmini bizzat yaşayan Akif'in aramızdan ayrılışı bir ümitsizliğin ve korkunun ifadesi olamazdı. Çünkü o miletine İstiklal Marşı ve Çanakkale Şehitleri gibi bir duygu ve inanç eseri olan şiirlerini miras bırakırken, dönüşü olmayan yolculuğa da oldukça hazırlıklı çıkıyordu. İmanının verdiği cesaretle kaleme aldığı eserler ve istikbalimize tuttuğu ışık, idealimize verdiği kuvvet bizi daima mazimize bağlayacak ve yolumuzu aydınlatacaktır. Her saray, her zata ve abide zamanla yıpranıp yıkılabilir. Ama Mehmet Akif'in bıraktığı düşünce ve fikirler asla yıkılmaz.

Çünkü; gül bahçesi onunla açmış, rengarenk endam arzeden, burcu burcu tüten yepyeni hizmet, duygu ve gönül cenneti halini almış ve şiir tarzı ölümsüz bir çığıra kavuşmuştur.

İşte Safahat; ilmin, hikmetin his ve fikrin gerçekleri, mukaddesat duygusunun, ahlak ve terakkinin, mazinin, hal ve istikbalin, dünya ve ahiret selametinin tahlileri ile doludur. Bizi hakkıyla anlayan bu büyük insanın milletimiz Safahattan başka en ölmez ve unutulmaz bir hediyesi de "İstiklal Marşı" mızdır. İstiklal Marşı 1921 yılında yazıldığı zaman memleketin her tarafı düşman istilasına uğramış, sözde medeni olan garplılar kendilerine has bir vahşetle güzel yurdumuzu kirletiyorlardı. Asırlarca dünyaya hükmeden bir milleti esir, vatanımızı kendilerine çiftlik yapmak istiyorlardı. Bu hengame içinde geleceğe ümitle bakan Akif, şöyle diyordu:

Ben ezelden beridir hür yaşadım hür yaşarım

Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!

Akif'in yazmış olduğu İstiklal Marşı, gerek söz ve gerekse şiir olarak dünyada diğer milletlerin marşları ile ölçülemiyecek kadar güzellikte ve zenginliktedir.

Türk Milletinin felaketli günlerinde ona yardımcı olan ve İstiklal savaşımızın ibret verici sahnelerini tablolaştıran Akif, sanatı cemiyet için benimseyen bir düstura, ilhamını Türk-İslam tarihinden alan bir ruha sahipti. Devrin sürüklenişine kendimizi kaptırırken kurtuluşumuza varacak, nizami cemiyetimizin bu günkü hissedilen dertlerini kendi devrinde, kendi yaşayışında gören ve bilen bir insan çiziyordu. Gerçek bir doktor hüviyetindeki büyük sosyolog teşhisini koymuştu. Hasztalığı ve sebeplerini gösteriyordu. Bu Mehmet Akif'ti. Cemiyetimizin dertleri ile dertlenen Mehmet Akif...

Böyle kudretli İslam şairi Akif'i o'na dair yapılan anma törenlerinin sönüklüğüyle ve edebiyat kitaplarının verdiği kifayetsiz ve kısıtlı bir bilgi ile ölçemeyiz. Büyük şairin var-

Adam aldırma da geç git diyemem aldırırım
Çiğnerim çiğnenirim hakkı tutar kaldırırım.

lığını ve edebiyat alanındaki üstün başarısını küçümsemeye ve inkar etmeye imkan var mı? Güneşi inkar eden yıldızlar onun ışığında kaybolmaya, toprağı inkar eden çimenler onun kucağında büyümeye mahkumdurlar. Hakikatı görmek istemeyen gözler ebediyyen kör, duymak istemeyen kulaklar ebeddiyyen sağır olurlar. Başta İstiklal Marşımız olmak üzere Akef'in eserlerine ve sanatına karşı yapılan hücumlar öyle bir eser vücuda getirememekten doğan küçüklüğün ve ruhlarda duyuyan iman boşluğunun neticesidir.

Mehmet Akif'in yaşayış tarzına ve fikirlerine bugünlerde çok muhtaç olduğumuzu unutmamak gerekir. Allah (C.C.) bizlere Akif'in yolundan yürümeyi, O'nun dilinden konuşmayı ve onun idealinden bahsetmeyi nasip etsin. Muhterem Üstadımız Mehmet Akif'in ruhu şad, makamı cennet, mükafaatı Cemal-i ilahi olsun.

A. Hüma Yiğit / 2909 - 1/3

Mehmet Akif

O vatan şairi kimdir dersniz; ilmi islam da, ruhu felsefede, sevgiyi samimiyetle birleştirendir O! Türk'ün dünyayü hükmettiği sesi, nefesidir.

O herkezin tanıdığı alçak gönüllü insan Mehmet Akif'tir.

Bilir misiniz bilmem, İstanbul'un o köhne sokakları, basık evleri, önsanların ruhunu çökerten kahveleri, halen Mehmet Akif diye inler. Seher vakti Fatih Camii'nin duvarları, sanki canlı gibidir. Akif, oranın insanıdır. O da, bu Fakir semtin adeta bir parçasıdır. O çamur deryası sokaklara dalıpta, harap bir evin, eğilip penceresinden baktığım da gaz lambasının o kör ışığı altında, birini görürüz.

Orta boylu geniş omuzlu, atletik yapılı biri masa başında oturmaktardı. Bu Mehmet Akif'tir. Sağ elini altında Kelamullah vardır. O'nun tesiriyle midir, bilinmez şürekli yazar. Safak vakti de o dar sokaklarda, insanı mest eden bir nisfiye sesi duyuru. Bu ses, kalbinin sesini nefesiyle de duyuran Akif'in nefesidir.

Akif sadece kelimelerle değil, bedeniyle de güreşmiştir. Akif, Allah'a vatana ve ilme aşıktır. Kuran-ı Kerimi hıfz etmiş, Fransızca'yı, Arapça'yı ve Farsça'yı çocukluğunda kendi dili kadar iyi öğrenmiştir Her türlü ilimde kendini yetiştiren Akif, ilmi Kuran-ı Kerim'in ışığında aydınlatarak, milleti irşad etmiştir.

Camilerde Türk milletini cepheye çağıran Akif, kafesini yırtan arslanlar gibi kükremiştir. Çanakkale Akif'in eseridir, O'nun imanı, ilmi ve irfanı sayesinde Çanakkale Türk'ün zaferidir.

Vatan için duyan, yaşayan, millet için nefes alan, Akif gibi bir insan bu dünyaya zor gelir. O manevi varlığıyla her an yanımızda, elinde ay yıldızlı al bayrak, arkasında Türk milleti, ilerliyoruz...

Doğrudar doğruya Kur'an'dan alıp ilhamı
Asrın idrakine söyletmeliyiz islâmı

Zaman ve Kitap Üzerine

Sizlere, hepimizin pek fazla düşünmeden harcadığımız, hatta israf edercesine kullandığımız, kıymetini ancak kaybedince anladığımız bir kavramdan bahsetmek istiyorum. Zaman...

Zaman üzerine neler söylenmez ki... İşte geriye dönüşün mümkün olmadığı dönemlerde, hepimizin arkasına sığındığı cümleler... "Dünyaya bir daha gelsem.. Ah! Şimdiki aklım olsaydı... O günlere bir dönebilsem ..."gibi.

Maalesef bu dönüşlerin mümkün olmadığı, bir göz kırpması kadar çabuk geçen ömürde,zamanı nasıl değerlendirmemiz gerektiği şu mısralarda ne güzel dile getiriliyor:

"Gözümüzü açıyoruz, doğdu diyorlar.

Gözümüzü kapıyoruz, öldü diyorlar.

Bu göz kırpışa ömür diyorlar."

İnsanlar, böylesine çabuk geçen ömür içerisinde, öleceklerinden değil unutulacaklarından korkmalı. Evet korkmalı ki, yaşamını ona göre sürdürsün, zamanı öylesine iyi değerlendirsin. Bir kibrit alevi kadar kısa olan hayatı en faydalı şekilde harcamanın yollarını arasın. Arasın ki, zaman aleyhine çalışmasın. Zira bir büyüğün tabiri ile "Zaman, altın bir tesbihtir; her tanesini değerlendirerek çekmek gerekir."

Diyeceksiniz ki, böylesine kıymetli olan zaman içinde ne yapalım? Neler yapmalıyım ki ..Neler yapmalıyız ki... Bunların hhepsini anlatmaya kalksak, sayfalar yetmez. Ben bunlardan birini, kendimce de pek çoğunu içine alan birinin üzerinde durmak istiyorum.

Bu hepimizin bildiği Allah'ın ilk emri olan "Oku!" emri. Bize ait olan zaman içinde, bilmediğini öğrenme ve bilmeyenlere aktarma gerçeği... "Kitap açmanın faydası çoktur! Açlık yemekle, bilgisizlik okumakla giderilir" ifadesinde aklı olan gerçek...

Kitaplar, bir odanın veya bir kafanın süsü değil; onlar, "Ben akıllıyım" diyen insanın günlük ekmeği, ruhunu besleyen gıdalardır.

Okumayan insanlar için dünya, sadece görebildiklerinden ibarettir. Onların görüş ufukları dardır. Bundan dolayı da böyle kimseler içinde yaşadıkları şartları ve meseleleri derin olarak anlayamazlar. Ne zaman ki, kitaplarla beslenmenin önemini farkederler, ancak o zaman yaşadıklarını anlarlar. Goethe; "Hayatımın seksen yılını okumaya verdim, yine de kendimden memnun olduğumu söyleyemem" demekle, insanın kitaplarla beslenmesinin önemini, yaşadığının farkına varma gerçeğini ne güzel vurguluyor.

Bizler de toprağı bulmuş gürbüz fidanlar gibi, ruhumuzun da yeşerip filizlenmesini istiyorsak, kitapların ruh doyurucu zevkinden kendimizi yoksun bırakmamalıyız. Bir japon şiirinde okumanın değeri şöyle anlatılmaktadır:

"Elmas bile işlenmezse gösteremez cevherini,

İnsan da böyledir; ancak okursa gösterebilir gerçek değerini"

Budur cihanda benim en beğendiğim meslek
Sözüm odun gibi olsun, hakikat olsun tek.

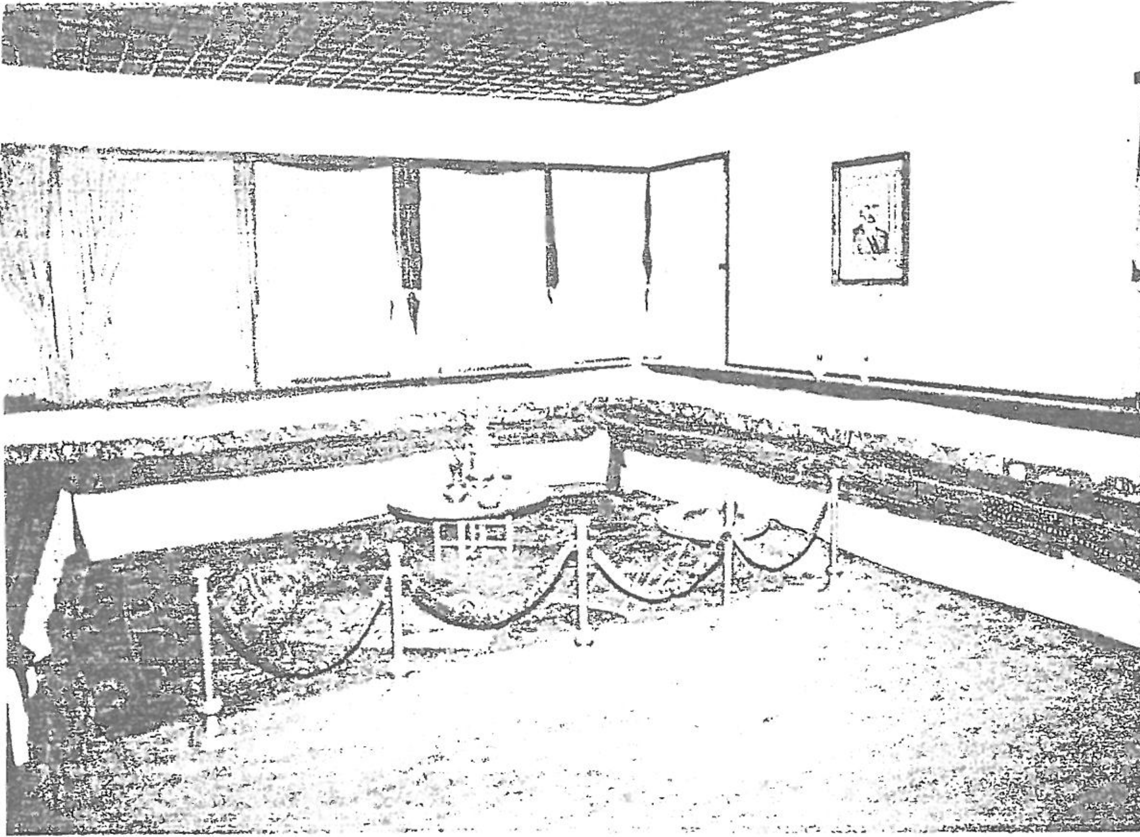
Demek ki değerlerimizi gösterebilmek için okumak gerekiyor, ama her bulduğumuz kitabı mı? Tabii ki hayır.

Milletleri birbirinden ayıran, kafa ve ruhlarındaki tarihi, dini, milli fikir ve değerleridir. Bizler, biz... biz yapan bu değerlerin bulunduğu eserleri okumalı ve okutmalıyız. Kafamızın çöplük olmadığını düşünmeli ve daima faydalı eserler okumalıyız. Yani, okuma bir amaç değil, bir araç olmalıdır. İnsan bir kitabı okuduktan sonra, eskisinden daha akıllı hareket edebilmeli, her şeyi daha açık görmeğe, daha derin hissetmeğe başlamalıdır. Kısaca söylemek gerekirse, okunan kitap, umutla açılıp kazançla kapanan kitap olmalı, Selim Sırrı'nın ifadesiyle "Faydalı bir kitabı okuyunca yeni bir dost edinirim. Beğendiğim, sevdiğim eseri yeniden okuyunca eski bir dosta kavuşmuş gibi olurum" diyebilmelidir.

NE MUTLU BÖYLE İNSANLARA...

NE MUTLU ZAMANINI FAYDALI BİLGİLER ÖĞRENEREK VE ÖĞRETEREK GEÇİRENLERE

Saygılarımla

C2 - Âkif'in Çalışma Odası (Taceddin Dergahı).

Hayır hayal ile yoktur benim alış verişim
İnan ki ne söylemişsem görüp de söylemişim

Fatih GÜNGÖR
12-D 4642

ÂKİF'E NİDÂ

Bir zamanlar dehre sendin şân veren
Eseriyle ölümsüzlüğe eren

Gençlik seni unutmadan anacak
Eserlerini içip içip kanacak

Beşerin fikir semâsında doğan,
Tüm sulümât ve korkuları kovan

Bir güneşti ki eserleri, doğdu;
Âlemin idrakını nûra boğdu...

Hilâli boğmak isteyen âlemin
Önüne durdu... Kırılmaz kalemin

Mazluma devâ, zâlime zehirdi;
Bir hamlede binleri yere serdi

Müderris, baytar, sportmen hep sensin
İnsan, insanlığı senden öğrensin

Eserin bir âbide-i celîl
Zekânın o ulviyyetine delil

Sen ki millete hayat veren Ruhsun!
Ölmedin Âkif hâlâ yaşıyorsun!

Bedenin dirliği ruha delâlet
Ey Yüce Zhat! Sana binlerce Rahmet...

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar.

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hüdâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

Ruhumun senden, İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerred gibi yerden nâ'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy